

1. Ekonomiks termini ilk dəfə harada meydana gəlmişdir.

- qədim Çində
- qədim Romada
- qədim misirdə
- qədim Babilistanda
- ✓ qədim Yunanıstanda

2. Siyasi iqtisad termini kimin əsərinin adından götürülmüşdür

- F.Kene
- D.Pikardo
- P.Buaqilder
- U.Petti
- ✓ F. Monkreyen

3. İqtisadi nəzəriyyədə riyazi metodlardan geniş istifadə etməyə kim başlamışdır:

- U.Jevons, K.Menger
- A.Smit, D.Rikardo
- K.Marks, F.Engels
- ✓ L.Valras, V.Pareto
- Ş.Furye. C.Sismondi

4. Monetarizm cərəyanı iqtisadi nəzəriyyənin hansı istiqamətinə aiddir?

- merkantilizm
- marksizm
- institusional-sosioloji
- ✓ neoklassik
- keynsçilik

5. Tarixən birinci olan iqtisadi nəzəriyyə məktəbi hansıdır?

- ✓ merkantilizm
- fiziokratlar
- klassik siyasi iqtisad
- keynsçilik
- neoliberalizm

6. Proletar siyasi iqtisad nəyi iqtisadi nəzəriyyənin predmeti hesab edir?

- millətin sərvəti və onun mənbələri
- ✓ istehsal münasibətləri və onların inkişaf qanunları
- milli iqtisadiyyatın fəaliyyəti
- qeyri-məhdud resurslar və onların istifadə edilməsi üsulları.
- təsərrüfatçılıq subyektlərinin davranışı

7. İqtisad elminin bir sahəsi kimi mikroiqtisadiyyat nəyi öyrənir?

- milli iqtisadiyyat səviyyəsində baş verən prosesləri
- dövlət və təsərrüfat sahələri arasında yaranan iqtisadi əlaqələri
- ✓ ayrı-ayrı istehlakçı, firma və resurs mülkiyyətçiləri qrupunun iqtisadi davranışını
- ayrı-ayrı firmaların iqtisadi davranışını
- dünya birliyində iqtisadi münasibətləri

8. İqtisadi nəzəriyyənin sahəsi kimi makroiqtisadiyyat öyrənir:

- dövlətin iqtisadiyyatda rolunu
- bazar mexanizminin ayrı- ayrı elementlərini
- sahibkarlıq və iqtisadiyyatda onun rolunu
- ✓ bütövlükdə milli iqtisadiyyatda baş verən prosesləri
- cəmiyyətin iqtisadi inkişafının qlobal meyillərini

9. Aşağıda iqtisadi nəzəriyyənin predmetinə müxtəlif iqtisadi məktəblərin baxışları verilmişdir. Hansı baxış klassik məktəbə aiddir?

- xarici ticarətlə və ölkəyə pulun gəlməsi ilə əlaqədar olan fəaliyyət;
- şəxslərin və sosial institutların davranışı
- sərvətin mənbəyinin kənd təsərrüfatı əməyi olduğu istehsal sferasını öyrənmək;
- kapitalist istehsal üsulu və ona xas olan istehsal və mübadilə münasibətləri;
- ✓ sərvətin yaradıldığı istehsal sferasının həmçinin onun bölüşdürülməsi və istehsalının öyrənilməsi;

10. Adları sadalanan alimlərdən kim marşalizin nümayəndəsidir:

- ✓ U.Jevons, K.Menger
- L.Erxard, M.Fridman
- A.Smit, D.Rikardo
- K.Marks, F.Engels
- Ş.Furye, C.Sismondi

11. İqtisadi nəzəriyyədə monetarizm cərəyanının banisi kimdir?

- L.Erxard
- V.Pareto
- K.Marks
- A.Marşall
- ✓ M.Fredman

12. Siyasi iqtisad termini meydana gəlib:

- 1890-cı ildə
- 1902-ci ildə
- ✓ 1615-ci ildə
- 1932-ci ildə
- 1776-cı ildə

13. İqtisadi nəzəriyyənin keynsçi istiqaməti meydana gəlmişdir.

- XIX əsrin ortalarında
- bizim dövrdə
- XYII əsrdə
- ✓ XX əsrin 30-cu illərində
- XX əsrin 70-ci illərində

14. Ticarət burcuaziyasının mənafeyini ifadə edən nəzəriyyəyə aiddir:

- ✓ merkantilizm
- fiziokratlar nəzəriyyəsi
- proletar siyasi iqtisadı
- klassik siyasi iqtisad
- marşalizin

15. F.Kens görkəmli nümayəndəsi olmuşdur:

- merkantilizmin
- neoliberalizmin
- keynsçiliyin
- marşalizin

√ fiziokratların

16. Siyasi iqtisad elminin adı kim tərəfindən ilk dəfə irəli sürülmüşdür:

√ F. Monkreyen

- P.Buaqilder
- D.Rikardo
- U.Petti
- K. Marks

17. Hansı iqtisadi məktəb proteksionist dövlət siyasətinin əsasının qoymuşdur:

- keynsçilik
- klassik siyasi iqtisad
- proletar siyasi iqtisad
- √ merkantilizm
- fiziokratlar

18. İqtisadi nəzəriyyənin neoklassik istiqamətinə hansı müasir elmi cərəyanlar aiddir:

- sosial-institusionalizm, marjinalizm
- √ monetarizm, neoliberalizm
- keynsçilik, marjinalizm
- marksizm, merkantilizm
- merkantilizm, monetarizm

19. əmək-dəyər nəzəriyyəsinin ilk müəllifi kim olmuşdur?

- √ A.Smit
- F.Kene
- K.Marks
- D.Rikardo
- A.Monkreyen

20. İslamın müqəddəs kitabı Qurani-Kərim də nəyə icazə verilmir?

- alqı-satqıya, ticarətlə məşğul olmağa
- xarici malların alqı- satqısına
- sahibkarlıq fəaliyyətinə
- xüsusi mülkiyyətçiliyə
- √ sələmçiliyə, faiz almaq məqsədi ilə borc verməyə

21. Ekonomiks anlayışı aşağıdakı müəllifin əsərinin başlığında istifadə edildikdən sonra qəbul olunmuşdur:

- Jon Stüart Mill
- Adam Smit
- Jon Meynard Keyns
- Karl Marks
- √ Alfred Marşall

22. İlk dəfə tədavül sferasını deyil, istehsal prosesini öz təhlilinin predmeti etmiş iqtisadi məktəb:

- merkantilizm
- proletar siyasi iqtisadı
- marjinalizm
- klassik siyasi iqtisad
- √ fiziokratlar

23. İqtisad elminin metodologiyası anlayışı özünə daxil edir;

- müxtəlif iqtisadi sistemlərinin öyrənilməsi
- iqtisadçı alimlərin dünyagörüşü
- iqtisadi nəzəriyyənin müxtəlif cərəyanları
- iqtisadiyyatın strukturu
- ✓ iqtisadi hadisələrin öyrənilməsi üsulları və metodları

24. İqtisad elmində normativ yanaşmalar mövcuddur:

- riyazi metod və modellərin tətbiqilə
- ✓ iqtisadiyyatın neçə olmasının öyrənilməsilə
- iqtisadiyyatın real vəziyyətin öyrənilməsilə
- iqtisadi eksperimentlərin aparılması ilə
- iqtisadi sistemin ayrı-ayrı elementlərinin öyrənilməsilə

25. İqtisad elmində pozitiv yanaşma əlaqədardır:

- riyazi metod və modellərin aparılması ilə
- iqtisadi eksperimentlərin aparılması ilə
- iqtisadi sistemin ayrı-ayrı elementlərinin öyrənilməsi ilə
- iqtisadiyyatın neçə olmasının öyrənilməsi ilə
- ✓ iqtisadiyyatın real vəziyyətin öyrənilməsi ilə

26. Bu gün iqtisad elminin əsas əhəmiyyəti ondadır ki,

- insanlara onların davranışının həqiqi səbəblərini göstərir.
- insanların içtimai həyatında iqtisadiyyatın rolu müəyyənləşdirir
- sahibkarlara uğurlu biznes aparmaqda kömək edir:
- alimlərə öz istedadlarını reallaşdırmağa imkan yaradır;
- ✓ insanların tələbatlarını ödənilməsi baxımından cəmiyyətin daha yaxşı quruluşunun təşkilinin yollarını göstərir

27. İqtisad elminin əsas əhəmiyyəti bu gün ondan ibarətdir ki, o:

- sahibkarlara müvəfəqiyyətlə bizneslərini aparmağa kömək edir
- iqtisadçı-amillərə öz qabiliyyətlərini reallaşdırmağa imkan verir
- insanların içtimai həyatlarında iqtisadiyyatın yerini müəyyən edir
- insanlara təsərrüfat fəaliyyətlərindən onların davranışlarının həqiqi motivlərini açıqlayır
- ✓ insanların tələbatlarının ödənilməsi baxımından iqtisadiyyatın daha yaxşı təşkil edilməsinin yollarını göstərir

28. P.Samuelson iqtisad elminin görkəmli nümayəndələrindən üçünə fərqləndirmişdir. Onlar kimlərdir?

- ✓ Smit, Marks, Keyns
- Kene, Marşall, Fridman
- Keyns, Marks, Fridman
- Marks, Keyns, Marşall
- Smit, Rikardo, Marks

29. İqtisad elmində sosial ideyalara ilk dəfə kim baxmışdır?

- neokeynsçilər
- fiziokratlar
- merkantilistlər
- marksistlər
- ✓ sosial-utopistlər

30. Təbiət və cəmiyyət qanunlarının vəhdəti nədədir:

- tarixən keçici xarakter daşıyırlar
- onların arasında heç bir oxşarlıq yoxdur
- ✓ obyektiv xarakter daşıyırlar
- insanların fəaliyyətindən asılıdırlar

- insanların iqtisadi fəaliyyəti vasitəsilə təzahür edilirlər

31. İqtisadi nəzəriyyənin sintez metodun elementlərini göstərin:

- ✓ aralarında doğmaliq əlaqələri olan elementlərin birləşdirilməsi, hissələrdən tamın yaradılması.
- sadalanan hamısı sintez metoduna aiddir
- tədqiq olunan hadisənin tərkib hissələrinə bölünməsi
- doğru cavab yoxdur
- təfəkkürdə konkretdən abstrakta hərəkət

32. Tələbatların artması qanunu aiddir;

- xüsusi iqtisadi qanunlara
- belə bir qanun mövcud deyil
- iqtisadi qanunlara aid deyil
- ✓ ümumi iqtisadi qanunlara
- spesifik iqtisadi qanunlara

33. İqtisad elmində belə metodoloji yanaşma mövcud deyil;

- dialektik-materialist
- subyektiv
- bütün sadalanan yanaşmalar mövcuddur
- neopozitiv-empirik
- ✓ sosial-institusional

34. İqtisadi nəzəriyyənin hansı cərəyanının nümayəndələri iqtisad elminin öyrənilməsinin predmetini mənbəyi ticarət olan milli sərvət hesab etmişlər?

- ✓ merkantilistlər
- neolibəralar
- neokeynsçilər
- marjinalistlər
- fiziokratlar

35. Elmin tədqiqat predmetini tədaviyüldən istehsala keçirən elmi cərəyanını göstərin.

- utopik-sosialistlər
- merkantelistlər
- keynsçilər
- marjinalistlər
- ✓ fiziokratlar

36. Zehində hadisəni tərkib hissələrinə bölərək hər birinin ayrılıqda öyrənilməsinə əsaslanan elmi metod necə adlanır?

- elmi abstraksiya
- riyazi modelləşdirmə
- induksiya
- deduksiya
- ✓ təhlil

37. Mikroiqtiadiyyat nöqteyi-nəzərindən iqtisadiyyatın başlıca problemi ibarətdir:

- vətəndaşlara layiqli həyat səviyyəsi təmin etməkdən
- bütün sadalananlar düzdür
- qabaqcıl texnologiyaların tətbiqini təmin etməkdən
- ✓ resursların səmərəli bölgüsünü təmin etməkdən
- inflyasiya və işsizliyin aradan qaldırılmasından

38. Hansı metodoloji yanaşma üçün iqtisadi hadisələrin əsaslı surətdə öyrənilməsi və onların qiymətləndirilməsi səciyyəvidir?

- √ neopozitiv-empirik
- dialektik-materialist
- bütün sadalanan yanaşmalar üçün
- rasionalist
- subyektiv

39. Hansı metodoloji yanaşma üçün iqtisadi hadisələri qarşılıqlı əlaqədə və inkişafda səciyyəvidir?

- subyektiv
- bütün sadalanan yanaşmalar üçün
- √ dialektik-materialist
- rasionalist
- neopozitiv-empirik

40. Konvergeniya nəzəriyyəsi iqtisadi nəzəriyyənin hansı istiqamətinə aiddir?

- neokeynsçilik
- neoliberalizm
- √ sosial-institusional
- marşinal
- neoklassik

41. İctimai seçim nəzəriyyəsi iqtisadi nəzəriyyənin hansı istiqaməti çərçivəsində yayılmışdır?

- marksizm
- √ sosial-institusional
- marşinalizm
- neokeynsçilik
- neoklassik

42. İqtisad elminə iqtisadi insan terminini kim daxil etmişdir?

- A.Marşall
- √ A.Smit
- K.Marks
- F.Kene
- D.Rikardo

43. Görünməz əl ifadəsi məşhur iqtisadçılardan kimə məxsusdur?

- K.Marks
- √ A.Smit
- D.Rikardo
- J.Keyns
- A.Marşall

44. Dəyər qanunu;

- iqtisadi kafeqoriyadır
- iqtisadi qanun deyildir
- ümumi iqtisadi qanundur
- √ xüsusi iqtisadi qanundur
- spesifik iqtisadi qanundur

45. Cəmiyyətin iqtisadi həyatının ən ümumi və mühüm cəhətlərini əks etdirən məntiqi anlayışlar –bu:

- ümumi iqtisadi qanunlardır
- iqtisadi modellər
- √ iqtisadi kateqoriyalardır

- spesifik iqtisadi qanunlar
- xüsusi iqtisadi qanunlar

46. Ayrı-ayrı amillərin öyrənilməsindən ümumi müddəalar və nəticələrə keçid – bu:

- iqtisadi eksperimentdir
- məntiqi metodudur
- deduksiya metodudur
- ✓ induksiya metodudur
- elmi abstraksiyadır

47. İqtisadi hadisə və ya prosesin onun öyrənilməsi məqsədilə süni surətdə canlandırılması – bu:

- induksiya metodur
- deduksiya metodudur
- iqtisadi modeldir
- ✓ iqtisadi eksperimentdir
- statistik tədqiqat metodudur

48. Elmi apstraksiya metodu ibarətdir:

- ✓ iqtisadi hadisələri ikinci dərəcəli cəhətlərdən ayrılmaqdan
- iqtisadi eksperimentlərin aparılmasından
- iqtisadi hadisələrin ayrı-ayrı tərkib hissələrinin öyrənilməsindən
- iqtisadi hadisənin bütün mənzərəsini bərpa etməkdən
- riyazi modellərin qurulmasından

49. Aşağıdakı qruplardan hansının iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsini müsbət qiymətləndirən təlimlər olduğunu göstərin:

- marksizm, keynsçilik, monetarizm
- fiziokratlar, marksizm, keynsçilik
- fiziokratlar, marksizm, marşinalizm
- merkantilizm, neolibəralizm, marşinalizm
- ✓ merkantilizm, marksizm, keynsçilik

50. İqtisadi nəzəriyyənin hansı istiqamətinin nümayəndələri ilk dəfə öz təhlilində son hədd kəmiyyətlərini istifadə etməyə başlamışlar?

- fiziokratlar
- monetaristlər
- neokeynsçilər
- merkantilistlər
- ✓ marşinalistlər

51. Qədim Yunanıstanın iqtisadi fikri hansı alimlərin əsərlərində öz əksini tapmışdır?

- ✓ Platon, Aristotel
- Konfutsi, Syun-Tszı
- İbn-Xaldun, Foma Akvinski
- Qay, Katon
- Varron, Seneka

52. Azərbaycanca ilkin iqtisadi fikir və təsəvvürlər nədə öz əksini tapmışdır?

- Əxlaqi-Nasirdə
- heç birində
- Müqəddimədə
- ✓ Kitabı- Dədə Qoqudda
- Xəmsədə

53. İqtisadi fikrin hansı cərəyanı da həmçinin marksizm adı daşıyır:

- merkantilizm
- riyazi məktəb
- neoliberal istiqamət
- ✓ proletar siyasi iqtisadı
- klassik siyasi iqtisad

54. Fasiləsiz təkrarlanan istehsal prosesi nədir?

- maddi istehsal
- doğru cavab yoxdur
- təsərrüfat fəaliyyəti
- ✓ içtimai təkrar istehsal
- qeyri maddi istehsal

55. əmək cisimləri –bu:

- alətlər, mexanizmlər, maşınlardır
- hazır məhsul
- ✓ sonrakı emala gedən xammal
- binalar, yollar, kanallardır
- fəhlələr və istifadəedicilər heyətidir

56. İqtisadi mənafeələr – bu:

- ✓ iqtisadi fəaliyyət yolu ilə ödəmə bilən tələbatlar
- insanların yüksək gəlirlər əldə etmək cəhdləri
- iqtisadi subyektlərin maraqları
- insanların özünün reallaşdırmağa tələbatı
- insanın həyat fəaliyyəti və inkişafı üçün ona zəruri olan iqtisadi nemətlər

57. İstehsal funksiyası nəyi göstərir?

- firmanın iqtisadi ehtiyatlara və istehsalın başqa şərtlərinə tələbatını
- müxtəlif istehsal sahələrində məhsul istehsalının həcmi
- ✓ mümkün olan maksimum istehsal həcmi və istifadə olunan istehsal amillərinin asılılığını
- istifadə olunan istehsal amillərinin kəmiyyəti arasında qarşılıqlı asılılığı
- firmanın maksimum istehsal həcmi

58. Aşağıda göstərilən istehsal amillər siyahısından hansılar doğrudur?

- torpaq, əmək, istehsal vasitəsi, texnologiya, idarəetmə
- ✓ torpaq, əmək, kapital, sahibkarlıq qabiliyyəti
- sahibkarlıq, texnologiya, əmək
- resurslar, texnologiya, sahibkarlıq, kapital
- torpaq, əmək, kapital, iş qüvvəsi, idarəetmə

59. İqtisad elmi təkrar istehsal prosesində neçə mərhələni ayırır:

- 5
- 6
- 2
- 3
- ✓ 4

60. Təsərrüfat fəaliyyətinin belə bir mərhələsi mövcüd deyil:

- istehsal
- istehlak
- mübadilə

- √ həddindən artıq ifrat istehsal
- bölgü

61. Cəmiyyətin məhsuldar qüvvələrinin tərkib hissələri aşağıdakılardır:

- əmək vasitələri və iş qüvvəsi;
- əmək vasitələri və əmək məhsulu
- √ istehsal vasitələri və iş qüvvəsi.
- texnoloji münasibətlər və iş qüvvəsi;
- əmək alətləri və təkrar istehsal olunan əmək vasitələri;

62. Göstərilən amillərdən hansı iqtisadi resurslara aiddir.

- √ sadalanan hamısı
- sadalananların heç bir
- əmtəə və xidmətlərin istehsalı zamanı sərf olunmuş insanın fiziki və zehni qabiliyyəti
- təbii ehtiyatlar (torpaq), faydalı qazıntılar, su ehtiyatları
- informasiya amili

63. İstehsalın şəxsi amili nədir?

- əmək predmeti
- əmək vasitələri
- √ iş qüvvəsi
- doğru cavab yoxdur
- istehsal vasitələri

64. İstehsalın imkanlarına və məhsuldarlığına həlledici təsir göstərən mühüm element nədir?

- əmək vasitəsi
- maddi nemət
- texnologiya
- √ istehsal amili
- əmək predmeti

65. Nəticədə insanın müəyyən tələbatını ödəyən insanın məqsədəuyğun fəaliyyəti nədir?

- maddi nemət
- qeyri-maddi nemət
- iqtisadi mənafe
- iqtisadi ehtiyat
- √ xidmət

66. əmək vasitələri harada düzgün göstərilmişdir:

- √ istehsal binaları, avadanlıq, alətlər
- istehsal binaları, qurğular, iş qüvvəsi
- xammal, avadanlıq, nəqliyyat vasitələri
- iş qüvvəsi, texnologiya
- alətlər, yanacaq, xammal

67. əmək kapital, torpaq və sahibkarlıq qabiliyyəti kateqoriyalarını birləşdirən əlamət nədir?

- bunlar makroiqtisadi göstəricilərdir
- bunlar hamısı maddi nemətlərdir
- bunlar əmtəədir
- bunlar iqtisadiyyatın fundamental prinsipləridir
- √ bunlar iqtisadi resurslardır

68. İqtisadi resursların belə növü yoxdur:

- maliyyə
- təbii
- əmək
- maddi
- ✓ qeyri-maddi

69. Təbii resurslar iqtisadi resurslar qrupundan hansılarına aiddir?

- sahibkarlıq qabiliyyəti
- pul kapitalı
- kapital
- ✓ torpaq
- əmək

70. Aşağıda göstərilənlərdən hansı qeyri-iqtisadi nemət hesab olunur?

- sualtı qayıq
- su kəməri
- paltar
- bilik
- ✓ küləyin enerjisi

71. İstehsal vasitələri ibarətdir:

- əmək cisimləri və əmək məhsullarından
- əmək məhsulları və əmək vasitələrindən
- iş qüvvəsi və texnologiyadan
- əmək vasitələri və iş qüvvəsindən
- ✓ əmək vasitələri və cisimlərindən

72. İçtimai təkrar istehsalın aşağıdakı tipləri mövcuddur:

- ✓ sadə və geniş
- nemətlər istehsalı və xidmətlər istehsalı
- maddi və qeyri -maddi
- iqtisadi və qeyri- iqtisadi
- məhsuldar və qeyri-məhsuldar

73. İş qüvvəsi və istehsal vasitələri arasında qarşılıqlı təsir əks olunur:

- istehsal münasibətləri ilə
- sadalananlardan heç biri
- idarəetmə metodları ilə
- istehsalın təşkili ilə
- ✓ istehsal texnologiyası ilə

74. Məhdudluq budur:

- ancaq sənayeləşmə sisteminin səciyyəsi
- təkrar istehsalın xarakteristikası
- inzibati-amirlik sisteminin səciyyəsi
- ✓ insan tələbatlarının tam ödənilməsinin qeyri-mümkünlüyünü əks etdirən konsepsiya
- iqtisadi resursların xarakteristikası

75. İstehsal səmərəlidir-əgər

- əmək resurslarından tam istifadə olunması təmin olunubsa
- yüksək mənfəət alınubsa
- keyfiyyətli mallar buraxılıbsa

- istehsal resurslarından tam istifadə olunubsa
- ✓ bütün resurslardan tam istifadə edilibsə

76. Qeyri-maddi xidmətlərə aiddir.

- ictimai nəqliyyatda gediş
- atelyədə pencəyin tikilməsi
- ✓ təhsil alma
- turist səfəri
- dəlləxanada saç qırılması

77. İqtisadi resursların hansı növləri üçün mütləq məhdudluq səciyyəvidir:

- informasiya
- resursların bütün sadalanan növləri üçün nisbi məhdudluq səciyyəvidir
- ✓ təbii
- maddi
- maliyyə

78. İstehsal amillərinin qarşılıqlı əvəz olması qismən aradan qaldırmağa imkan verir:

- iqtisadi böhranlar
- istehsalın səmərəliliyini
- ✓ resursların məhdudluğunu
- tələbatların qeyri məhdudluğunu
- işsizliyi

79. Nemət adlanır:

- nəticəsi insanın hansısa bir tələbatını ödəyən məqsədyönlü fəaliyyəti
- ✓ insanın tələbatını ödəyən əşya və ya əmək məhsulu
- insanın faydalı fəaliyyəti
- maddi istehsalın məhsulu
- iqtisadi tələbatların təzahür forması

80. Qeyri-maddi nemətlərə aiddir:

- avtomobil
- meyvələr
- dərslik
- dərman
- ✓ kompüter proqramı

81. İqtisadi sistemin istehsal imkanları nə ilə məhdudlaşır.

- iqtisadi ziddiyyətlərlə
- istehsal münasibətlərinin mürəkkəbliyi ilə
- ✓ istifadə olunan ehtiyatların məhdudluğu ilə
- insanların tələbatlarının sonsuzluğu ilə
- dövlətin iqtisadi proseslərə müdaxiləsi ilə

82. İqtisadi sistemlərin təhlilinə formasiya yanaşması neçə ictimai-iqtisadi formasiya ayırır:

- 6
- 7
- 3
- 4
- ✓ 5

83. İqtisadi sistem aşağıdakı məsələləri həll edir:

- gəlirlər necə bölünür
- işsizliyin və inflyasiyanın səbəbi nədən ibarətdir
- nə, nə vaxt, kimin üçün
- √ nə, necə, kimin üçün
- nə, harda, kimin üçün

84. İqtisadi sistem:

- təsərrüfat mexanizmi və iqtisadi subyektlərin qarşılıqlı əlaqələri sistemidir;
- texnoloji münasibətlərlə texnoloji üsulun qarşılıqlı təsir sistemidir;
- mülkiyyət formaları ilə istehsal amillərinin vəhdətidir;
- √ maddi və qeyri-maddi nemət və xidmət istehsalçıları və istehlakçıları arasındakı xüsusi şəkildə nizamlanmış əlaqələr sistemidir;
- dövlətin iqtisadiyyatının tənzimləmə sistemi

85. Dövlət və bazar tənzimlənməsi; habelə müxtəlif mülkiyyət formalarının uzlaşdığı iqtisadi sistem necə adlanır?

- ənənəvi iqtisadiyyat
- √ qarışıq iqtisadiyyat
- keçid iqtisadiyyatı
- inzibati-amirlik iqtisadiyyatı
- sərbəst bazar iqtisadiyyatı

86. Xüsusi mülkiyyət və bazar tənzimlənməsi üstünlüyünün səciyyəvi olduğu iqtisadi sistem necə adlanır:

- √ sərbəst bazar iqtisadiyyatı
- keçid iqtisadiyyatı
- ənənəvi iqtisadiyyat
- inzibati-amirlik iqtisadiyyatı
- qarışıq iqtisadiyyat

87. Dövlət mülkiyyəti və dövlət tənzimlənməsi üstünlük edən iqtisadi sistem neçə adlanır ?

- ənənəvi iqtisadiyyat
- keçid iqtisadiyyatı
- inzibati- amirlik iqtisadiyyatı
- √ azad bazar iqtisadiyyatı
- qarışıq iqtisadiyyat

88. İqtisadiyyatda xüsusi mülkiyyətin üstünlük təşkil etməsi aşağıdakının səciyyəvi xüsusiyyətlərini əks etdirir:

- √ azad bazar iqtisadiyyatının
- sadalananlardan heç birinin
- keçid iqtisadiyyatının
- qarışıq iqtisadiyyatın
- inzibati-amirlik iqtisadiyyatının

89. Mülkiyyət obyektlərinin xüsusi mülkiyyətdən dövlət mülkiyyətinə keçməsi prosesi adlanır:

- müsadirə
- spesifikasiyalaşdırma
- √ milliləşdirmə
- inventarlaşdırma
- özəlləşdirmə

90. Mülkiyyət obyektlərinin ictimai mülkiyyətdən xüsusi mülkiyyətə keçməsi prosesi:

- müsadirə
- spesifikasiya
- milliləşdirmə

- inventerləşmə
- ✓ özəlləşdirmə

91. Müasir bazar iqtisadiyyatında mülkiyyətin daha geniş yayılmış növü budur:

- xüsusi mülkiyyət
- bələdiyyə mülkiyyəti
- dövlət mülkiyyəti
- kooperativ mülkiyyət
- ✓ səhmdar mülkiyyəti

92. Mülkiyyət iqtisadi anlayışı kimi:

- insanların əşyalara münasibətidir
- mülkiyyət iqtisadi anlayış deyil
- əşyanın icarəyə verilməsi
- ✓ əşyaların mənimsənilməsi ilə əlaqədar insanların bir-birinə münasibətləridir.
- əşyanın özüdür

93. Mülkiyyət hüququ:

- nemət üzərində müstəsna fiziki nəzarət hüququdur.
- nemətlərin istifadə olunmasından əldə olunan nəticələrə sahib olmaq hüququdur.
- sadalanan hüquqlardan heç biri
- ✓ bütün sadalanan hüquqları
- nemətin kim və necə istifadə etməsi qərarını qəbul etmək hüququdur.

94. Maddi nemətlərin və xidmətlərin istehsalı, bölgüsü, mübadiləsi və istehsalı ilə əlaqədar insanların münasibətləri nədir?

- texnoloji münasibətlər
- məhsuldar qüvvələr
- istehsal imkanları
- ✓ istehsal münasibətlər
- sosial münasibətlər

95. İstehsal vasitələri və onları hərəkətə gətirən bilik və təcrübəyə malik olan insanların məjmuu adlanır.

- ✓ məhsuldar qüvvələr
- əmək vasitələri
- istehsal üsulu
- iqtisadi sistem
- istehsal münasibətləri

96. Nə ilə əlaqədar olan xərclər transaksion xərclərə aid edilmir?

- müqavilələrinin yerinə yetirilməsinə nəzarəti ilə
- qiymətlər haqqında informasiya axtarışı ilə
- ✓ avadanlığın işlək vəziyyətdə saxlanması ilə
- tərəfmüqabillərlə müqavilə bağlanması ilə
- bütün göstərilənlər transaksion xərclərə aiddir

97. İqtisadi ehtiyatların tam istifadə olunmasını göstərən hər bir nöqtə:

- istehsal imkanları əyrisindən yuxarıda yerləşəndir
- istehsal imkanları əyrisindən aşağıda yerləşəndir
- düzqün cavab yoxdur
- şifrdən başqa bütün nöqtələrdir
- ✓ istehsal imkanları əyrisi üzərində yerləşəndir

98. Xüsusi mülkiyyətə aid deyildir?

- ev təsərrüfatlarının əmlakı
- ✓ bütün sadalananlar aiddir
- qeyri-leqal xüsusi müəssisələr
- leqal xüsusi müəssisələr
- şəxsi yığımlar

99. İcarədarın hüquqlarına aiddir:

- sadalanan hamısı
- sadalananların heç biri
- icarəyə götürülmüş əmlaka sahibolma;
- ✓ icarəyə götürülmüş əmlakdan istifadə etmə;
- icarəyə götürülmüş əmlakın özgələşdirilməsi;

100. İqtisadi resurslar və insanın iqtisadi fəaliyyətinin nəticələri:

- mülkiyyətin subyektləridir
- sadalananlardan heç biri deyildir
- mülkiyyətin funksiyalarıdır
- mülkiyyətin hüquqlarıdır
- ✓ mülkiyyətin obyektləridir

101. Məhsulun istehsalı ilə deyil, onu müşayiət edən məsrəflərlə əlaqədar xərclər adlanır:

- ✓ transaksion
- son hədd
- iqtisadi
- buraxılmış imkanların xərcləri
- hesabi

102. Hansı xərclər qeyri-aşkar (alternativ) adlanır?

- sadalanan xərclərdən heç biri
- ✓ resursların məhdudluğu şəraitində seçimin zəruriliyi ilə əlaqədar xərclər
- istehsalın genişləndirilməsi ilə əlaqədar xərclər
- rəqabət mübarizəsi və reklamla əlaqədar xərclər
- hazır məhsulun reallaşdırılması ilə əlaqədar xərclər

103. Hər bir iqtisadi sistem ehtiyatların məhdudluğu faktı ilə üzləşir, nə deməkdir:

- elə ola bilər ki, bəzi məhsulları yalnız həddən artıq yüksək qiymət almaq olur.
- hər bir iqtisadiyyatda enmə dövrləri olur ki, bu zaman ehtiyatların məhdudluğu mövcud olur.
- ✓ bütün insan tələbatlarını ödəmək üçün istehsal ehtiyatları heç vaxt kifayət qədər olmur.
- məhdudluqla kəsib dövlətlər qarşılaşır, varlı dövlətlərdə isə bu problem həll olunmuşdur.
- heç bir iqtisadi sistem resursların səmərəli istifadə olunmasının təmin edə bilməz

104. Keçid iqtisadiyyatının əsas cəhətlərinə aid deyildir:

- ✓ dövlət idarəçiliyinin güclənməsi
- qiymətlərin liberallaşdırılması
- rəqabət mühitinin yaradılması və saxlanması
- mülkiyyət formalarının dəyişməsi
- sahibkarlıq fəaliyyəti üçün şərtlərin

105. İstənilən istehsal üsülünün əsasını nə təşkil edir?

- ✓ məhsuldar qüvvələr və istehsal münasibətləri
- məhsuldar qüvvələr və texnologiya
- əmək vasitələri və əmək cisimləri

- əmək vasitələri və iş qüvvəsi
- iş qüvvəsi və istehsal münasibətləri

106. İqtisadi sistemin fərqləndiriji meyarları hesab etmək olar:

- ✓ resurslar üzərində mülkiyyətin forması və koordinasiya mexanizminin növü
- doğru cavab yoxdur
- milli gəlir və iqtisadi artımın tempi
- iqtisadi artımın tempi və resurslar üzərində mülkiyyətin forması
- koordinasiya mexanizminin növü və milli gəlir

107. İqtisadi sistem üçün sadalanan məqsədlərdən hansı əsasdır?

- İstehsalın texniki şərtlərini müəyyən etmək
- insanların tələbatlarının ödənilməsini təmin etmək
- ✓ ayrı-ayrı subyektlərin fəaliyyətini uyğunlaşdırmaq
- ədalətli ictimai quruluşu qurmaq
- İnflyasiya və işsizliyi ləğv etmək

108. Özəlləşdirmə metodlarına aid deyildir:

- ✓ xüsusi sahibkarların kooperativlərdə birləşməsi
- səhmlərin səhmdarlaşdırılması və satışı
- dövlət mülkiyyətinin əvəzsiz verilməsi
- hərəclərdən müəssisələrin satışı
- çek özəlləşdirməsi

109. Kollektiv mülkiyyətin bir növü deyildir:

- tam ortaqlıq mülkiyyəti
- qapalı səhmdar jəmiyyətinin mülkiyyəti
- açıq səhmdar cəmiyyətinin mülkiyyəti
- ✓ xüsusi firmaların mülkiyyəti
- kooperativlərin mülkiyyəti

110. Sadalanan sahələrdən hansında dövlət mülkiyyətinin daha böyük payının olması məqsədyönlüdür:

- avtomobil istehsalı
- ✓ elektrik enerjisi istehsalı
- turizm sahəsi
- mənzil tikintisi
- ayaqqabı istehsalı

111. Vətəndaşların şəxsi əmlakı və yığımları hansı mülkiyyət formasına aiddir?

- dövlət
- səhmdar
- bələdiyyə
- ✓ xüsusi
- ictimai

112. Şəhərin bütün texniki xidmətlərinin vahid əldə cəmləşməsi, istismarını qaydaya salmaqla əhaliyə əlavə rahatlıqların verilməsinə hansı mülkiyyət forması imkan yaradır:

- xüsusi mülkiyyət;
- dövlət mülkiyyəti;
- Səhmdar mülkiyyəti
- Kollektiv mülkiyyət.
- ✓ bələdiyyə mülkiyyəti

113. Hansı meyarə görə firmaların (müəssisələrin) xüsusi, dövlət və qarışıq formaları fərqləndirilir?
- təşkili formasına görə.
 - Kapitalın həcminə görə
 - Məhsulun xarakterinə görə.
 - sahə mənsubiyyətinə görə.
 - ✓ mülkiyyət formasına görə.
114. Xüsusi mülkiyyət – aşağıdakılardan hansının üzərində vətəndaşların hüququnun möhkəmləndirilməsi formasıdır?
- hər hansı əmlaka yiyələnmək və tətbiq etmək.
 - hər hansı əmlakın istifadəsi, sahibolması, yiyələnməsi
 - ✓ hər hansı əmlakla əlaqədar sahibolma, istifadə və sərəncam vermə
 - hər hansı əmlakın istifadəsi və onunla əlaqədar sərəncam verilməsi
 - hər hansı əmlakdan istifadə etmək və onunla əlaqədar sərəncam vermək;
115. Universitetdə tələbənin təhsil almasının alternativ hərcləri əks olunur:
- təhsilini bitirəndən sonra alınan gəlirlər
 - tələbənin saxlanmasına valideynlərin çəkdiyi xərclər
 - orta statistik mütəxəssisin təhsilinə dövlətin xərcləri
 - ✓ təhsili atıb işləyərkən əldə edəcək maksimum əməkhaqqı
 - təqaüdün miqdarı
116. İstehsal imkanları əyrisində məhsullardan birinin istehsalının artmasına uyğun olaraq:
- ✓ o biri məhsulun istehsalı aşağı düşür.
 - o biri məhsulun istehsalı dayandırılır
 - o biri məhsulun istehsalının həcmi sabit qalır.
 - o biri məhsulun istehsalı artır.
 - qəlirlər artır
117. İstehsal imkanların əyrisi üzərində resursların tam istifadəsinin göstərir istənilən
- istehsal imkanların əyrisindən yuxarı olan nöqtə
 - istehsal imkanların əyrisindən aşağı olan nöqtə
 - düz cavab yoxdur
 - 0 –dən başqa nöqtələr
 - ✓ İstehsal imkanların əyrisi üzərində olan nöqtə
118. İqtisadi sistemin səmərəli fəaliyyətinin əsas problemi:
- inflyasiya problemdir
 - iş qüvvəsinin istehsal sahələri üzrə bölgüsü problemdir
 - ✓ resursların bölgüsünün ən yaxşı üsulunun seçilməsi problemdir
 - təsərrüfat fəaliyyətinin nəticələrinin daha yaxşı bölgüsü problemdir
 - işsizlik problemdir
119. Hansı sahədə dövlət mükiyyətinin üstünlüyü məqsədyönlü deyildir:
- ekoloji təhlükəsizlik
 - ✓ bank sahəsi
 - fundamental elm
 - təhsil
 - tarixi abidələrin mühafizəsi
120. İri müəssələrin özəlləşdirilməsi üçün zəruri şərt nədir:
- ✓ onların əvvəlcədən səhmdar cəmiyyətə çevrilməsi
 - iri müəssələri özəlləşdirmək lazım deyil.

- həmin müəssisələrin fəaliyyətinin rentabelliyyətinin müəyyənləşdirilməsi
- onların dinamik inkişafının təmin edilməsi
- onların ixtisaslaşdığı fəaliyyət növünün müəyyənləşdirilməsi

121. Azərbaycanca dövlət mülkiyyətinin özəlləşdirilməsinin I proqramı nə vaxt qəbul olunmuşdur?

- 2003-cü il
- 1998- ci il
- 1993-cü il
- 2001-ci il
- ✓ 1995-ci il

122. Hansı sahədə mülkiyyətin kooperativ forması daha geniş yayılmışdır?

- kömür hasilatı sənayesi
- içtimai işə
- pərakəndə ticarət
- ✓ kənd təsərrüfatı
- avtomobil istehsalı

123. Qapalı ev təsərrüfatı, şəhər təsərrüfatı, xalq təsərrüfatı – iqtisadi sistemlərin bu növləri bu əsasla ayrılır:

- iqtisadiyyatın sənayeləşməsi dərəcəsi
- iqtisadiyyatda ETT-nin rolu
- formasiya yanaşması
- resurslara mülkiyyətin formaları
- ✓ istehsal və istehlak arasında əlaqənin xarakteri

124. İqtisadi institutlar anlayışını elmi dövriyyəyə gətirən iqtisadi nəzəriyyə istiqamətini göstərin.

- marksizm
- ✓ sosial-institusional
- monetarist
- neolibereal
- neokeynsçi

125. Özəlləşdirmənin zəruri şərti bu deyildir.

- özəlləşdirmənin hüquqi bazasının olması
- fond bazarının yaradılması
- bütün sadalananlar özəlləşdirmənin zəruri şərtidir
- özəlləşdiriləcək obyektlərə tələbin qabaqcadan qiymətləndirilməsi
- ✓ iqtisadiyyatda dövlət bölməsinin üstünlüyü

126. Kollektiv mülkiyyətin hansı forması xüsusi mülkiyyətin cəhətlərə malikdir?

- kooperativ mülkiyyət
- bu mülkiyyət formalarının heç biri ümumi cəhətə malik deyil
- ✓ səhmdar cəmiyyətinin mülkiyyəti
- məhdud məsuliyyətli yoldaşlıq mülkiyyəti
- tam yoldaşlıq mülkiyyəti

127. Xüsusi mülkiyyətin əsas mövcudluq şərtlərinə aid deyildir:

- müəssisələrin yaradılması və istənilən sahibkarlıq fəaliyyətinə başlanmasının tam sərbəstliyi
- bütün sadalananlar aiddir
- ✓ istehsal ixtisaslaşmasının inkişafı
- xüsusi kapital qoyuluşlarının stimullaşdırılması
- xüsusi mülkiyyətin zəmanətli mühafizəsi

128. Aşağıdakı baxışlardan natural təsərrüfatı düzgün səjiyyələndirməyəni göstərin.

- natural təsərrüfat şəraitində insanın yaşaması üçün lazım olanların hamısını özü istehsal edir.
- ✓ natural təsərrüfat şəraitində istehsalçıların bir-birindən sıx asılılığı yaranır;
- istehsal qapalı xarakter daşıyır.
- ictimai əmək bölgüsü natural təsərrüfat şəraitində zəif inkişaf edir.
- natural təsərrüfat şəraitində istehsal olunan məhsul mübadilə olunmur.

129. Hansı təsdiq əmtəə istehsalının mahiyyətini təhrif edir?

- əmtəə istehsalı – bazar iqtisadiyyatının əsası
- əmtəə istehsalı istehlakçıların tələbi olduğu məhsulların istehsalını nəzərdə tutur.
- əmtəə istehsalı mübadiləsiz mümkün deyil.
- ✓ əmtəə istehsalı istehsalçının özünün tələbatlarını ödəmək üçün məhsul istehsalını nəzərdə tutur.
- əmtəə istehsalı əmək bölgüsü ancaq mövcud olduğu üçün mövcuddur.

130. Bazar:

- alqı-satqı əməliyyatlarının məcmu
- sadalananlardan heç biri
- satıcılar və alıcılar arasında qarşılıqlı münasibətlər
- tələb və təklifin qarşılıqlı təsiri
- ✓ sadalanan hamısı

131. Bazarın vasitəçi funksiyası ibarətdir.

- ✓ əməyin nəticələrini mübadilə etmək məqsədi ilə istehsalçılar və istehlakçıların görüşməsini təmin etmək
- həcmi və quruluşuna görə istehsal və istehlakın uyğunlaşdırılması
- bazar iştirakçılarına zəruri informasiyaların çatdırılması
- əmtəələrin mübadiləsi üçün ekvivalent dəyərlilərin müəyyənəşdirilməsi
- xərclərin azaldılması, yeni məhsulların yaradılmasına istehsalçıların həvəsləndirilməsi

132. Müstəqil qərarlar qəbul edən, öz tələbatlarını maksimum ödəməyə cəhd edən iqtisadi subyekt hansısa istehsal amilinin mülkiyyətçidir, insan kapitalının təkrar istehsalını təmin edir-bu:

- bank
- sadalananlardan heç biri
- ✓ ev təsərrüfatı
- firma
- dövlət

133. Bu bazar iqtisadiyyatının subyekti deyildir:

- dövlət
- ✓ bütün sadalananlar subyektdir
- bütün sadalananlar subyekti deyil
- firmalar
- ev təsərrüfatları

134. Bazar iqtisadiyyatının əsası:

- ✓ əmtəə istehsalıdır
- bütün sadalananlardır
- tələb və təklifdir
- rəqabətdir
- natural istehsalıdır

135. Təsərrüfat tiplərinin ilkin forması hansıdır?

- planlı təsərrüfat

- sadalanların heç biri
- ✓ natural təsərrüfat
- əmtəə təsərrüfatı
- kapitalist təsərrüfatı

136. Tədavül sferasında fəaliyyət göstərən kapital necə adlanır?

- sənaye kapitalı
- borc kapitalı
- əsas kapital
- dövriyyə kapitalı
- ✓ ticarət kapitalı

137. Müxtəlif məhsulların hazırlanmasının istehsalçıların əmək bölgüsünə yönəlməsinə əsaslanması necə adlanır.

- ✓ istehsalçıların ixtisalaşması
- ilkin kapital yığılı
- istehsalçıların təcrid olunması
- iqtisadi mənafeələr
- istehsalçıların müstəqilliyi

138. İctimai təsərrüfatın əsas formaları hansılardır?

- ✓ natural, əmtəə (bazar)
- əmtəə (bazar), planlı-amirlik təsərrüfatı
- planlı-amirlik təsərrüfatı, kapitalist təsərrüfatı
- planlı-amirlik təsərrüfatı, sosialist təsərrüfatı
- natural, kapitalist təsərrüfatı

139. əmtəə istehsalının zəruri şərtləri hesab edilir:

- ictimai əmək bölgüsü
- istehsalçıların iqtisadi cəhətdən təcrid olunması
- sadalanan heç biri
- ✓ sadalanan hamısı
- istehsalçıların müstəqilliyi, sahibkarların azadlığı

140. Bazarın hansı iki tipi əmtəə və resursların dövrəni modelinə daxil edilmişdir?

- iş qüvvəsi bazarı və pul bazarı
- informasiya bazarı və istehlak bazarı
- ✓ resurslar bazarı, əmtəə və xidmətlər bazarı
- pul bazarı və resurslar bazarı
- valyuta bazarı, əmtəə və xidmətlər bazarı

141. əmtəə və xidmətləri istehsalı və reallaşdırılması yolu ilə istehsal amillərinin istifadəsi vasitəsilə öz mənafeələrini reallaşdıran təsərrüfat həlqəsi-bu:

- ev təsərrüfatı
- sadalananlardan heç biri
- bank
- dövlət
- ✓ firma

142. Sadə əmtəə istehsalında əmtəə nədir?

- istehsal vasitələri
- bütün sadalananlar
- iş qüvvəsi
- torpaq

√ istehsal məhsulları

143. əmtə istehsalının inkişafının yüksək mərhələsi:

- deformasiya
- inkişafı etmiş əmtə istehsalıdır
- √ bazar iqtisadiyyatıdır
- inzibati-amirlik iqtisadiyyatıdır
- natural təsərrüfat

144. Bazarın belə bir funksiyası mövcud olmur:

- inteqrasiya etmək
- √ optimallaşdırıcı
- nəzarət edici
- stimullaşdırıcı
- tənzimləyicisi

145. İnkişaf etmiş əmtə istehsalının sadə əmtə istehsalından fərqi ondan ibarətdir ki;

- √ yalnız əmək məhsulları deyil, həmçinin istehsal amilləri də əmtəədir
- istehsal öz tələbatlarının ödənilməsi məqsədilə həyata keçirilir
- nemət və xidmətlərin istehsalı satış məqsədilə həyata keçirilir
- ixtisaslaşma olmur
- əmək məhsulları əmtəədir

146. Bazarın belə tipi yoxdur:

- deformasiya olunmuş
- tənzimlənən
- √ inkişaf etmiş
- inkişaf etməmiş
- azad

147. Ev təsərrüfatının bütün gəlirləri və xərcləri təşkil edir:

- əmtəə axınını
- √ ailə büdcəsini
- əmtəə və xidmətlərin dövranı
- pul axınını
- resurslar axınını

148. Firmalar əmtəə və resursların dövranı modelində hansı rolu oynayırlar?

- √ əmtəə, xidmətləri təchiz edənlər və istehsal amillərinin alıcılarıdır
- iqtisadi proseslərin tənzimlənməsini həyata keçirirlər
- əmtəə və xidmətləri istehlak edənlər
- istehsal amillərini təchiz edənlər, əmtəə və xidmətlərin alıcılarıdır
- istehlak xərclərini həyata keçirirlər

149. Ev təsərrüfatları əmtəə və resursların dövranı modelində hansı rolu oynayırlar?

- √ istehsal amillərini verənlər, əmtəə və xidmətlərin alıcılarıdır
- iqtisadi proseslərin tənzimlənməsini həyata keçirirlər
- əmtəə və xidmətləri istehsal edənlər
- istehsal amillərinin istifadəsini təşkil edənlər
- əmtəə, xidmətləri verənlər və istehsal amillərinin alıcılarıdır

150. Pul vasitəsi ilə həyata keçirilən mübadilə nədir?

- ticarət
- ✓ əmtəə tədavülü
- içtimai təkrar istehsal
- əmtəə təsərrüfatı
- sahibkarlıq fəaliyyəti

151. Təsərrüfat münasibətlərinin iki tipini fərqləndirirlər.

- sadə və geniş
- maddi və qeri-maddi
- istehsal və qeyri-istehsal
- doğru cavab yoxdur
- ✓ natural-əşya və əmtəə

152. Tarixən natural təsərrüfat forması nəyə əsaslanırdı.

- ✓ torpaq mülkiyyətinə
- əmək bölgüsünə
- xidmətlər istehsalına
- ixtisaslaşmaya
- istehsalçıların təcrid olunmasına

153. Bazar iqtisadiyyatının dövlət tənzimlənməsi məqsədlərinə aid deyildir:

- işsizliyin azaldılması
- iqtisadi artımın təmin olunması
- ✓ əmtəələrə qiymətlərin təyin edilməsi
- ekoloji problemlərin həlli
- rəqabət mühitinin təmin olunması

154. Təsərrüfat fəaliyyətinin peşəkarlar qrupu tərəfindən idarə olunmasının prinsipləri, metodları və formalarının məcmusu-bu:

- biznes
- sahibkarlıq
- marketinq
- ✓ menecment
- kommersiya

155. Firmaların alıcılıq tələbinin qabaqcadan öyrənilməsi və formalaşması üzərində qurulmuş fəaliyyətinin təşkili sistemi – bu:

- menecmentdir
- kommersiyadır
- sahibkarlıqdır
- ✓ marketinqdir
- biznesdir

156. Gəlirin əldə edilməsi məqsədilə təsərrüfat fəaliyyəti – bu:

- biznes
- ✓ sahibkarlıq
- marketinq
- menecment
- kommersiya

157. İri firmaların üstünlüklərinə aid deyil:

- sabitlik
- ETT-ə və yeni əmtəələrin işlənilib hazırlanmasına yüksək məsrəflər
- kütləvi istehsal məsrəfləri
- bütün sadalananlar iri firmaların üstünlükləridir

✓ yüksək idarəetmə məsrəfləri

158. Xırda firmaların üstünlüklərinə aid deyildir:

✓ qeyri-sabitlik

- idarəetməyə az xərclərin olması
- reklama az xərclərin çəkilməsi
- bütün sadalananlar kiçik firmaların üstünlükləridir
- uyğunlaşma qabiliyyəti, çeviklik

159. Resurslar bazarından ev təsərrüfatlarına gedən axın necə adlanır?

- xərclər
- istehlak xərcləri
- ✓ pul gəlirləri
- resurslar
- satışdan gəlirlər

160. Əmtəə və xidmətlər bazarından firmalara gedən axın necə adlanır?

- xərclər
- istehlak xərcləri
- pul gəlirləri
- resurslar
- ✓ satışdan gəlirlər

161. Firmalardan resurslar bazarına gedən axın necə adlanır?

- ✓ xərclər
- istehlak xərcləri
- pul gəlirləri
- resurslar
- satışdan gəlirlər

162. Ev təsərrüfatlarından əmtəə və xidmətlər bazarına axın necə adlanır?

- xərclər
- ✓ istehlak xərcləri
- pul gəlirləri
- resurslar
- satışdan gəlirlər

163. Dövlət müəssisələri, xüsusi müəssisələr, səhmdar cəmiyyəti, kooperativlər, yoldaşlıqlar - firmalarının bu növlərini biz aşağıdakı meyardan asılı olaraq ayıra bilərik:

- kəmiyyətindən
- buraxılan məhsulun çeşidindən
- ✓ kapital üzərində mülkiyyətin formasından
- rəqabətin növündən
- kapital qoyuluşu sahəsindən

164. Deformasiya olunmuş bazarın səciyyəvi cəhətlərinə aid deyildir:

- çoxsaylı bazar subyektlərinin və müxtəlif mülkiyyət formalarının olmaması
- tələb və təklifin balansızlığı
- kölgə iqtisadiyyatının böyük miqdarda payı
- ✓ azad rəqabətin olması
- resurs və əmtəənin bölgüsündə mərkəzləşdirmə

165. Elm bəşər tarixində belə əmək bölgüsünü ayırmır:

- əkinçiliyin heyvandarlıqdan ayrılması
- ticarət kapitalının sənaye kapitalından ayrılması
- √ yüngül sənayenin ağır sənayedən ayrılması
- xidmət sahəsinin istehsal sahəsindən ayrılması
- sənətkarlığın kənd təsərrüfatından ayrılması

166. Bazarın meydana gəlməsinin şərtlərinə aid deyildir:

- əmək bölgüsü
- istehsalçıların iqtisadi əlahiddəliyi
- √ natural təsərrüfatın üstün olma
- istehsalçıların mülkiyyətinin olması
- ixtisaslaşma

167. Hansı anlayış bazarının müasir anlamına daha çox uyğundur:

- ticarət yeri
- √ iqtisadiyyatın təşkilinin və fəaliyyətinin fəaliyyətinin ictimai forması
- alıcılar və satıcıların məcmusu
- əmtəə və xidmətlər alqı-satqısının bütün sövdələşmələrinin məcmusu
- əmtəə mübadiləsinin forması

168. Sadə əmtəə təsərrüfatı üçün səciyyəvi olmayanı göstərin.

- istehsal vasitələri üzərində xüsusi mülkiyyət
- ictimai əmək bölgüsü
- əmək məhsullarının alqı-satqısı yolu ilə tələbatların ödənilməsi
- insanlar arasında iqtisadi əlaqələrin bazar vasitəsi ilə olması
- √ müzdlü əməyin üstünlüyü

169. Bazar münasibətlərinin maddi əsası:

- əmək bölgüsüdür
- adları çəkilənlərdən heç biri
- tələb və təklifin dəyişiklikləridir
- √ əmtəələrin və pulun hərəkətidir
- maddi nemətlər və xidmətlərdir

170. Dövlət tənzimlənməsinin belə forması mövcud olmur:

- xarici iqtisadi
- √ firmadaxili
- kredit-pul
- büdcə-vergi
- inzibati

171. Bazarın deformasiyasını aradan götürmək üçün zəruridir:

- təsərrüfat fəaliyyətinin sərbəstliyini təmin etmək
- √ bütün sadalananlar
- inkişaf etmiş bazar infrastrukturunu yaratmaq
- sərbəst qiymət əmələgəlmə mexanizmini formalaşdırmaq
- mülkiyyət formalarının müxtəlifliyini yaratmaq

172. Müasir bazar təsərrüfatının hansı modeli üçün sahibkarlığın inkişafından ötrü dövlətin şərait yaratması səciyyəvidir?

- bütün sadalananlar
- sadalanalardan heç biri
- korporativ iqtisadiyyat

- √ qarışıq iqtisadiyyat
- sosial bazar təsərrüfatı

173. Bazarın stimullaşdırıcı funksiyası ibarətdir:

- əmtəə mübadiləsi üçün dəyər ekvivalentlərinin yaradılmasından
- bazar iştirakçılarına zəruri informasiyanı verməkdən
- istehsal sahələri ilə itehlak sahəsinin birləşdirilməsindən
- həcmi və strukturu üzrə istehsal və itehlakın uzlaşdırılmasından
- √ istehsalçıların məsrəfləri azaltmağa, yeni məhsul yaratmağa həvəsləndirməkdən

174. Bazarın inteqrasiyaedici funksiyası ibarətdir:

- əmtəə mübadiləsi üçün dəyər ekvivalentlərinin yaradılmasından
- bazar iştirakçılarına zəruri informasiyanı verməkdən
- √ istehsal sahəsilə itehlak sahəsinin birləşdirilməsindən
- həcmi və strukturu üzrə istehsal və itehlakın uzlaşdırılmasından
- istehsalçıları məsrəfləri azaltmağa, yeni məhsul yaratmağa həvəsləndirməkdən

175. Bazarın tənzimləyici funksiyası ibarətdir:

- İstehsal sahəsilə itehlak sahəsinin birləşdirilməsindən
- bazar iştirakçılarına zəruri informasiyanı verməkdən
- əmtəə mübadiləsi üçün dəyər ekvivalentlərinin yaradılmasından
- istehsalçıları məsrəfləri azaltmağa, yeni məhsul yaratmağa həvəsləndirməkdən
- √ həcmi və strukturu üzrə istehsal istehsal və itehlakın uzlaşdırılmasından

176. Bazar iqtisadiyyatının subyekt kimi dövlət hansı rolu oynayır?

- itehlakçıdır
- √ bütün sadalananlar
- iqtisadiyyatın tənzimlənməsi həyata keçirir
- resursların mülkiyyətçisidir
- istehsalçıdır

177. İctimai istehsalda bazarın rolu ibarətdir:

- köhnəlmiş istehsalların bağlanması təsir etmək
- √ bütün göstərilənlərdən
- istehsala istehsalın hansı həcmdə və quruluşda olması haqqında işarə verilməsi
- tələb və təklif tarazlaşdırılması
- rəqabət qabiliyyətlərinə görə istehsalçıları differensiallaşdırmaq

178. Pulun belə bir funksiyası yoxdur:

- dəyər ölçüsü
- tədavül vasitəsi
- tədiyyə vasitəsi
- qiymət müqyası
- √ qiymətlərin məstəbi

179. Pul mənsəyinin təkamül konsepsiyasına uyğun olaraq pul – bu:

- əmtəə və xidmətlərin mübadiləsinə qəbul edilən nə varsa, hər şey
- insanlar arasında razılışma məhsulu
- universal əmtəə
- pul kimi istifadə olunan şey
- √ ümumi ekvivalent rolunu yerinə yetirən xüsusi növlü əmtəə

180. İctimai-zəruri əmək məsrəfləri-bu

- mübadilə dəyərində malik əmtəələrin istehsalına əmək məsrəfləri
- dövlət tərəfindən tənzim olunan bazar iqtisadiyyatı şəraitində əmtəələrin istehsalına əmək məsrəfləri
- √ ictimai normal istehsal şəraitində bu növ əmtəələrin əsas kütləsinin istehsalına məsrəflər
- cəmiyyətə zəruri olan əmtəələrin istehsalına məsrəflər
- istehlak dəyərində malik əmtəələrin istehsalına əmək məsrəfləri

181. əmtəənin müəyyən kəmiyyət nisbətlərində digər əmtəələrə mübadilə olunmaq qabiliyyəti adlanır:

- istehlak dəyəri
- bazar dəyəri
- əmtəənin qiymətliliyi
- √ mübadilə dəyəri
- içtimai-zəruri dəyər

182. əmtəənin hansısa tələbatı ödəmək qabiliyyəti:

- içtimai-zəruri dəyər
- bazar dəyəri
- mübadilə dəyəri
- √ istehlak dəyəri
- əmtəənin qiymətliliyi

183. əmtəənin əsas xassələrinə aiddir:

- √ istehlak dəyəri və mübadilə dəyəri
- mübadilə dəyəri və bazar dəyəri
- sadalanan heç biri
- əmtəənin çəkisi və ölçüləri
- bazar dəyəri və istehlak dəyəri

184. əmtəə – bu:

- satıcı ilə alıcı arasında alqı-satqı sövdələşməsinin predmeti olan əşya
- digər iqtisadi nemətə və ya müəyyən məbləğ pula mübadilə oluna bilən iqtisadi nemət
- inkişaf etmiş əmtəə istehsalı şəraitində yaradılmış əmək məhsulu
- hansısa tələbatı ödəyə bilən nə varsa hər şey
- √ hansısa tələbatı ödəyən və satış üçün nəzərdə tutulan əmək məhsulu

185. Xaricdən pul köçürməsi olarkən pul bu funksiyanı yerini yetirir:

- yığım vasitəsi
- √ dünya pulu
- tədiyyə vasitəsi
- tədavül vasitəsi
- dəyər ölçüsü

186. Dünya pulu kimi istifadə oluna bilənlər:

- qızıl və kağız pullar
- bank vekselləri
- sadalanan heç biri
- kağız pullar
- √ dönməli valyuta və qızıl

187. Kredit pullarına nə aid deyildir?

- depozlarda olan pullar
- √ kağız pullar
- banknotlar

- veksellər
- çeklər

188. Tam dəyərli pullar:

- sadalananlardan heç biri deyildir
- elektron pullardır
- veksellər və çeklərdir
- ✓ qızıl və gümüş sikkələrdir
- kağız pullardır

189. Kağız pulun qızıla dönərliliyinin ləğvi adlanır:

- pulun denominasiyası
- ✓ qızılın demonetizasiyası
- inflyasiya
- devalvasiya
- pulun likvidliyi

190. Pul tədavülü qanunu nəyi ifadə edir?

- pul aqreqlarının cəmini;
- pulun funksiyalarını;
- pul tədavülünü tənzimləyən dövlət orqanlarının hüquqları
- tədavüldən çıxan pul kütləsini
- ✓ tədavül üçün zəruri olan pulun miqdarını

191. Dünya pulu üçün xas olmayanı göstərin:

- içtəimai şərvətin ümumi təmsilçisi kimi xidmət göstərməsi
- ✓ bütün göstərilənlər dünya pulu üçün səciyyəvidir
- ümumi dəyər ölçüsü kimi fəaliyyət göstərməsi
- ümumi ödəniş vasitəsi kimi fəaliyyət göstərməsi
- ümumi alqı vasitəsi kimi çıxış etməsi

192. Dövlətin rəsmi ehtiyatları kimi pul bu funksiyanı yerinə yetirir:

- tədiyyə vasitəsi
- dünya pulu
- dəyər ölçüsü
- ✓ yığım vasitəsi
- tədavül vasitəsi

193. Restoranın menyusunda qiymət göstərilən zaman pul bu funksiyanı yerinə yetirir:

- tədiyyə vasitəsi
- dünya pulu
- ✓ dəyər ölçüsü
- yığım vasitəsi
- tədavül vasitəsi

194. Supermarketdə əmtəələrin pulu ödənen zaman pul bu funksiyanı yerinə yetirir:

- dəyər ölçüsü
- dünya pulu
- tədiyyə vasitəsi
- ✓ tədavül vasitəsi
- yığım vasitəsi

195. Vergilər ödənilən zaman pul bu funksiyanı yerinə yetirir:

- dəyər ölçüsü
- dünya pulu
- ✓ tədiyyə vasitəsi
- tədavül vasitəsi
- yığım vasitəsi

196. Bimetallizm və monometolizm – bu formalarıdır:

- kredit pullarının
- elektron pullarının
- ✓ pul sistemlərinin
- qiymət miqyasının
- dünya pullarının

197. Pul sistemi – bu:

- pulun iqtisadiyyatda yerinə yetirdiyi funksiyalardır
- tədavüldəki pul kütləsidir
- milli və xarici valyuta kurslarının nisbətidir
- metal və kağız pul tədavülünün nisbətidir
- ✓ ölkədə pul tədavülünün təşkili formasıdır

198. Hansı bənddə pulun təkamülünün düzgün ardıcılığı göstərilmişdir:

- ✓ müəyyən əmtəələr, metal pullar, kağız pullar, kredit pullar, elektron pullar
- qızıl, gümüş, kağız pullar, kredit pullar
- metal pullar, kağız pullar, kredit pullar, elektron pullar
- sikkələr, müəyyən əmtəələr, kağız pullar, kredit pullar
- sikkələr, vanknotlar, veksellər, elektron pullar

199. Kim öz konsepsiyasında əmtəə dəyərinin və qiymətinin müəyyənləşdirilməsində xərclər nəzəriyyəsi və faydalılıq nəzəriyyəsi birləşdirmişdir:

- L.Valras
- ✓ A.Marşall
- K.Menqer
- D.Rikardo
- A.Smit

200. əmtəənin dəyərinin müəyyən edilməsinə iki əsas yanaşma – bu:

- son faydalılıq nəzəriyyəsi və ictimai seçim nəzəriyyəsi
- son faydalılıq nəzəriyyəsi və istehsal amilləri nəzəriyyəsi
- ictimai seçim nəzəriyyəsi və istehsal amilləri nəzəriyyəsi
- əmək dəyər nəzəriyyəsi və mülkiyyət hüquqlar nəzəriyyəsi
- ✓ əmək dəyər nəzəriyyəsi və son faydalılıq nəzəriyyəsi

201. əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsinin və maddi resurslardan səmərəli istifadənin stimulu:

- əmtəənin bazar dəyəridir
- əmtəənin istehlak dəyəridir
- ✓ əmtəənin ictimai dəyəridir
- əmtəənin mübadilə dəyəridir
- əmtəənin nadirliyidir

202. əmtəənin ictimai dəyəri nə ilə müəyyən olunur?

- onun istehsal və reallaşma şərtlərilə

- bazarda əmtənin miqdarı ilə
- əmtənin faydalılığı ilə
- əmtənin nadirliyi ilə
- ✓ onun istehsal şərtləri ilə

203. əmtənin bazar dəyəri nə ilə müəyyən olunur?

- ✓ onun istehsal və reallaşdırılması şərtləri ilə
- onun istehsal şərtləri ilə
- bazarda əmtənin miqdarı ilə
- əmtənin faydalılığı ilə
- əmtənin nadirliyi ilə

204. Nemətin faydalılığı, onun nadirliyi və onun istehsalına məsrəflər təcəssüm etdirir:

- nemətin mübadilə dəyərini
- sadalananlardan heç birini
- nemətin qiymətini
- ✓ nemətin qiymətliliyi
- nemətin istehlak dəyərini

205. Smit paradoksu adlanan paradoks əmtənin hansı xassəsinə əsaslanır?

- istehsal dəyəri
- sadalananlardan heç biri
- faydalılıq
- ✓ nadirlik
- mübadilə dəyəri

206. Dəyər qanununun funksiyalarına aid deyildir:

- sadalananlardan heç biri dəyər qanununun funksiyalarına aid deyil
- ✓ bütün sadalananlar dəyər qanununun funksiyalarıdır
- istehsal sahələri və sferaları arasında resursların bölgüsü
- əmək məhsuldarlığının və ETT-nin stimullaşdırılması
- əmtə istehsalçılarının differensiasiyası

207. Barter pulun hansı funksiyasını yerinə yetirə bilər?

- dünya pulu
- tədiyyə vasitəsi
- dəyər ölçüsü
- ✓ tədavül vasitəsi
- yığım vasitəsi

208. əmtə təsərrüfatından fərqli olaraq natural təsərrüfatda əmək məhsulları

- istehlak dəyərinə malik olmur
- əmtə təsərrüfatındakı əmək məhsullarından heç nə ilə fərqlənmir
- ✓ istehsalçıların özü üçün istehlak dəyərinə malik olur
- təsərrüfat fəaliyyətinin nəticəsi deyil
- ictimai istehlak dəyərinə malik olmur

209. Tədavül üçün zəruri olan rulun miqdarını bu formulla müəyyən etmək olar:

- $M=V-P \cdot Q$
- $P=M \cdot V : Q$
- ✓ $M=P \cdot Q : V$
- $M=P \cdot V - Q$
- $V=P+Q:M$

210. əmtənin bazar dəyəri əks etdirir:

- əmtənin müəyyən kəmiyyət nisbətlərində digər əmtəələrə mübadilə oluna bilmək qabiliyyəti
 - əmtənin bu və ya digər insan tələbatını ödəyə qabiliyyəti
 - konkret vaxt məqamında bazarda bu əmtəyə tələb və təklifin nisbəti
 - bu əmtənin nadirliyi, istehlakçıların əksəriyyəti üçün əlçatmazlığı
- ✓ bu əmtənin istehsalına ictimai-zəruri əmək məsrəfləri və bu məsrəflərin ictimai tələbatlara uyğunluğu

211. Müxtəlif peşə işçilərinin maraqlarının müdafiə edən bazar infrastrukturunu elementini göstərin

- ✓ həmkarlar təşkilatı
- əmək birjası
 - iqtisadi təhsil sistemi
 - istehlakçılar ittifaqı
 - sahibkarlar cəmiyyəti

212. İqtisadiyyatı zəruri miqdarda pulla təmin edən bazar infrastrukturunu elementini göstərin:

- konsaltinq şirkətləri
 - ticarət palatası
 - sığorta sistemi
- ✓ emissiya sistemi
- vergi sistemi

213. Bazarın normal fəaliyyətini təmin edən sistemlər, xidmətlər, müəssisələr, təşkilatların məcmusu – bu:

- bazar strukturudur
 - sadalananlardan heç biri deyildir
 - bazarlar sistemidir
 - bazar mexanizmidir
- ✓ bazarın infrastrukturudur

214. Daxili quruluş bazarın ayrı-ayrı elementlərinin yerləşməsi; bazarın ümumi həcmində onların xüsusi çəkisi- bu:

- ✓ bazarın strukturudur
- sadalananlardan heç biri deyildir
 - bazarlar sistemidir
 - bazar mexanizmidir
 - bazarın infrastrukturudur

215. Hansı bazarın ərazi əlaməti üzrə bazar strukturunun təsnifatı ilə əlaqəsi yoxdur?

- milli bazar
 - dünya bazarı
- ✓ leqal bazar
- lokal bazar
 - regional bazar

216. Obyektlər üzrə bazar quruluşu və sistemini səciyyələndirməyən meyarı seçin.

- istehlak bazarı
- ✓ satıcı bazarı
- istehsal vasitələri bazarı
 - iş qüvvəsi bazarı
 - innovasiya bazarı

217. Aşağıdakılardan qiymətli kağızların alqı-satqısını həyata keçirdiyi bazar adlanır:

- hərrac

- lizinq
- emissiya sistemi
- əmtəə birjası
- √ fond birjası

218. Bazar infrastrukturuna aiddir:

- reklama agentliyi
- √ sadalanan hamısı
- banklar
- yarmarkalar
- valyuta bircaları

219. Aşağıdakılardan rəqabət dərəcəsinə görə təsniflənməyə aid olmayan bazarı göstərin:

- √ leqal bazar
- inhisarçı rəqabət bazarı
- oliqopoliya bazarı
- inhisarçı bazar
- azad bazar

220. Aşağıdakı bazanın bazar əməliyyatlarının təşkili üzrə bazar təsnifatı ilə əlaqəsi yoxdur:

- topdansatış bazarı
- idxal bazarı
- ixrac bazarı
- √ dövlət müəssisələri bazarı
- pərakəndəsətış bazarı

221. Öz adından və öz hesabı ilə sövdələşmə həyata keçirən şəxs-bu:

- √ dilerdir
- sadalananlardan heç biri deyildir
- fyuçersdir
- brokerdir
- maklerdir

222. Bu bazarlardan hansı subyektlər üdrə bazar təsnifatına aid deyildir?

- alıcılar bazarı
- √ bütün sadalananlar aiddir
- dövlət müəssisələri bazarı
- vasitəçilər bazarı
- satıcılar bazarı

223. Qiymətli kağızlar bazarında ticarət obyektibu deyildir:

- √ lisenziyalar
- çeklər
- səhmlər
- istiqrazlar
- beksellər

224. Aşağıdakı bazarda ixtiralar, yeniliklər, patentlər əmtəədir:

- istehsal vasitələri
- informasiya
- √ innovasiyalar
- tədavül vasitələri
- qiymətli kağızlar

225. Azad iqtisadi zonalar nə vaxt və harada ilk dəfə yaranıb?

- √ İrlandiya, 1959-cu ildə
- İslandiya 1969-cu ildə
- Fransa 1897- ci ildə
- Böyük Britaniyada 1776-cı ildə
- ABŞ-da 1929-cu ildə

226. Müasir bazarın infrastrukturunun əsas elementlərinə aid olmayanı seçin

- √ istehsal müəssisələri
- konsaltinq firmaları
- audit şirkətləri
- xammal bircaları
- kommersiya bankları

227. Qiymətlərin tərəddüdlərindən mənfəət əldə etmək məqsədilə həyata keçirilən sövdələşmə necə adlanır?

- real əmtəə ilə sövdələşmələr
- forvard sövdələşmələr
- √ möhtəkir sövdələşmələr
- mükafatlı sövdələşmələr
- onkol sövdələşmələr

228. əmtəə birjasının funksiyalarına aid deyildir:

- ticarət üçün yerin verilməsi
- √ listing
- mübahisələrin tənzimlənməsi
- informasiyanın verilməsi
- qiymətlərin müəyyən edilməsi

229. Azad iqtisadi zonalar nə üçün yaradılır?

- √ xarici kapitalı cəlb etmək üçün
- bütün sadalananlar üçün
- vergi sisteminin təkmilləşdirilməsi üçün
- müxtəlif mülkiyyət formalarının inkişafı üçün
- azad rəqabəti təmin etmək üçün

230. Bazar infrastrukturunun hansı elementi iqtisadiyyatı zəruri kadrlarla təmin edir?

- həmkarlar ittifaqları
- emmisiya sistemi
- √ iqtisadi təhsil sistemi
- istehlakçıların birlikləri
- sahibkarların birlikləri

231. Satıcı bazarı o yerdə olur ki, əgər orada:

- satıcılar alıcılara nisbətən çoxdursa
- alıcılar satıcılardan çoxdursa
- təklif tələbi üstələyirsə
- √ tələb təklifi üstələyirsə
- bazarda aralıq satıcılar fəaliyyət göstərirlərsə

232. Bazar infrastrukturunun funksiyalarını aid deyil.

- bazar münasibətləri iştirakçılarına öz maraqlarını reallaşdırmağı yüngülləşdirmək;

- ✓ istehsal sahələrinin arasında resursların bölünməsi
- hüquqi və iqtisadi nəzarət formalarını, işgüzar təcrübənin dövlət və ictimai tənzimlənməsini sadələşdirmək;
- iqtisadiyyatın ayrı-ayrı subyektlərinin və fəaliyyət növlərinin ixtisaslaşdırılması əsasında bazar subyektlərinin operativliyini və səmərəliliyini yüksəltmək;
- sadalanan hamısı aiddir

233. əmək birjalarının vəzifələrinə aid olmayanını göstərin

- Boş iş yerlərinin uçotu
- iş axtaranların boş iş yerlərinə yönəldilməsinə
- işsizlərə maddi yardımın verilməsi
- işsizlərin ixtisasının artırılmasının və “yaxın” peşələrə yiyələnməsinin təşkili
- ✓ bazar qiymətlərinin tətbiqi

234. Bazar infrastrukturunun hansı elementi firmanın maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətini yoxlamağa və təhlil etməyə imkan verir?

- sığorta sistemi
- ticarət palatası
- konsaltinq şirkətləri
- vergi sistemi
- ✓ auditor firmaları

235. Qiymət əmtəənin Dəyərinin Pulla İfadəsidir qiymətə bu tərif verən kimdir?

- ✓ K.Marks
- M.Fridmen
- F.Kene
- A.Smit
- A.Marşall

236. əgər əmtəənin qiyməti azalırsa, onda:

- tələb əyrisinin sağa hərəkəti baş verər
- ✓ tələb həcmının artması baş verər
- tələbin həcmının azalması baş verər
- tələb əyrisinin mailliyi dəyişər
- tələb əyrisinin sola hərəkəti baş verər

237. Marşall konsersiyasına uyğun olaraq ani tarazlıq şəraitində qiymət asılıdır:

- avadanlığın istifadə intensivliyindən
- təklifdən
- ✓ tələbdən
- tələb və təklifdən
- sahədə firmaların miqdarından

238. Tələb və təklifin həcmələrinin bərabər olduğu qiymət adlanır:

- normal qiymət
- satıcı qiyməti
- alıcı qiyməti
- ✓ tarazlı qiymət
- istehsal qiyməti

239. Hansı tərif A. Marşalın nəzəriyyəsi üzrə qiymətin anlayışına uyğun gəlir?

- qiymət- dəyərin pul ifadəsidir
- qiymət- tələb və təklifin sabit tarazlığı ilə müəyyən olunandır.
- ✓ qiymət – əmtəəyə görə alınan müəyyən miqdarda pul vahidləridir
- qiymət- əmtəənin bazarda satışı daxil olduğu kəmiyyətdir

- qiymət- əmtənin müəyyən miqdarının alıcıları cəlb etməyə qabil olduğu səviyyədir

240. Hansı müddəa bazar iqtisadiyyatında qiymətlərin mahiyyəti və rolunu əks etdirmir?

- qiymətlər sistemi əsas təşkilədiçi qüvvə rolunu oynayır
- ✓ qiymətlər dövlət orqanları tərəfindən təyin olunur
- bazar subyektləri öz iqtisadi mənafeələrini həyata keçirəcək qiymətlərə istiqamətlənirlər
- qiymətlər sahibkarlar və istehlakçılar üçün onların seçiminə də indikator rolunu oynayır
- bütün müddəalar əks etdirir

241. Qiymət üzrə qeyri - elastik tələb o deməkdir ki,

- ✓ qiymətin 1% dəyişməsi tələb həcmnin 1% -dən az olaraq dəyişməsinə səbəb olur
- qiymətin 1% dəyişməsi tələbin həcmnin 1% -dən daha çox dəyişməsinə səbəb olur.
- əmtənin qiyməti dəyişmir
- qiymətin 1% dəyişməsi tələb həcmnin dəyişməsinə səbəb olur
- qiymətin 1% dəyişməsi tələbin həcmnin 1% -dən daha çox dəyişməsinə səbəb olur.

242. Qarşılıqlı əvəz olunan nemətlərə aiddir:

- taxıl və çörək
- dəftərlər və piroqlar
- paltar və ayaqqabı
- rəng və fırça
- ✓ qələmlər və flomasterlər

243. Tamamlayıcı nemətlərə aiddir:

- dəftər və peçeniya
- kabab və qoyun əti
- pivə və kvas
- ✓ avtomobil və benzin
- qələm və flomaster

244. əgər bir əmtənin qiymətinin azalması adətən digər əmtəyə tələbin artmasına səbəb olur, onda

- ✓ bu əmtəələr qarşılıqlı tamamlandır
- bu o deməkdir ki, alıcıların qəliirləri artır
- bu o deməkdir ki, istehlakçılarının zövqləri dəyişir
- bu əmtəələr qarşılıqlı əvəz olunandır
- bu təsadüfi uyğunluqdur

245. Qiymət üzrə tələbin çarpaz elastikliyi nəyi göstərir?

- tələbin əmtəə qiymətindən və istehlakçılarının gəlirlərindən asılılığı
- istehlakçılarının gəlirlərinin dəyişməsindən asılı olaraq qiymətlərin dəyişməsi
- bir - birini qarşılıqlı tamamlayan əmtəələrə tələbin həcmnin dəyişməsi
- bir- birini qarşılıqlı surrətdə tamamlayan əmtəələrin qiymətlərinin dəyişməsi
- ✓ digər əmtənin qiymətinin dəyişməsindən asılı olaraq bir əmtəyə tələbin həcmnin dəyişməsi

246. Gəlir üzrə tələbin elastikliyi necə hesablanır?

- gəlirin dəyişməsi faizinə tələb həcmnin dəyişməsi faizinə əlavə olunur.
- tələb həcmnin dəyişməsi faizindən gəlirin dəyişməsi faizi çıxılır
- gəlirin dəyişməsi faizi tələb həcmnin dəyişməsi faizinə vurulur:
- ✓ tələbin həcmnin dəyişməsi faizi gəlirin dəyişməsi faizinə bölünür
- qiymətin dəyişməsi faizi tələb həcmnin dəyişməsi faizinə bölünür

247. Tələbin qiymət üzrə elastikliyi göstərir:

- ✓ qiymətin 1% dəyişməsi zamanı təklifin həcmnin nisbi dəyişməsi
- təklifə təsir edən qeyri- qiymət amillərinin dəyişməsi zamanı təklifin həcmnin dəyişməsi
- təklifin həcmnin resursların qiymətində asılılığı
- qiymətin artması zamanı təklifin həcmnin artması
- qiymətin azalması zamanı təklifin həcmnin aşağı düşməsi

248. Tələb əyrisi aşağıdakını əks etdirən xətti təcəssüm etdirir:

- tələb və təklifin qarşılıqlı əlaqəsi
- tələbin kəmiyyətinin müxtəlif amillərdən asılılığı
- alıcıların bu əmtəəni əldə etmək arzusu
- ✓ əmtəənin qiymətinin dəyişməsindən asılı olaraq ana olan tələbin həcmnin dəyişməsi
- alıcıların gəlirlirinin dəyişməsindən asılı olaraq tələbin dəyişməsi

249. Başqa şərtlər dəyişməməklə qiymətlər yüksəlsə təklif qanununa görə:

- təklifin həcmi azalar.
- qiymətlərin dəyişilməsi təklif qanunda nəzərə alınmır
- təklifdə artım baş verir.
- təklifdə azalma baş verir.
- ✓ təklifin həcmi artır.

250. əmtəə və xidmətlər bazarında müvazinət yaratmaq üçün:

- ✓ tələbin həcmi təklifin həcminə bərabər olmalıdır.
- əmtəə və xidmətlər bazarında müvazinət yaratmaq mümkün de
- bu əmtəə həmişə dəbdə olmalıdır
- qiymət istehsal xərclərilə mənfəətin cəminə bərabər olmalıdır.
- texnologiyanın səviyyəsi tədricən dəyişməlidir.

251. Bazar mexanizmi elementinə aid deyil

- tələb
- ✓ sadalanan hamısı aiddir
- qiymət
- sadalanan heç biri aid deyil
- təklif

252. Bazar tələbinə təsir etməyən amil:

- istehlakçıların gəlirləri
- əhəlinin strukturının dəyişməsi
- alıcıların sayı
- ✓ resursların qiyməti
- qarşılıqlı əvəz olunan əmtəələrin qiyməti

253. Aşağıdakı terminlərdən hansı insanların məhsulu almaq imkanları və istəklərini əks etdirir:

- tələbat
- ✓ tələb
- faydalıq
- istək
- zərurət

254. Tələb qanununa müvafiq olaraq, əmtəənin qiyməti artarsa:

- tələb də artır
- istehsalçıların arasından rəqəbat güclənir
- ✓ tələbin kəmiyyəti azalır;
- tələbin kəmiyyəti artır;

- tələb azalır;

255. Təklif qanunu əks etdirir:

- satılan məhsulun miqdarı ilə qiyməti arasındakı əks əlaqəni
- tələb və təklif arasından əlaqəni
- hər bir əmtəənin elastiklik dərəcəsini
- ✓ satılan məhsulun miqdarı ilə qiyməti arasındakı birbaşa əlaqəni
- elastik və qeyri-elastik əmtəələr arasındakı əlaqəni

256. Tələb əyrisinin yerdəyişməsinə təsir etməyən amil:

- gəlirlərin kəmiyyəti və bölgüsü
- ✓ əmtəələrin qiyməti
- əvəzedici malların qiyməti
- əhalinin yaş səviyyəsinin sayları
- istehlakçıların istək və arzuları

257. Texnologiyanın təkmilləşdirilməsi hansı yerdəyişməyə səbəb olur?

- heç bir dəyişiklərə səbəb olmur
- ✓ təklif əyrisinin sağa
- tələb əyrisinin sağa
- tələb əyrisinin sola
- təklif əyrisinin sola

258. İki əmtəə qarşılıqlı əvəz olunandarsa, birincinin qiymətinin qalxması ilə nə müşayiət olunur?

- ikinci əmtəəyə tələbin həcmi artır.
- ikinci əmtəəyə tələb azalır.
- ✓ ikinci əmtəəyə tələb artır
- heç bir dəyişiklik baş vermir
- ikinci əmtəəyə tələbin həcmi azalır.

259. əgər iki əmtəə bir-birini qarşılıqlı tamamlayırsa birinci əmtəənin qiymətinin artması bu nəticəyə səbəb olur:

- heç bir dəyişiklik doğurmur
- ✓ ikinci əmtəəyə tələbin həcmimin aşağı düşməsi qarşılıqlı tamamlayandırsa, onda birinciyə
- ikinci əmtəəyə tələbin həcmimin artması
- ikinci əmtəəyə qiymətin yüksəlməsi
- ikinci əmtəəyə qiymətin azalması

260. Hər bir mövcud anda bazarda yaranan şərtlərin məcmusu-bu:

- bazar mexanizmidir
- ✓ bazarın konyukturudur
- bazar tarazlığı
- son faydalılıq qanunu
- dəyər qanunu

261. Təklifi formalaşdıran amillərə aid deyildir:

- ✓ əhalinin yığımları
- bütün sadalananlar aiddir
- əmtəə ehtiyatları
- istehsalın əmtəə məhsulu
- idxalın həcmi

262. əmtəəyə tələb əyrisi üfqi düz xətt şəklində malikdir. Bu o deməkdir ki,:

- əmtəyə tələb elastikliyi mənfidir
- ✓ əmtəyə tələb mütləq elastikdir
- qiymət üzrə tələb elastikliyi 0 –a bərabərdir
- qiymət üzrə tələb elastikliyi 1-ə bərabərdir
- əmtəyə tələb mütləq qeyri- elastikdir

263. Təklif əyrisi şaquli düz xətt şəklində malikdir. Bu o deməkdir ki,

- təklifin qiymət üzrə elastikliyi 0 –a bərabərdir
- əmtənin təklif elastikliyi mənfidir
- ✓ əmtənin təklifi mütləq qeyri- elastikdir
- əmtənin təklifi mütləq elastikdir
- təklifin qiymət üzrə elastikliyi 1-ə bərabərdir

264. əgər əmtənin qiymətinin 5% düşməsi əmtənin təklifinin 8% azalmasına səbəb olursa, on da bu əmtənin təklifi:

- qeyri- elastikdir
- vahid elastikliyə malikdir
- mütləq qeyri- elastikdir
- mütləq elastikdir
- ✓ elastikdir

265. Tələbin qiymət elastikliyi yüksək olacaq:

- əmtənin alternativ istehsal xərcləri nə qədər çoxdursa
- əmtənin alternativ istehsal xərcləri nə qədər azdırsa
- ✓ ən zəruri əmtələrə nisbətən zinət şeylərinə
- zinət şeylərinə nisbətən ən zəruri əmtələrə
- o hallarda ki, bu zaman istehlakçılar əmtəni özü üçün daha az fayda ilə istifadə edirlər

266. əgər iki əmtə üçün qiymət üzrə çarpaz elastikliyi 0-a və bərabədirsə onda bu o deməkdir ki,

- hər iki əmtə aşağı keyfiyyətlidir
- hər iki əmtəyə tələb mütləq qeyri – elastikdir
- ✓ əmtələrə tələb bir- birindən asılı deyildir
- bu qarşılıqlı tamamlayan əmtələrdir
- bu qarşılıqlı əvəzədən əmtələrdir

267. əmtə istehsalçısı onun qiyməti 5% endirdi, nəticədə satışın həcmi 3% qalxdı. Bu əmtəyə tələb:

- elastikdir
- vahid elastikli tələbdir
- mütləq elastikdir
- mütləq qeyri- elastikdir
- ✓ qeyri-elastikdir

268. Hörümçək toru teoreması nəzərdə tutur ki:

- qısamüddətli dövrdə əmtələrin qiymətləri dəyişmir
- ✓ təcrübə topladıqca sahibkarlıq qiymət dəyişikliklərinə daha yaxşı uyğunlaşırlar
- əmtə qiyməti yalnız onun istehsalına çəkilən xərclərdən asılıdır
- əmtə qiyməti yalnız istehlakçı üstünlüklərindən asılıdır
- bazarda yalnız uzunmüddətli tarazlıq mümkündür

269. K.Marksın nəzəriyyəsinə uyğun olaraq istehsal qiyməti bu prosesin nəticəsində formalaşır:

- tələb və təklifin tərəffüdlərin
- yalnız tələbin dəyişikliklərin
- yalnız təklifin dəyişikliklərin
- ✓ sahələrarası rəqabətin

- istehsal şərtlərinin dəyişməsinin

270. Qiymətlərin bazar sistemi üçün qiymətlərin aşağıdakı növü səciyyəvi deyildir:

- topdansatış qiymətləri
- müqavilə qiymətləri
- ✓ bütün sadalananları səciyyəvidir
- bütün sadalananlar səciyyəvi deyildir
- pərakəndəsətış qiymətləri

271. Əmtənin qiyməti bu səbəbdən arta bilər:

- ✓ əmtəə təklifinin azalması
- əmtəə istehsalçılarının sayının artması
- əmtəənin istehsal olunduğu xammalın qiymətinin aşağı düşməsi
- əmtəəyə tələbin azalması
- əmtəənin istehsal xərclərini aşağı salan yeni texnoloqiyanın tətbiqi

272. Dövlətin təyin etdiyi qiymətlərin yuxarı tavanı belə olur:

- tarazlı qiymət səviyyəsində
- tarazlı qiymətdən yüksək
- təklif qiyməti səviyyəsində
- tələb qiyməti səviyyəsində
- ✓ tarazlı qiymətdən aşağı

273. Dövlət nə üçün qiymətin aşağı həddini təyin edə bilər?

- ✓ istehsalçılara yardım etmək üçün
- rəqabəti saxlamaq üçün
- bazar tarazlığını təmin etmək üçün
- tədiyyə qabiliyyətli tələbi yüksəltmək üçün
- istehlakçılara yardım etmək üçün

274. Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsinin hansı metod daha çox bazar mexanizminə uyğundur?

- qiymətlər tavanının təyin edilməsi
- ✓ vergi və subsidiyaların köməyi ilə
- qiymətlərin mərkəzləşdirilmiş şəkildə təyin edilməsi
- bazar iqtisadiyyatında qiymətlərin dövlət tənzimlənməsi yol verilməzdir
- qiymətlərin aşağı həddinin təyin olunması

275. Bazar qiyməti müvazinət qiymətindən aşağı olarsa:

- əmtəə artıqlığı yaranır.
- satıcılar bazarı formalaşır.
- ehtiyatların qiyməti azalır.
- əmtəənin təklifi artır.
- ✓ əmtəələrin qıtlığı əmələ gəlir.

276. Sadalananlardan nə əmtəə təklifinin həcmində dəyişməsinə səbəb olur?

- əmtəənin istehsal edildiyi xammalın qiymətlərinin artması
- ✓ alıcıların gəlirlərinin dəyişməsi
- əmtəə istehsalçılarının sayının azalması
- əmtəə qiymətinin dəyişməsi
- istehsala vergilərin dəyişməsi

277. Sadalananlardan nə əmtəə təklifinin həcmində dəyişməsinə səbəb olur:

- bu əmtəənin istehsalı zamanı istifadə edilən resurslara qiymətlərin azalması
- bu əmtəənin istehsalının daha səmərəli texnologiyasının tətbiqi
- sadalananlardan heç nə təklifin həcmində dəyişməsinə səbəb olmur
- ✓ bütün sadalananlar təklifin həcmində dəyişməsinə səbəb ola bilər
- istehsal vergilərinin artması

278. İlk dəfə kim tələbin azalması qanununu formulə etmişdir?

- A.Smit
- ✓ A.Kurno
- A.Marşall
- H.Hossen
- İ.Bentam

279. əmtəyə tələbin qiymət elastikliyi bundan asılı deyildir:

- əmtəənin məxsus olduğu əmtəə qrupundan
- istehlakçıların gəlir kəmiyyətindən
- ✓ təklifin həcmindən
- bütün sadalanan amillərdən asılı deyil
- istehlakçının büdcəsində əmtəənin xüsusi çəkisindən

280. Gəlir üzrə tələbin elastiklik əmsalının göstərilmiş kəmiyyətlərindən hansı ən zəruri əmtəələrə aiddir?

- 0-dan kiçik
- 1
- 1-dən böyük
- göstərilənlərdən heç biri
- ✓ 0- dan böyük, 1-dən kiçik

281. Gəlir üzrə tələbin elastiklik əmsalının göstərilmiş kəmiyyətlərindən hansı zinət əşyalarına aiddir?

- 0-dan kiçik
- 1
- ✓ 1-dən böyük
- göstərilənlərdən heç biri
- 0- dan böyük, 1-dən kiçik

282. əmtəənin tələbinə təsir göstərməyən amilləri göstərin.

- əmtəənin qiyməti
- istehlakçıların gəlirlərinin kəmiyyəti
- əvəzləyici əmtəələrin qiyməti
- verilmiş əmtəənin əmtəə istehlakçılarının sayı
- ✓ ehtiyatların qiyməti

283. Təklifin elastikliyi nə dəyişdirə bilər:

- ✓ texniki tərəqqi
- istehlakçıların gəlirlərinin dəyişməsi
- əmtəyə olan tələb
- göstərilənlər təklifin elastikliyinə təsir göstərmir
- dəb

284. əmtəə bazarında yeni istehsalçıların meydana çıxması səbəb olur:

- qiymətin artması və təklifin həcmində çoxalmasına
- ✓ qiymətin azalması və təklifin artması
- qiymətin artması və təklifin həcmində azalması
- qiymətin və təklifin həcmində azalmasına

- əmtəə bazarında heç nə dəyişmir

285. əgər əmtəəyə təklif və tələb artırsa, onda:

- tarazlı qiymət artar
- ✓ əmtəənin tarazlı həcmi artar
- heç nə dəyişməz
- tarazlı qiymət azalar
- əmtəənin tarazlı həcmi azalar

286. əmtəəyə tələbin azalması nəyə səbəb ola bilər?

- istehlakçıların qəlirlərinin artması
- ✓ bu əmtəənin istehlakçılarda böyük ehtiyatlarının olması
- bu əmtəənin təklifinin azalması
- bu əmtəəyə qiymətlərin qalxmasını gözləmək
- əmtəə- əvəzedicilərinə qiymətlərin azalması

287. əgər iki əmtəənin çarpaz elastiklik əmsalı 1,5 –ə bərabərdir sə, onda bu o deməkdir ki,

- bu əmtəələr qarşılıqlı tamamlayandırlar
- bir əmtəəyə tələb digər əmtəəyə olan tələbə nisbətən sürətlə artır
- bir əmtəənin qiyməti digər əmtəənin qiymətinə nisbətən sürətlə artır
- bir əmtəənin qiyməti ikinci əmtəənin qiymətindən 1,5 dəfə aşağıdır
- ✓ bu əmtəələr qarşılıqlı əvəzəndirlər

288. əmtəə təklifinin azalması nəyi artırır?

- bu əmtəəyə olan tələbin
- ✓ əmtəə – əvəzedicilərinə olan tələbin
- qarşılıqlı tamamlayan əmtəələrə olan tələbin
- bu əmtəənin qiymət üzrə təklif elastikliyinə
- bu əmtəənin gəlir üzrə tələb elastikliyinə

289. Aşağıdakı müddələrdən hansı qiymət üzrə qeyri-elastik tələbə malik əmtəə səciyyəsinə aid deyildir?

- əmtəəyə tələb həjminin faiz dəyişməsi əmtəə qiymətinin dəyişməsinə nisbətən azdır
- qiymət elastikliyi əmsalı 1 –dən azdır
- alıcılar əmtəənin alqısına öz xərclərinin cüzü hissəsinə sərb edirlər
- bu əmtəə ən zəruri əmtəədir
- ✓ bu əmtəənin çoxlu miqdarda əvəzediciləri vardır

290. əgər gəlir üzrə əmtəəyə tələb elastikliyi əmsalının kəmiyyəti-0,7- yə bərabədirsə, on da bu əmtəə:

- əmtəə- əvəzedicisidir
- tamamlayıcı əmtəədir
- ən zəruri əmtəədir
- zinət əşyasıdır
- ✓ aşağı keyfiyyətli əmtəədir

291. əmtəə qiymətinin azalması səbəbi ola bilər:

- ✓ resurslara qiymətlərin aşağı düşməsi
- qarşılıqlı tamamlayan əmtəəyə qiymətin enməsi
- istehsala vergilərin artması
- əmtəə- əvəzedicisinin olmaması
- istehlakçıların gəlirlərinin artması

292. A.Marşall öz konsepsiyasında qiymət anlayışına hansı yaraşmaları birləşdirmişdir?

- son faydalılıq nəzəriyyəsi və tələb və təklif nəzəriyyəsinə
- təkrar istehsal nəzəriyyəsi, xərclər nəzəriyyəsi və son faydalılıq nəzəriyyəsinə
- istehsal amilləri nəzəriyyəsi və tələb təklif nəzəriyyəsinə
- xərclər nəzəriyyəsi, son faydalılıq nəzəriyyəsi və istehlak davranışı nəzəriyyəsinə
- ✓ xərclər nəzəriyyəsi, son faydalılıq nəzəriyyəsi və tələb və təklif nəzəriyyəsinə

293. Vergilərin köməyilə qiymətlərin dövlət tənzimlənməsi siyasəti hansı neqativ effektdə səbəb ola bilər?

- əmtələrin istehlakının artması
- əmtələrin istehsalının artması
- sadalananlardan heç birinə
- əmtələrin keyfiyyətinin aşağı düşməsi
- ✓ qiymətlərin artması

294. əgər əmtənin qiyməti tələb və təklif əyrilərinin kəsişmə nöqtəsindən yüksəkdirsə, on da

- ✓ əmtə artıqlığı əmələ gələr
- həç nə baş verməz
- tələbin həcmi artar
- təklifin həcmi azalar
- əmtə defisiti meydana çıxar

295. Hansı halda həm tələbin həcmi, həm də təklifin həcmi azalması zamanı əmtənin qiyməti artar?

- əgər tələbin həcmi təklifin həcminə nisbətən daha çox azalmışdırsa
- belə ola bilməz
- əgər alıcıların gəlirləri artmışdırsa
- əgər bu əmtə üçün əmtə- əvəzediciləri varsa
- ✓ əgər təklifin həcmi tələbin həcminə nisbətən daha çox azalmışdırsa

296. əgər benzinin qiymətin artması baş verərsə, onda bu səbəb olar:

- nəqliyyat xidmətlərinin təklif əyrisinin sağa doğru hərəkət edəcək
- ✓ nəqliyyat xidmətlərinin təklif əyrisinin sola doğru hərəkət edəcək
- nəqliyyat xidmətlərinə tələbin azalacaq
- benzinə tələb artacaq
- avtomobilin qiyməti artacaq

297. Sadalananlardan hansı bazar tarazlığı vəziyyətinin səciyyəsinə aid deyildir?

- əmtəyə tələb və təklif üst- üstə düşür
- tarazlıq istənilən rəqabət bazarında yarana bilər
- əmtə tarazlıq qiymətilə satılır
- tarazlıq resursların bölgüsü səmərəliliyini əks etdirir
- ✓ tarazlıq şəraitində qiymət üzrə əmtəyə tələb elastikliyi 1-ə bərabərdir

298. əgər istehsalın artması böyük vaxt və resurs məsrəfləri tələb etmərsə, onda:

- ✓ təklif əyrisi daha az maillə şəkildə malik olur
- təklif əyrisi daha dikdir
- təklif qanunu fəaliyyət göstərir
- əmtənin qiyməti sabit olacaq
- əmtəyə tələb yüksək olacaq

299. İqtisadi nəzəriyyədə hansı müddə tələb və təklif qaydalarından biri deyildir?

- əmtənin təklifinin artması tarazlı qiymətin azalması və tarazlı əmtə miqdarının artması ilə nəticələnir
- təklif ixtisarı tarazlı qiymətin artmasına və tarazlı əmtə miqdarının azalmasına səbəb olur
- tələbin artması həm tarazlı qiymətin, həm də tarazlı əmtə miqdarının artmasına səbəb olur
- ✓ tələbin azalması tarazlı qiymətin aşağı düşməsinə və tarazlı əmtə miqdarının artmasına gətirib çıxarır

- tələbin azalması tarazlı qiymətin və tarazlı əmtəə miqdarının aşağı enməsinə gətirib çıxarır

300. Tələbin qiymət üzrə elastik əmsalının kəmiyyəti 2-ə bərabərdir. Bu o deməkdir ki:

- əgər əmtəənin qiyməti 1% yüksəlsə, onda ona tələbin həcmi 0,5% azalar
- tələbin həcmi, hətta dəyişməz qiymət zamanı dəyişəcək
- əgər əmtəənin qiyməti 1 % enərsə, onda ona tələbin həcmi 2% azalar
- əgər əmtəənin qiyməti 1% yüksəlsə, onda ona tələbin həcmi 0,5 % artar
- ✓ əgər əmtəənin qiyməti 1% azalarsa, onda ona tələbin həcmi 2% artar

301. Aşağıdakı müddəalardan hansı əmtəəyə tələb elastikliyinə səciyyəsinə aid deyildir?

- alıcılar əmtəə qiymətinin dəyişməsinə sürətlə reaksiya verirlər
- əmtəəyə tələbin həcmiminin faiz dəyişməsi əmtəənin qiymət dəyişməsinə nisbətən çoxdursa
- əgər əmtəənin qiyməti azalırsa, satıcıda satışdan əldə olunan pul gəliri azalırsa
- əgər əmtəənin qiyməti artırsa, satışda əldə olunan pul gəliri satıcıda ixtisar olunursa
- ✓ qiymət elastikliyi əmsal 1-dən kiçikdir

302. əgər iki əmtəə üçün qiymət üzrə çarpaz elastiklik -2 yə bərabərdirsə, onda bu o deməkdir ki,

- bir əmtəənin qiyməti digər əmtəənin qiymətinə nisbətən sürətlə artır
- bir əmtəəyə tələb digər əmtəəyə olan tələbə nisbətən sürətlə artır
- ✓ bu əmtəələr qarşılıqlı tamamlayandırlar
- bu əmtəələr qarşılıqlı əvəzedəndirlər
- bir əmtəənin qiyməti ikinci əmtəənin qiymətindən 2 dəfə aşağıdır

303. Təklif elastikliyi birinci növbədə asılıdır:

- ✓ bu əmtəənin istehsalçıların qiymətin dəyişməsinə hansı sürətlə reaksiya verə bilməsindən
- əgər əmtəəyə tamamlayıcı əmtəələr vardırsa
- bu əmtəənin əvəzedicilərinin sayından
- bu əmtəənin alqısına yönəldilmiş istehlakçı xərclərinin payından
- bu əmtəənin ən zəruri əmtəə və ya zinət əşyası olmasından

304. əmtəənin təklifi mütləq qeyri-elastikdir. əgər bu əmtəəyə tələb artarsa, onda:

- həm tarazlı qiymət, həm tarazlı əmtəə miqdarı artar
- tarazlı qiymət artar, tarazlı əmtəə miqdarı azalar
- tarazlı qiymət azalar, tarazlı əmtəə miqdarı isə artar
- ✓ tarazlı qiymət artar, tarazlı əmtəə miqdarı isə dəyişməz
- həm tarazlı qiymət, həm tarazlı əmtəə miqdarı azalar

305. əmtəənin qiyməti tələb və təklif əyrilərinin kəsişmə nöqtəsindən yuxarı olarsa nə müşayiət olunur?

- bu əmtəəyə tələb elastikdir
- bazarda qısamüddətli müvazinət mövcud olar
- ✓ bazarda əmtəə artıqlığı yaranar
- bazarda əmtəə qıtlığı yaranar
- bu əmtəəyə tələb qeyri-elastikdir

306. Nəyin nəticəsində artıq istehsal effekti meydana çıxıb bilər?

- qısamüddətli tarazlıq nəticəsində
- sahələrarası rəqabət nəticəsində
- ✓ dövlət tərəfindən qiymətlərin aşağı həddinin təyin edilməsi nəticəsində
- dövlət tərəfindən qiymətlər tavanının təyin edilməsi nəticəsində
- vergilərin artması nəticəsində

307. K.Marksın nəzəriyyəsinə uyğun olaraq əmtəənin bazar dəyəri nəyin əsasında formalaşır?

- ✓ müxtəlif istehsal şəraitlərində istehsal olunmuş əmtəələrin müxtəlif fərdi dəyərləri əsasında
- bazar mexanizminin fəaliyyəti və dövlət qiymət siyasəti nəticəsində
- sahələrarası rəqabət nəticəsində
- istehlakçıların zövq və üstünlükləri əsasında
- tələb və təklifin tərəddüdləri əsasında

308. A.Marşall öz qiymət nəzəriyyəsində qiymətin hansı növünə baxmamışdır?

- tələb qiyməti
- A.Marşall göstərilən bütün qiymət növlərinə baxmışdır
- ✓ istehsal qiymət
- normal qiymət
- təklif qiyməti

309. Hansı əmtəə normal əmtəə sayılır:

- stabil olaraq tələbi az olan əmtəə
- istehlakçının pul gəlirinin dəyişilməsi ilə ona olan tələbin tərs mütənasib asılılıqda dəyişdiyi əmtəə
- ✓ istehlakçının pul gəlirinin dəyişilməsi ilə ona olan tələbin düz mütənasib asılılıqda dəyişdiyi əmtəə
- stabil olaraq tələbi çox olan əmtəə
- qiymətlərin dəyişilməsi ilə onlara tələbin dəyişmədiyi əmtəələrdir

310. Səciyyələrin təhlili metodunun müəllifi kimdir.

- ✓ K.Lankaster
- C.Klark
- İ.Bentam
- C.Hiks
- Y.Slutski

311. Fayda nədir?

- insanın sağlamlığı üçün faydalı olan elementlərinin mövcudluğu
- qeyri iqtisadi kateqoriyadır
- nemətin istehlakçıya fayda gətirmək xassəsi
- ✓ nemətin insanın bu və digər tələbatı ödəmək qabiliyyəti
- əmtəələrin istehsal olunmasının səbəbi kimi onların obyektiv xassəsi

312. Qiffen paradoksu bunlara münasibətdə təzahür olunur:

- zinət əşyaları
- əvəzləyici əmtəələr
- tamamlayıcı əmtəələr
- ✓ aşağı keyfiyyətli məhsullar
- kənd təsərrüfatı məhsulları

313. Büdcə xətti göstərir:

- tələbin ödənilmə dərəcəsini
- bazar qiymətlərinin dəyişməsinə
- istehlakçıya eyni faydalılıq verən iki əmtəənin mümkün olan müxtəlif kombinasiyalarını
- ✓ istehlakçının malik olduğu gəlirin müqabilində ola biləcək iki əmtəənin müxtəlif kombinasiyalarını
- tələbin həcmnin qiymətdən asılılığını

314. Ordinalist istehlakçı davranışının nəzəriyyəsi başqa cür adlanır

- menecer nəzəriyyəsi
- ənənəvi nəzəriyyə
- ✓ faydalılığın sıra nəzəriyyəsi
- faydalılığın kəmiyyət nəzəriyyəsi

- davranış nəzəriyyəsi

315. Son faydalılıq - bu:

- müəyyən miqdarda pul vəsaitinin xərclənməsi müqabilində əldə edilə biləcək maksimum faydalılıq
- ümumi faydalılıq
- istehlakçının almaq istədiyi faydalılığın maksimal səviyyəsi
- ✓ istehlakçının əlavə nemət vahidinin istehlakından aldığı məmnunluq
- müəyyən miqdar nemətin istehlakından əldə edilə biləcək maksimum faydalılıq

316. İstehlakçının müəyyən dəst əmtəələrin istehlakından aldığı məmnunluq necə adlanır?

- yutil
- gəlir effekti
- son faydalılıq
- əvəzetmə effekti
- ✓ ümumi faydalılıq

317. İstehlakçıların onların gəlirləri və şəxsi üstünlükverimlərindən asılı olaraq müxtəlif məhsul və xidmətlərə tələbin formalaşması prosesi adlanır:

- bazar qiymətlərinin formalaşması
- təklifin elastikliyi
- tələbin elastikliyi
- ✓ istehlakçı davranışı
- bazar tələbinin formalaşması

318. Faydalılığın ölçülməsinə iki əsas yanaşma:

- keynsçi və neoliberal
- istehsal və qeyri-istehsal
- marksist və klassik
- ✓ ordinalist və kordinalist
- marksist və monetar

319. Faydalılıq məfhumunu iqtisadi tədqiqatlarda ilk dəfə kim işlətmişdir:

- A.Smit
- K.Marks
- K.Menger
- ✓ İ.Bentam
- U.Cevons

320. İstehlakçı davranışı nəzəriyyəsinin əsas tədqiqat obyektini:

- istehsal sferası
- bütün sadalananlar
- maliyyə bazarı
- qeyri-istehsal sferası
- ✓ mübadilə sferası

321. Son hədd faydalılığının azalması prinsipi şəraitində nemətlərin istehsalının artması;

- ✓ son hədd faydalılığını azaldar, ümumi faydalılığı isə artır
- doğru cavab yoxdur
- ümumi faydalılığı azaldır
- ümumi faydalılığın kəmiyyətinin mənfi qiymət almasına səbəb ola bilər
- son hədd faydalılığını azaldar və nəticədə ümumi faydalılığı azaldar

322. Qiymət-istehlak xətti birləşdirir.

- büdcə xətlərinin kəsişmə nöqtələrini
- doğru cavab yoxdur
- gəlirlərin müxtəlif səviyyəsində istehlakçının tarazlığının bütün nöqtələrini
- ✓ əmtəələrdən birinin qiymətinin dəyişməsi zamanı istehlakçının tarazlığının bütün nöqtələrini
- fərqsizlik əyrilərinin kəsişmə nöqtələrini

323. Nemətlər dəsti istehlakçı üçün optimal olur, əgər:

- istehlakçının büdcəsindən xərclər minimaldır
- son hədd faydalılığı maksimumdur
- istehlakçının əldə etdiyi faydalılıq əmtəə dəstlərinin dəyərindən çoxdur
- nemətlərin əvəzlənməsinin son hədd norması onların qiymətlərindən aşağıdır
- ✓ verilmiş gəlir səviyyəsində istehlakçının maksimum faydalılıq əldə etməsi təmin edilir

324. Aşağıkefiyyətli adlanan nemət:

- istehlak xassələrinin aşağı səviyyəli olması ilə səciyyələnir
- səmərəsiz texnologiya əsasında istehsal edilləndir
- bazar qiymətlərindən aşağı qiymətə satılır
- ✓ istehlakçının gəlirinin artması ilə ona tələbin azalması ilə səciyyələnir
- istehlakçının sağlamlığına ziyan vurur

325. Üstünlükvermənin tranzitivlik aksiomu fəaliyyət göstərsə, istehlakçının fərqsizlik əyriləri:

- şaquli ola bilməz
- ✓ kəsişə bilməzlər
- mənfi meyilli ola bilməz
- müsbət meyilli ola bilər
- üfüqi ola bilməz

326. koordinalist faydalılıq nəzəriyyəsinin ordinalist nəzəriyyədən fərqi:

- fərdi istəklərin nəzərə alınmamasındadır
- faydalılığın maksimumlaşdırılması şərtlərini öyrənmir
- bütün göstərilənlər doğrudur
- ✓ faydalılığın kəmiyyətinin müəyyənləşdirilməsini mümkün hesab etməsindədir
- modellərdən istifadə edilməməsidir

327. Engel əyrisi göstərir:

- ✓ istehlakçının gəlirləri ilə aldığı əmtəələrin miqdarı arasındakı nisbəti
- fərqsizlik əyrilərinin məcmusunu
- Y nemətinin X neməti ilə əvəz olunmasının son hədd faydalılığını
- istehlakçının tarazlıq vəziyyəti
- istehlakçının pul gəlirləri ilə aldığı əmtəələrin keyfiyyəti arasındakı nisbəti

328. İstehlakın ödənilməsi səviyyəsinin dəyişilməzliyi şəraitində X nemətindən istifadənin bir vahid artırılması üçün Y nemətindən imtinanın – bu:

- X nemətinin son faydalılığı
- düzgün cavab yoxdur
- X və Y nemətlərinin ümumi faydalılığı
- ✓ Y nemətinin X neməti ilə əvəz olunmasının son hədd norması
- Y nemətinin son faydalılığı

329. əgər istehlakçı büdcə xətti ilə hüdudlanmış üçbucaq daxilindəki nöqtədə təmsil olunan kombinasiyanı seçərsə, o

- bütün gəliri əmanətlərə xərcləyir
- gəlirinin imkan verdiyindən çox əmtəə almaq istəyir

- ✓ öz gəlirini tam istifadə etmir
- istehlakçı tarazlığı vəziyyətində olur
- faydalılığı maksimallaşdırır

330. Fərqsizliklər əyrisinin vəziyyəti və mailliyi izah olunur:

- alınan əmtəələrin qiymətləri ilə
- əmtəələrin qiymətləri və istehlakçının gəlirləri ilə
- ✓ istehlakçının üstünlükverimləri ilə
- istehlakçı gəlirlərin miqdarı ilə
- əvəzedici əmtəələrin qiymətləri ilə

331. Son hədd faydalılığının azalması qanunu - bu o deməkdir ki, ümumi faydalılıq:

- artan sürətlə azalır
- yavaş sürətlə azalır
- dəyişmir
- artan sürətlə artır
- ✓ yavaş sürətlə artır

332. İstehlakçı davranışı nəzəriyyəsinə görə istehlakçı maksimallaşdırmağa çalışır:

- öz gəlirini
- əldə olunmuş əmtəələrin miqdarını
- ümumi və son faydalılıq arasındakı fərqi
- ✓ ümumi faydalılığı
- son faydalılığı

333. əgər son faydalılıq mənfəi olarsa ümumi faydalılıq:

- artır
- mənfəi olur
- ✓ azalır
- nisbətən zəif artır
- dəyişməz qalır

334. Son hədd faydalılığının azalması qanunu ifadə edir ki:

- zinət əşyalarının son hədd məhsuldarlığı zəruri yaşayış vasitələrinin-kindən azdır
- istehlakçının gəlirinin artımı nəticəsində əldə olunmuş əmtəələrin faydalılığı artır
- istehlakçının gəlirləri artdıqca alınan əmtəələrin faydalılığı azalır
- ✓ satın alınan əmtəələrin miqdarı artdıqca hər sonrakının faydalılığı azalır
- bütün əmtəələr üçün son hədd faydalılıqlarının qiymətlərə nisbəti eynidir

335. əmtəələrdən birinin qiyməti dəyişildikdə:

- büdcə xəttinə təsir etmir
- fərqsizlik əyrisi dəyişilir
- ✓ büdcə xəttinin mailliyinin dəyişilməsinə səbəb olur
- büdcə xətti sağa dəyişilir
- büdcə xətti sola dəyişilir

336. Büdcə xəttinin yerdəyişməsi yaranır:

- ✓ gəlirin həcmi dəyişildikdə
- bu məhsulların qiymətinin artmasında
- əmtəələrdən birinin qiyməti azaldıqda
- son faydalılıq dəyişildikdə
- ümumi faydalılıq dəyişildikdə

337. Fərqsizlik ayrıləri konsepsiyasını işləyib hazırlamışdı:

- L. Valras
- C.Hiks
- K.Menger
- İ. Bentam
- √ B.Pareto

338. Fərqsizlik ayrısı – bu ayrı:

- bərabər miqdarda iki nemətin
- aşağı keyfiyyətli əmtəələrə tələbi
- əmtəələrin qiymətlərinin bərabərliyi
- istehlakçı gəlirlərin bərabər səviyyəsi
- √ əmtəələr dəstinin faydalılığının bərabər səviyyəsi

339. İstehlakçı davranışı qaydası başqa cür adlanır:

- Qiffen paradoksu
- Qossenin birinci qanunu
- dəyər qanunu
- tələb qanunu
- √ Qossenin ikinci qanunu

340. Yutil – bu şərti vahid əks etdirir:

- √ tələbatın ödənilməsi dərəcəsini
- əvzləmə səmərəsinin həcmi
- gəlir effektinin həcmi
- ümumi və son məhsuldarlığın nisbəti
- büdcə məhdudluğu həcmi

341. Son faydalılığın azalması prinsipi adlanır:

- gəlir effekti
- dəyər qanunu
- √ Qossenin birinci qanunu
- Qiffen paradoksu
- əvzləmə effekti

342. əmtəyə fərdi tələbin qrafiki nəyin əsasında yenidən qurula bilər?

- gəlir effektinin qrafik təsviri
- əvzləmə effektinin qrafik təsviri
- Enqel ayrılısi
- “gəlir-istehlak” xətti
- √ “qiymət-istehlak” xətti

343. İki əmtəənin istehlakı zamanı əmtəələrdən birinin qiyməti düşərsə istehlakçının tarazlıq nöqtəsi yerini dəyişir:

- yeni büdcə xəttinə
- istehlakçının tarazlıq nöqtəsi dəyişmir
- √ daha yüksək fərqsizlik ayrısı və yeni büdcə xəttinə
- daha aşağı fərqsizlik ayrısı və yeni büdcə xəttinə
- həmin fərqsizlik ayrısı boyunca

344. Enqel ayrıləri.

- fərqsizlik ayrıləri ilə üst-üstə düşür
- faydalılığın səviyyəsində dəyişiklikləri əks etdirir.

- təklifdə dəyişiklikləri əks edilir
- “ qiymət-istehlak” xətləri əsasında qurulur.
- √ “gəlir-istehlak” xətləri əsasında qurulur.

345. Hansı halda aşağı kefiyyətli nemətlərin qiyməti düşdükdə onların istehlakı azalır.

- əvəzləmə effekti gəlir effektindən yüksək olduqda
- gəlir effekti və əvəzləmə effekti müxtəlif istiqamətlərə yönəldikdə
- gəlir effekti və əvəzləmə effektləri eyni istiqamətə yönəldikdə
- √ gəlir effekti əvəzləmə effektindən yüksək olduqda və onlar müxtəlif istiqamətə yönəldikdə
- “Gəlir-istehlak” xətti azalan olduqda

346. İstehlakçı seçimi nədir?

- √ faydalılığı maksimumlaşdırmaq məqsədilə gəlirin bölgüsü haqqında qərar qəbul etmək
- hökumətin həyata keçirdiyi iqtisadi siyasətə münasibət
- doğru cavab yoxdur
- alternativ gəlir mənbəyinin seçilməsi
- nemətin faydalılığının hesablanması

347. Tələb əyrisinin mənfi meyilliyi izah oluna bilər:

- fərqsizliklərin ayrılması ilə
- gəlir effektilə
- Qiffen paradoksu ilə
- √ son faydalılığın azalması qanunu ilə
- Qossenin ikinci qanunu ilə

348. Nemətlərin son faydalılığı arasındakı nisbətlər aşağıdakıların nisbətləri kimidir:

- √ onların qiymətləri
- düzgün cavab yoxdur
- büdcə xətləri
- fərqsizlər ayrılması
- onların dəyərləri

349. Ümumi faydalılığın aşağıdakı siyahıda hansı son hədd faydalılığının azalması qanununu əks etdirir:

- 300,400,500,600
- 300,400,500,400
- √ 300,350,370,380
- 300,500,1700,9700
- 300,550,850,1200

350. Aşağıdakı müddəalardan hansı düz deyildir?

- büdcə xətti üzərində olan bütün nöqtələr pul gəlirlərinin eyni səviyyəsini əks etdirir
- bütün mülahizələr doğrudur
- büdcə xətti üzərində olan hər hansı nöqtə iki müxtəlif əmtənin müəyyən kombinasiyasını əks etdirir
- √ fərqsizliklər əyrisi üzərində olan bütün nöqtələr pul gəlirlərinin eyni səviyyəsini əks etdirir
- fərqsizliklər üzərində olan bütün nöqtələr tələbatın ödənilməsinin eyni səviyyəsini əks etdirir

351. İstehlakçı davranışı nəzəriyyəsinə görə istehlakçı maksimallaşdırmağa çalışır:

- öz gəlirini
- əldə olunmuş əmtəələrin miqdarını
- ümumi və son faydalılıq arasındakı fərqi
- √ ümumi faydalılığı
- son faydalılığı

352. Son hədd faydalılığının azalması qanunu ifadə edir ki;

- √ satın alınan əmtəələrin miqdarı artdıqca hər sonrakının faydalılığı azalır
- istehlakçının gəlirləri artdıqca alınan əmtəələrin faydalılığı azalır
- zinət əşyalarının son hədd məhsuldarlığı zəruri yaşayış vasitələrinin-kindən azdır
- istehlakçının gəlirinin artımı nəticəsində əldə olunmuş əmtəələrin faydalılığı artır
- bütün əmtəələr üçün son hədd faydalılıqlarının qiymətlərə nisbəti eynidir

353. İstehlak tarazlığı nöqtəsi – bu:

- √ büdcə xətti ilə fərqsizlik əyrisinin toxunma nöqtəsi
- düzgün cavab yoxdur
- fərqsizlər əyrisinin ən yuxarısında yerləşən istənilən nöqtə
- büdcə xəttində yerləşən istənilən nöqtə
- büdcə xətti ilə fərqsizlik əyrisinin kəsişmə nöqtəsi

354. Qiffen paradoksu ibarətdir:

- əmtəənin qiyməti azalarsa ona tələb artmaqda
- son faydalılığın artmasında
- əmtəələrin bütün qiymətlərində tələbin dəyişməzliyində
- √ əmtəənin qiyməti azaldıqda ona tələbin azalmasında
- ümumi faydalılığın azalmasında

355. əvəzləmə effekti ondan ibarətdir ki;

- istehlakçı üçün bütün nemətlər bərabər qiymətlidir
- son hədd faydalılığı son hədd faydalılığını üstələyir
- təkrar istehlakçılarda əmtəənin faydalılığı azalır
- əgər əmtəənin qiyməti azalarsa istehlakçının həmin əmtəədən real gəliri artır
- √ qiymətlərin azalması əmtəəyə nisbi cəlbəciliyi artırır və ona tələbin artmasına səbəb olur

356. İstehlakçı davranışı qaydası ondan ibarətdir ki;

- istehlakın ödənilməsi səviyyəsinə müvafiq olaraq nemətin faydalılığı azalır
- istehlakın ödənilməsi səviyyəsinə müvafiq olaraq nemətin faydalılığı artır
- √ hansı əmtəənin alınmasına, sərf olunmasına baxmayaraq xərclənmiş sonuncu pul vahidi eyni faydalılıq gətirməlidir
- istehlakçı üçün bütün nemətlər eyni qiymətlidir
- əmtəənin qiyməti azalarsa istehlakçının bu əmtəədən istifadəsinin real gəliri artır

357. Özəlləşmənin I proqramında müəssisələrinin kiçik, orta və iri müəssisələrə bölünməsi üçün meyar kimi qəbul olunmuşdur.

- √ işləyənlərin sayı
- məntətin həsmi
- iştehsalın həsmi
- belə meyar yoxdur
- kapitalın həsmi

358. Avanslaşdırılmış kapitalın dəyəri üzrə artdığı və öz ilkin formasına qayıtdığı vaxta deyilir:

- √ kapitalın dövriyyə vaxtı
- kapital dövrəni
- investisiya dövrü
- kapitalın təkrar istehsal prosesi
- kapitalın dövriyyə sürəti

359. İntestisiya mənbəyininə aid deyil:

- mənfəət
- səhmlərin buraxılışı və satışından vəsaitlər

- ✓ dividendlər
- sadalananların hamısı investisiya mənbəyi ola bilər
- bank kreditləri

360. Gəlir əldə etmək məqsədilə təsərrüfat fəaliyyətinə vəsait qoyulması belə adlanır:

- kapitalın dövrəni
- amortizasiya
- diskontlaşdırma
- ✓ investisiya
- kapitalın dövriyyəsi

361. Ticarət mənfəəti əldə etməyə yönümlənmiş ticarət fəaliyyəti belə adlanır:

- biznes
- ✓ kommersiya
- menecment
- marketinq
- sahibkarlıq

362. Gəlir və ya şəxsi mənfəət gətirən istənilən fəaliyyət növü belə adlanır:

- sahibkarlıq
- menecment
- marketinq
- ✓ biznes
- kommersiya

363. Açıq və qapalı səhmdar cəmiyyətləri arasında fərq nədədir?

- Qapalı səhmdar cəmiyyətlərinin öz məhsullarını xaricə satmaq hüququ yoxdur
- Açıq səhmdar cəmiyyətləri daha aşağı dividend verirlər
- Açıq səhmdar cəmiyyətlərinin səhmlərinin bir hissəsi həmişə dövlətə məxsusdur
- Onların arasında heç bir fərq yoxdur
- ✓ Qapalı səhmdar cəmiyyətinin səhmləri qiymətli kağızlar bazarında satışa çıxarılmır

364. Firmanın hüquqi şəxs kimi fəaliyyətini dayandırılmasına səbəb ola bilər:

- ✓ İri firma tərəfindən udulması
- rəqabət
- əksmərkəzləşdirmə
- diversifikasiya
- qovuşma

365. Mülkiyyətçi gündəlik operativ əməliyyat nəzarətini və firmanın fəaliyyətinin idarə edilməsini həyata keçirir fikiri aşağıdakılardan hansına aiddir:

- menecer nəzəriyyəsi
- davranış nəzəriyyəsi
- ✓ ənənəvi nəzəriyyə
- yuxarıdakıların heç biri
- artımın maksimallaşdırılması nəzəriyyəsi

366. Bir istehsal tsiklində öz dəyərini bütövlükdə hazır məhsul üzərinə keçirən istehsal vasitəsi necə adlanır?

- ✓ dövriyyə kapitalı
- maliyyə kapitalı
- nizamnamə kapitalı
- investisiya kapitalı
- əsas kapitalı

367. İstifadə olunması prosesində fiziki aşınma nəticəsində öz dəyərini hissə-hissə məşsul üzərinə keçirən istehsal vasitələri nədir?

- dövriyyə kapitalı
- maliyyə kapitalı
- nizamnamə kapitalı
- investisiya kapitalı
- ✓ əsas kapital

368. Xırda mağazaların iri supermarketdə birləşməsi - bu:

- şaquli inteqrasiya
- diversifikasiya
- ✓ üfüqi inteqrasiya
- əks-mərkəzləşdirmə
- daxili artım

369. Mənfəətin maksimallaşdırılması – hansı nəzəriyyəyə görə firma fəaliyyətinin əsas motivi hesab olunur:

- ✓ ənənəvi firma nəzəriyyəsi
- həcmə maksimumlaşdırılması nəzəriyyəsi
- çoxməqsədli nəzəriyyə
- sadalananlardan heç biri
- firmann menecer nəzəriyyəsi

370. Marks nəyi fiktiv kapital hesab edir:

- əsas kapitalı
- iqtisadi mənfəət
- ✓ qiymətli kağızları
- amortizasiya fondu
- dövriyyə kapitalı

371. Faiz dərəcəsi əsasında cari və gələcək dəyərin ölçülməsi adlanır:

- amortizasiya
- maliyyələşmə
- ✓ diskontlaşdırma
- avans edilmə
- investisiya

372. İnvestisiya – bu:

- istehsal vasitələrinin fiziki aşınması
- məhsul vahidinin istehsalı üçün xərclər
- istehsal heyətinin əməyinin ödənilməsi xərcləri
- kapitalın dövriyyəsinin artırılması xərcləri
- ✓ əsas kapitalın yaradılması, genişləndirilməsi və texniki silahlandırılması üçün xərclər

373. İnvestisiya resursları bunlardır:

- ✓ istehsalın təşkili üçün zəruri olan kapital elementləri (ünsürləri)
- maliyyə və insan resurslarının məcmusu
- təkrar istehsal prosesində istifadə edilən iqtisadi resurslar
- müəssisənin nizamnamə kapitalı
- investisiya şirkətlərinin vəsaiti

374. Müəssisənin cari xərclərinə hansı məsrəflər aid deyildir?

- kapitalın alınmasına çəkilən xərclər

- ictimai fondlara ödəmələr
- √ avadanlığın alınması xərcləri
- əsaslı tikinti xərcləri
- əməyin ödənilməsi xərcləri

375. Xalis investisiyalar ümumilərdən nəyin miqdarı qədər fərqlənir?

- mənfəət
- fiziki aşınma
- √ amortizasiya
- orta istehsal xərcləri
- mənəvi aşınma

376. Daha məhsuldar texnikanın meydana gəlməsi ilə əlaqədar avadanlıqların qiymətləndirilməsi nə adlanır?

- investisiyalaşdırma
- fiziki aşınma
- diskontlaşdırma
- kapitalın dövriyyəsi
- √ mənəvi aşınma

377. Fiziki aşınma nəticəsində avadanlıqların dəyərinin itirilməsi nə adlanır?

- investisiyalaşdırma
- √ fiziki aşınma
- diskontlaşdırma
- kapitalın dövriyyəsi
- mənəvi aşınma

378. Kapital ünsürlərinin artması hesabına istehsalın həcmünün artması nə adlanır?

- √ investisiya
- amortizasiya
- diskontlaşdırma
- kapitalın dövrünü
- kapitalın dövriyyəsi

379. Hansı firma nəzəriyyəsi firmanın məqsədlərinin çox olduğunu irəli sürür:

- √ davranış nəzəriyyəsi
- menecer nəzəriyyəsi
- həmçinin maksimallaşdırılma nəzəriyyəsi
- sadalananlardan heç biri
- ənənəvi nəzəriyyə

380. Vahid texnoloji prosesin müxtəlif mərhələlərini həyata keçirən firmaların birləşməsi - bu:

- √ şaquli birləşmə
- konqlomerat
- diversifikasiya
- əks-mərkəzləşdirmə
- üfüqi birləşmə

381. Eynitipli məhsul istehsal edən firmaların birləşməsi - bu:

- şaquli birləşmə
- konqlomerat
- diversifikasiya
- əks-mərkəzləşdirmə
- √ üfüqi birləşmə

382. Birləşmək – bu:

- √ şirkətlərin birləşməsi haqqında qarşılıqlı müqaviləsi
- inhisarçı danışığı
- məhsulların reallaşdırılması sahəsində firmaların fəaliyyətinin birləşməsi
- firmanın elmi tədqiqatlar sahəsində birləşməsi
- bir firma tərəfindən digərinin alınması

383. Satışdan gəlirin maksimallaşdırılması hansı nəzəriyyəyə görə firma fəaliyyətinin əsas motivi hesab olunur:

- ənənəvi firma nəzəriyyəsi
- √ firmanın menecer nəzəriyyəsi
- həcmə maksimumlaşdırılması nəzəriyyəsi
- firmanın davranış nəzəriyyəsi) sadalananlardan heç biri

384. Mənfəətin maksimallaşdırılması – hansı nəzəriyyəyə görə firma fəaliyyətinin əsas motivi hesab olunur:

- √ ənənəvi firma nəzəriyyəsi
- həcmə maksimumlaşdırılması nəzəriyyəsi
- çoxməqsədli nəzəriyyə
- sadalananlardan heç biri
- firmanın menecer nəzəriyyəsi

385. Firmanın belə nəzəriyyəsi mövcud deyil:

- ənənəvi
- həcmə maksimumlaşdırılması nəzəriyyəsi
- √ məqsədlərin maksimumlaşdırılması nəzəriyyəsi
- bütün sadalananlar mövcuddur
- menecer

386. Dövlət müəssisələri, xüsusi müəssisələr, səhmdar cəmiyyəti, kooperativlər, ortaqlıqlar - firmalarının bu növlərini biz aşağıdakı meyardan asılı olaraq ayıra bilərik:

- kəmiyyətindən
- buraxılan məhsulun çeşidindən
- √ kapital üzərində mülkiyyətin formasından
- rəqabətin növündən
- kapital qoyuluşu sahəsindən

387. İnvestisiyaların ödənmə (geri qayıtma) müddətini hesablamaq üçün investisiya məbləğini bölmək lazımdır:

- mənəvi aşınma məbləğinə
- √ illik amortizasiya + illik mənfəət
- illik amortizasiya
- illik mənfəətə
- fiziki aşınma məbləğinə

388. Dövrüyyə kapitalına aid deyildir:

- xammal
- iş qüvvəsi
- materiallar
- bütün sadalananlar aiddir
- √ qeyri-istehsal binaları

389. əsas kapitala aid deyildir:

- istehsalat binaları

- avadanlıqlar
- √ yanacaq
- bütün sadalananlar aiddir
- qurğular

390. Sənaye kapitalının belə forması mövcud deyil:

- məhsuldar
- əmtəə
- pul
- yuxarıda adları çəkilən bütün formalar mövcuddur
- √ qeyri-məhsuldar

391. Kapitalın dövriyyəsi - bu:

- √ sənaye kapitalının dövrünün daim təkrar olunması
- investisiya prosesi
- əmtəənin reallaşdırılması və mənfəətin götürülməsi
- pul kütləsinin dövrü
- kapitalın pul formasında əmtəə formasına çevrilməsi

392. Sənaye kapitalının hərəkəti hansı formadan başlanır:

- əmtəə
- məhsuldar
- kapitalın fəaliyyət göstərdiyi sahədən asılıdır
- adları çəkilənlərin heç biri ilə
- √ pul

393. Kapitalın hərəkətinin II mərhələsi:

- P – Ə
- Ə1 – P1
- P – P
- Ə- Ə1
- √ ... İ ...

394. Kapitalın hərəkətinin III mərhələsi:

- P – Ə
- √ ...Ə1 – P1
- P – P1
- Ə- Ə1
- ... İ ...

395. Firmaların alıcılıq tələbinin qabaqcadan öyrənilməsi və formalaşması üzərində qurulmuş fəaliyyətinin təşkili sistemi – bu:

- biznesdir
- sahibkarlıqdır
- √ marketinqdir
- menecmentdir
- kommersiyadır

396. Təsərrüfat fəaliyyətinin peşəkarlar qrupu tərəfindən idarə olunmasının prinsipləri, metodları və formalarının məcmusu-bu:

- biznes
- sahibkarlıq
- marketinq
- √ menecment
- kommersiya

397. Firmanın inkişafının daxili mənbəyi deyil:

- firmanın öz resursları
- qiymətli kağızların əlavə buraxılışından vəsait
- ✓ firmaların birləşməsi
- bütün sadalananlar
- borc vəsaitləri

398. Həcmənin maksimalaşdırılması nəzəriyyəsində əsas problem budur:

- son hədd gəlirlərinin hesablanması
- firma işçilərinin artırılması
- son hədd xərclərinin hesablanması
- ✓ mənfəətin bölüşdürülməsi
- alıcı üstünlükveriminin hesablanması

399. Alternativ firma nəzəriyyələrindən birinə görə sahibkarlar və menecerlərin məqsədləri eyni olur:

- mənfəətin maksimalaşdırılması
- satışdan gəlirin maksimalaşdırılması
- istehlakçı tələbatının maksimum ödənilməsi
- səhmlərin miqdarının artırılması
- ✓ firma həcmənin maksimalaşdırılması

400. Menecer nəzəriyyəsinə əsaslanaraq firma satışın həcməni maksimalaşdırmağa üstünlük verir:

- ✓ qısamüddətli dövrdə
- həmişə
- inhisarçılıq şəraitində
- oliqopoliya şəraitində
- üzünmüddətli dövrdə

401. Boumol və Uilyamson hansı nəzəriyyənin müəllifləridir:

- ənənəvi firma nəzəriyyəsi
- ✓ menecer nəzəriyyəsi
- həcmənin maksimalaşdırılması nəzəriyyəsi
- izafi dəyər nəzəriyyəsi
- çoxməqsədli nəzəriyyə

402. Gəlirin əldə edilməsi məqsədilə təsərrüfat fəaliyyəti – bu:

- biznes
- ✓ sahibkarlıq
- marketing
- menecment
- kommersiya

403. İri firmaların üstünlüklərinə aid deyil:

- sabitlik
- ETT-ə və yeni əmtəələrin işlənilib hazırlanmasına yüksək məsrəflər
- kütləvi istehsal məsrəflər
- bütün sadalananlar iri firmaların üstünlükləridir
- ✓ yüksək idarəetmə məsrəfləri

404. Xırda firmaların üstünlüklərinə aid deyildir:

- ✓ qeyri-sabitlik

- bütün sadalananlar kiçik firmaların üstünlükləridir
- reklama az xərclərin çəkilməsi
- idarəetməyə az xərclərin olması
- uyğunlaşma qabiliyyəti, çeviklik

405. Xalis investisiyalar və amortizasiyanın cəmi:

- əsas kapitaldır
- ✓ ümumi investisiyalardır
- mənəvi aşınmadır
- diskontlaşdırılmış dəyərdir
- dövriyyə kapitalıdır

406. İntestisiyaların təkrar istehsal strukturu göstərir:

- başa çatmış və başa çatmamış tikintilər arasında nisbəti
- investisiyaların regionlar üzrə bölgüsünü
- ✓ ümumi və xüsusi investisiyalar arasında nisbəti
- investisiyaların fəal və passiv elementləri arasında nisbəti
- investisiyaların sahələr üzrə bölgüsünü

407. Qida məhsulları istehsal edən müəssisənin parfümeriya fabriki və məişət kimyası vasitələri istehsal edən müəssisə ilə birləşməsi nəyə aiddir:

- şaquli inteqrasiya
- daxili artım
- əksmərkəzləşdirmə
- ✓ diversifikasiya
- Üfüqü inteqrasiya

408. Hazır məhsul istehsal edən firmanın tikiş fabrikini alması nəyə misaldır.

- Üfüqü inteqrasiya
- daxili artım
- diversifikasiya
- əksmərkəzləşdirmə
- ✓ şaquli inteqrasiya

409. əsas kapitalın dəyərinin istifadə olunan əmək ehtiyatlarının sayına nisbəti nəyi göstərir?

- illik amortizasiyanı
- amortizasiya norması
- ✓ əməyin fondyora yüklənməsini
- əmək məhsuldarlığını
- fondverimini

410. əsas kapitalın dövriyyəsinə aid olmayanını göstərin:

- fiziki aşınma
- amortizasiya
- investisiya
- ✓ diskontlaşdırma
- mənəvi aşınma

411. Texnoloji səmərəlilik nədir?

- istehsal xərclərinin azaldılmasının ən yaxşı üsulu;
- istehsalda işçilərin maşınlarla əvəz olunmasının ən yaxşı üsulları;
- ✓ verilmiş buraxılış həcmnin təmin edilməsi üçün istehsal amillərinin ən yaxşı uyğunlaşdırılması;
- hazırda ən yeni texnologiyaların tətbiqi;

- mövcud istehsal ehtiyatlarından istifadə olunması texnologiyası;
- 412.** Mikroiqisadi təhlildə istehsal elədikdə nə başa düşülür:
- istehsal ehtiyatlarının nemətə çevrilməsi prosesi;
 - ehtiyatların məhdudluğu probleminin həll edilməsi vasitəsidir;
 - ✓ bazar tələbinə cavab verə bilən nemətlərinin yaradılması prosesidir;
 - texnoloji proseslərin cəmidir.
 - maddi nemətlərin yaradılması prosesidir;
- 413.** X.Saymonun təklif etdiyi davranış nəzəriyyəsinin əsas anı hesab olunur:
- hüquq və vəzifələrin dəqiq bölgüsü
 - ✓ güzəşt məharəti
 - büdcə məhdudiyyətinin tətbiq edilməsi
 - adları çəkilənlərin heç biri ilə
 - vaxt məhdudiyyətinin təyin edilməsi
- 414.** Konsern – firma təşkilinin əsas forması olmaqla aşağıdakı yollarla yaradılır:
- ✓ diversifikasiya
 - daxili artım
 - əks-mərkəzləşdirmə
 - udulma
 - üfüqi inteqrasiya
- 415.** Marketing termini ilk dəfə nə vaxt və harada meydana gəlib?
- ✓ XX əsrin əvvəllərində ABŞ-da
 - XX əsrin ortalarında Fransada
 - XIX əsrin sonunda Almaniyada
 - XX əsrin sonunda İtaliyada
 - XX əsrin ortalarında Böyük Britaniyada
- 416.** Firmanın kapitalının müxtəlif sahələrə qoyulması və çoxprofilli istehsalın yaradılması belə adlanır:
- ✓ Kapitalın diversifikasiyası
 - Sahibkarlıq fəaliyyəti
 - Mülkiyyətin özəlləşdirilməsi
 - Kooperasiya edilmə
 - Səhmləşdirmə
- 417.** Xırda mağazaların iri supermarketdə birləşməsi - bu:
- şaquli inteqrasiya
 - diversifikasiya
 - ✓ üfüqi inteqrasiya
 - əks-mərkəzləşdirmə
 - daxili artım
- 418.** Məqsədlərin çoxluğu nəzəriyyəsi firmanın məqsədlərinə kimlərin mənafeələrini aid etmir:
- fəhlələrin
 - menecerlərin
 - səhmdarların
 - ✓ bütün sadalananların marağını daxil edir
 - fərdi sahibkarların
- 419.** Nə üçün menecerlər satışdan gəliri maksimumlaşdırmağa çalışırlar:

- firmanın öz resurslarını artırmaq üçün
- bu mülkiyyətçilərin maraqlarını daha dolğun ödəməyə imkan verir
- ✓ bu onların qazancını, həmçinin statusunu artırır
- bu onlara alıcıların mənafeələrini nəzərə almağa imkan verir
- mənfəətin bölünməyən hissəsini artırmaq üçün

420. Diskontlaşdırılmış dəyər niyə hesablanır:

- amortizasiya normasını hesablamaq üçün
- əsas və dövriyyə kapitalı arasındakı nisbəti aydınlaşdırmaq üçün
- kapitalın dövriyyə sürətini ölçmək üçün
- bütün yuxarıda sadalananlar üçün
- ✓ müxtəlif vaxtlarda baş verən hərcləri və nəticələri müqayisə etmək üçün

421. İstehsal olunmuş məhsulun əsas və dövriyyə kapitalına nisbəti ifadə edir:

- amortizasiya normasını
- ✓ fondverimini
- fondtutumunu
- əmək məhsuldarlığını
- kapitalın son hədd məhsulunu

422. Avadanlığın aşınması artdıqça amortizasiya fondu:

- dəyişilməyəcək
- ✓ artacaq
- əvvəl artacaq, sonra azalacaq
- əvvəlcə azalacaq, sonra isə artacaq
- azalmayacaq

423. Hərəkətin birinci mərhələsində kapital funksional formasına görə hansı kapitalla çevrilir:

- dövriyyə kapitalına
- əmtəə və pul kapitalına
- ✓ məhsuldar kapital üsürlərinə
- pul kapitalına
- əmtəə kapitalına

424. İnvestisiyaların belə təsnifatı mövcud deyildir:

- ərazi quruluşuna görə
- bütün sadalanan təsnifatlar mövcuddur
- təkrar istehsal quruluşuna görə
- sahə quruluşuna görə
- ✓ istehsal xərcləri quruluşuna görə

425. Kapitalın hərəkətinin hansı mərhələləri tədavül sahəsində gedir?

- II və III
- bütün mərhələləri
- kapitalın hərəkətinin heç bir mərhələsi tədavül sahəsində getmir
- ✓ I və III
- I və II

426. əsas kapitalın dəyərini onun işləmə müddətinə bölsək, aşağıdakının kəmiyyətini alarıq:

- fond verimi
- kapitalın son hədd məhsulu
- amortizasiya norması
- amortizasiya fondu

✓ illik amortizasiya

427. Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Səhmdar cəmiyyətləri açıq və qapalı olur
- ✓ Bazar iqtisadiyyatında dövlət müəssisələri mövcud ola bilməz
- Müəssisələr mülkiyyət formasına görə fərqlənirlər
- Firmanın tərkibində bir neçə müəssisə ola bilər
- Müasir firma adı çoxprofilli istehsaldır

428. Doğru olmayanı göstərin:

- ənənəvi nəzəriyyə firmanın mənfəəti maksimumlaşdırmağa can atdığı izah edir.
- davranış nəzəriyyəsi firmanın çoxsaylı məqsədlərinin olması şərtindən çıxış edir.
- artımın maksimallaşdırılması nəzəriyyəsi firmanın artımının iki əsas yolunu fərqləndirir.
- menecerial nəzəriyyə operativ nəzarətin mülkiyyətçi deyil peşəkar menecerlər tərəfindən həyata keçirilməsi şərtindən çıxış edir.
- ✓ menecerial nəzəriyyəyə görə menecerin məqsədi fərdi maraqları ümumi maraqlara uyğunlaşdırılmasından ibarətdir.

429. Firmanın fəaliyyətinin xarici mühitinə aid deyil:

- siyasi şərait
- ictimai fikir
- sosial şərtlər
- ekoloji vəziyyət
- ✓ firmanın işçilərinin mənəvi səviyyəsi

430. Vahid texnoloji proseslə bağlı olmayan firmaların birləşməsi nəticəsində yaranır:

- monopsoniya
- duopoliya
- inhisar
- kartel
- ✓ konqlomerat

431. Faiz dərəcəsi əsasında cari və gələcək dəyərin ölçülməsi adlanır:

- amortizasiya
- avans edilmə
- ✓ diskontlaşdırma
- maliyyələşmə
- investisiya

432. Kapitalın dövriyyə sürəti - bu:

- kapitalın dövrünün həyata keçirildiyi vaxt
- pulun dövriyyə sürəti
- müəssisənin başlanğıc kapitalının formalaşması üçün lazım olan vaxt
- kapitalın bir mərhələdən digərinə keçməsi sürəti
- ✓ müəyyən dövr ərzində kapitalın dövrünün sayı

433. Maliyyə investisiyaları – bu:

- dövlət investisiyaları
- qeyri-dövlət investisiyaları
- ✓ vəsaitin qiymətli kağızlara qoyuluşu
- Maliyyə Nazirliyinin həyata keçirdiyi investisiyalar
- bank krediti hesabına həyata keçirilən investisiyalar

434. əmək predmetləri və iş qüvvəsi birlikdə nə adlanır?

- yalançı kapital
- insan kapitalı
- ✓ döviyyə kapitalı
- əsas kapital
- nizamnamə kapitalı

435. Firmanın xarici artımının səbəbi:

- ✓ qovuşma və udulma
- qiymətli kağızların əlavə buraxılışı
- investisiya
- bütün sadalanan amillər
- bank krediti

436. Hansı mülkiyyət formasının yayılması ilə əlaqədar firmanın menecer nəzəriyyəsi meydana gəlmişdir:

- dövlət
- bu nəzəriyyənin meydana gəlməsi mülkiyyət forması ilə əlaqədar deyil
- bələdiyyə
- xüsusi
- ✓ səhmdar

437. Bixeviorizm adlanır:

- ənənəvi firma nəzəriyyəsi
- ✓ davranış firma nəzəriyyəsi
- sadalananlardan heç biri
- həcmə maksimumlaşdırılması nəzəriyyəsi
- menecer firma nəzəriyyəsi

438. Firmanın davranış nəzəriyyəsi hansı ölkədə daha geniş yayılmışdır:

- Böyük Britaniya
- Fransa
- ✓ Yaponiya
- Almaniya
- Kanada

439. Məqsədlərin çoxluğu nəzəriyyəsinə görə firma rəhbərliyinin əsas vəzifəsi:

- mənfəətin maksimumlaşdırılması
- bütün sadalananlar
- satışın həcmə və firma gəlirlərinin artırılması
- ✓ xüsusi maraqların və firmanın strateji mənafeələrinin uzlaşdırılması
- firma həcmə maksimumlaşdırılması, onun aktivlərinin artırılması

440. Mühasibat mənfəəti:

- iqtisadi və normal mənfəətlərin məcmusudur
- məhsul satışı və gizli xərclərdən gəlirlər arasında fərkdir
- ✓ məhsul satışı və aşkar xərclərdən gəlirlər arasında fərkdir
- məhsul satışı və tam xərclərdən gəlirlər arasında fərkdir
- aşkar və gizli xərclərin cəmidir

441. Firmanın mülkiyyəti olan resursların istifadəsinin alternativ xərcləri – bu :

- mühasibat xərcləridir
- iqtisadi xərcləridir
- mühasibat hesabatında əks olunmayan xərcləridir
- ✓ qeyri - aşkar xərcləridir

- qismüddətli dövr üçün nəzərdə tutulmuş orta xərclərdir

442. Orta dəyişən xərclər –bu:

- istehsalın artımı ilə dəyişən məsrəflərdir
- kreditlər üzrə faizin ödənişinə məsrəflər və icarə haqqıdır
- xammal, avadanlıq, nəqliyyata məsrəflərdir
- √ məhsul vahidinə düşən dəyişən məsrəflərdir
- məhsul vahidinə düşən ümumi məsrəflərdir

443. Orta sabit xərclər - bu:

- xammal, avadanlıq ,nəqliyyata məsrəflərdir
- ümumi və son hədd xərcləri arasındakı fərqi
- məhsul istehsalının iqtisadi xərcləridir
- məhsul istehsalının mühasibat xərcləridir
- √ məhsul vahidinə düşən sabit xərclərdir

444. Sabit xərcləri tapmaq üçün zəruridir :

- orta ümumi xərclərdən, orta dəyişən xərcləri çıxmaq
- orta və son hədd xərclərini vurmaq
- sabit xərclərdən dəyişən xərcləri çıxmaq
- ümumi xərclərdən dəyişən xərcləri çıxmaq və buraxılışın həcminə bölmək
- √ ümumi xərclərdən dəyişən xərcləri çıxmaq

445. Qeyri –aşkar xərclər –bu:

- istehsalın həcmi dəyişməsilə dəyişməyən xərclərdir
- mühasibat hesabatında əks olunmayan xərclərdir
- istehsalın həcmi dəyişməsilə dəyişən xərclərdir
- √ müəssisənin öz resurlarından istifadə edilməsi nəticəsində əmələ gələn xərclər
- mühasibat xərcləri minus iqtisadi xərclər

446. Orta xərclər – bu:

- məhsul vahidinə düşmə hesabı ilə sabit xərclərdir
- məhsul buraxılışını kəmiyyətinə vurulmuş son hədd xərcləridir
- √ məhsul vahidinin buraxılışına düşən xərclər
- orta sabit və orta dəyişən xərclərin fərqi
- dəyişən və sabit xərclərin cəmidir

447. Son hədd xərcləri bərabərdir:

- √ məhsul buraxılışı bir vahid artan halda xərclərin artımına
- məhsul buraxılışı bir vahid artan halda orta sabit xərclərin artımına
- buraxılan məhsul vahidlərinin sayına vurulmuş orta ümumi xərclərə
- sabit və dəyişən xərclərin cəminə
- bir vahidə düşən məhsul buraxılışının artımı nəticəsindən sabit xərclərin artımına

448. İqtisadi xərclər özünə daxil edir:

- √ aşkar və qeyri - aşkar xərclər, o cümlədən normal mənfət
- aşkar və qeyri- aşkar xərclər, habelə normal və üstəlik mənfəti
- nə aşkar, nə də qeyri-aşkar xərcləri özünə daxil etmir
- qeyri-aşkar xərclər, amma aşkar xərcləri özünə daxil etmir
- aşkar xərclər, amma qeyri – aşkar xərcləri daxil etmir

449. Dəyişən xərclər ümumi xərclərdən aşağıdakı kəmiyyət qədər fərqlənir:

- orta xərclər
- son hədd xərcləri
- ✓ daimi xərclər
- gizli xərclər
- aşkar xərclər

450. Xammal və materiallara xərclər aiddir:

- daimi xərclərə
- iqtisadi mənfəətə
- mühasibat mənfəətinə
- gizli xərclərə
- ✓ dəyişən xərclərə

451. İstehsal amillərinin alınmasına xərclərin məcmusu:

- iqtisadi xərclərdir
- iqtisadi mənfəətdir
- mühasibat mənfəətidir
- ✓ aşkar xərclərdir
- gizli xərclərdir

452. Qısamüddətli dövrdə sahibkar istehsal həcmi artırmağa bilər:

- sabit xərclər aradan qalxana qədər
- miqyasda qənaət effekti başlayana qədər
- son hədd xərcləri 0 bərabər olana qədər
- qısamüddətli dövrdə istehsal həcmi artırmağa lüzum yoxdur
- ✓ verimin azalması effekti başlayana qədər

453. Daimi xərclər qrafiki:

- müsbət maillikli əyridir
- koordinat oxunun başlanğıcından 45 dərəcə bucaq altında çıxan düz xətdir
- ✓ üfüqi düz xətdir
- şaquli düz xətdir
- mənfi maillikli əyridir

454. İstehsal amillərinin uzlaşdırılmasının bütün mümkün variantları ilə buraxılan məhsulun həcmi arasındakı qarşılıqlı əlaqə aşağıdakı anlayışın köməyi ilə ifadə olunur:

- istehsal imkanları əyrisilə
- məhsul buraxılışının ümumi həcm əyrisilə
- ümumi xərclər əyrisilə
- ✓ istehsal funksiyası ilə
- təklifin elastikliyilə

455. Texnologi səmərəlilik – bu:

- istehsal xərclərinin azaldılmasının ən yaxşı üsuludur
- ən mümkün istehsal resurslarının istifadə edilməsi imkanındır
- ✓ məhsul buraxılışının müəyyən həcmi təmin etmək üçün istehsal amillərinin ən yaxşı uzlaşdırılmasıdır
- istehsalatda işçilərin maşınlar və avadanlıqla əvəz edilməsinin ən yaxşı üsuludur
- mövcud şəraitdə ən qabaqcıl texnologiyanın tətbiqidir

456. Sabit xərclər – bu :

- onların əldə olunması məqamında olan qiymətlər üzrə resurslara məsrəflərdir
- mühasibat xərcləridir
- qeyri- aşkar xərclərdir

- ✓ firmanın hətta məhsul istehsal edilmədiyi halda belə çəkdiyi xərclərdir
- daha əlverişli istehsal şəraitində məhsul istehsalının, minimum xərcləridir

457. İstehsal funksiyası göstərir:

- istehsal həcmiminin dəyişməsi ilə istehsal xərcləri və mənfəət neçə dəyişir
- hansısa əmtənin istehsalında istifadə olunan müxtəlif istehsal amilləri arasındakı qarşılıqlı əlaqə
- ✓ istehsalın həcmiminin istifadə olunan istehsal amillərinə, miqdarında asılılığı
- əmtəə qiymətinin istehsal xərclərindən asılılığı
- bu və ya digər əmtənin istehsalında hansı texnologiya istifadə edilir.

458. Miqyasda qənaət effekti nədən ibarətdir ?

- ✓ ondan ibarətdir ki, istehsal həcmiminin artması zamanı məhsul vahidinə düşən xərclər azalır
- ondan ibarətdir ki, istehsal həcmiminin azalması ilə ümumi xərclər aşağı düşür.
- ondan ibarətdir ki, sahibkarlar daima istehsal miqyasını artırırırlar
- ondan ibarətdir ki, istehsal həcmiminin artması ilə dəyişən xərclər artır, sabit xərclər isə azalır:
- ondan ibarətdir ki, qənaət istehsal miqyaslarının azaldılması hesabına əldə olunur

459. Ümumi(məcmu) xərclər – bu:

- mühasibat xərcləri+ iqtisadi xərclər
- qeyri – aşkar xərclər– mühasibat xərcləri
- ✓ sabit xərclər+ dəyişən xərclər
- sabit xərclər– dəyişən xərclər
- son hədd xərcləri + orta xərclər

460. Aşağıdakı müddəalardan hansı düzgündür:

- ✓ mühasibat mənfəəti - qeyri-aşkar xərclər = iqtisadi mənfəət
- iqtisadi mənfəət – mühasibat mənfəəti = aşkar xərclər
- müddəalardan heç biri düzgün deyildir
- aşkar xərclər + qeyri-aşkar xərclər = mühasibat xərclər
- iqtisadi mənfəət – qeyri-aşkar xərclər = mühasibat mənfəəti

461. Dəyişən xərclər – bu:

- istehsal həcmiminin dəyişməsindən asılı olmayaraq mövcud olan xərclərdir
- məhsul vahidinin istehsalına düşən xərclərdir
- alternativ xərclərdir
- aşkar və qeyri –aşkar xərclərdir
- ✓ istehsal həcmiminin dəyişməsindən asılı olaraq dəyişən xərclərdir

462. Dəyişən və sabit xərclər anlayışı yalnız mövcud olur:

- az müddətli dövrdə
- inhisar rəqabətli bazar üçün
- təkmlil rəqabətli bazar üçün
- inhisarçı firma üçün
- ✓ qısa müddətli dövrdə

463. Firma 240 vahid məhsul istehsal etmişdir. Onun ümumi xərcləri 72000, dəyişən xərcləri 62400 olmuşdur. Orta sabit xərclər nə qədərdir?

- 300
- ✓ 40
- 36
- 560
- 260

464. Ümumi xərclər 564000, orta xərclər 80-dir. Məhsul buraxılışının həcmi nə qədərdir?

- 563920
- 12120
- √ 7050
- 5070
- 564080

465. Ümumi sabit xərclər 150, ümumi dəyişən xərclər 360-dır. Məhsul buraxılışının həcmi 179 vahid olmuşdur. Orta xərclər nə qədərdir?

- 40
- 20
- 4
- 5
- √ 3

466. Orta sabit xərclər 4, orta dəyişən xərclər 14-dür. Məhsul buraxılışının həcmi 180-dir. Orta xərclər nə qədərdir?

- 720
- 45
- √ 3240
- 1800
- 2520

467. Firma 120 vahid məhsul istehsal edib, ümumi xərcləri 1320 manat təşkil edib. Orta xərclər nəyə bərabərdir?

- 14
- 12
- √ 11
- 1440
- 1200

468. Orta istehsal xərclərinin dəyişməsi bundan asılıdır:

- istehsal amillərinin istifadə səmərəliliyi
- son hədd xərclərinin dəyişiklikləri
- ümumi istehsal xərclərinin dəyişməsi
- √ miqyasda qənaət qanununun və azalan verilmə qanununun fəaliyyəti
- iqtisadi və mühasibat mənfəəti arasındakı fərqlər

469. Düzgün müddəanı tapın:

- iqtisadi mənfəət qeyri – aşkar xərcləri təjəssüm etdirir
- istehsalın həcmi nə qədər böyükdürsə ümumi sabit xərclər bir o qədər azdır
- son hədd xərcləri məhsul buraxılışının həcminə bölünmüş ümumi xərclərə bərabərdir
- iqtisadi mənfəət adətən mühasibat mənfəətini üstələyir
- √ ümumi sabit xərclər istehsal həcmiminin dəyişməsi ilə dəyişmir

470. Son hədd xərcləri əyrisi orta dəyişən xərclər əyrisini o nöqtədə kəsir ki, burada

- son hədd xərcləri minimumdur
- orta dəyişən və orta sabit xərclər üst-üstə düşür
- mənfəət maksimumdur
- mənfəət 0-a bərabərdir
- √ orta dəyişən xərclər minimumdur

471. Sabit xərclərə aiddir:

- √ idarəetmə və mühafizə heyətinin əmək haqqı məsrəfləri, kreditə körə faizlər
- idarəetmə heyətinin əmək haqqına, xammal alınmasına məsrəflər, kreditlərə görə faizlərin ödənişi
- xammal, elektrik enerjisi nə məsrəflər, kreditə görə faizlər, icarə haqqı

- işçilərin əmək haqqından, avadanlığın əldə edilməsinə məsrəflər, rentə ödənişləri
- fəhlələrin əmək haqqında məsrəflər, xammal və avadanlığın dəyəri

472. Orta sabit istehsal xərcləri orta dəyişən xərclərdən onunla fərqlənir ki, onların kəmiyyəti:

- həmişə orta dəyişən xərclərin kəmiyyətindən azdır
- ✓ məhsulun buraxılış həcmnin artması ilə azalır
- son hədd xərclərinin kəmiyyətindən asılıdır
- məhsulun buraxılış həcmnin dəyişməsindən asılı deyildir
- həmişə orta dəyişən xərclərin kəmiyyətindən joxdur

473. Azalan verilmə qanununun fəaliyyəti bildirir ki:

- ✓ istehsalın həcmnin artması ilə orta xərclər müəyyən andan başlayaraq artacaqdır
- istehsada istifadə olunan resursların keyfiyyəti daima azalır
- istehsalın həjminin artması ilə son hədd xərjlərinin qiyməti mənfi olur
- tətbiq olunan istehsal amillərinin miqdarının artması ilə miqyas effekti
- bəzən texnologiyalar şəraitində məhsul buraxılışının həjmi ixtisar olunmağa meyl edir

474. Normal mənfəət anlayışı bildirir:

- gəlirin xərjləri üstələməsini göstərən kəmiyyətini
- istehsalın inkişafı üçün normal şəraiti təmin edən gəliri
- mənfəətin orta sahə normasını
- ✓ istehsalçıya mövjud sahədə qalmağa imkan verən minimum mənfəti
- mühasibat mənfəətinin vergi tutulmayan hissəsini

475. Firma 140 vahid məhsul istehsal etmişdir. Ümumi xərclər 420000, orta dəyişən xərclər 2100 olmuşdur. Orta sabit xərclər nə qədərdir?

- 1400
- 9000
- 150
- ✓ 900
- 1500

476. Firmanın ümumi xərcləri 64000, orta dəyişən xərcləri 570, orta sabit xərcləri 70 olmuşdur. Firma neçə vahid məhsul istehsal etmişdir?

- 1000
- 1200
- ✓ 100
- 10
- 120

477. Məhsulun satışından firma 720000 gəlir əldə etmişdir. Aşkar xərclər 560000, gizli xərclər 70000 olmuşdur. İqtisadi mənfəət nə qədərdir?

- 650000
- 490000
- 65000
- 49000
- ✓ 90000

478. 120 vahid məhsulun satışından gəlir 93000 manat olmuşdur. Orta xərclər 700 manat təşkil etmişdir. Mənfəət nə qədərdir?

- 775
- 5800
- 84000
- 93700
- ✓ 9000

479. Məhsul satışından gəlir 550000 olmuşdur. Sabit xərclər 15000, dəyişən xərclər 430000 təşkil etmişdir. Mənfəət nə qədərdir?
- ✓ 105000
 - 13500
 - 10500
 - 135000
 - 120000
480. Firmanın orta gəliri ilə orta xərcləri arasındakı fərq:
- ümumi mənfəətdir
 - orta gəlirdir
 - son hədd gəliridir
 - ✓ orta mənfəətdir
 - orta xərclərdir
481. Firmanın ümumi gəliri ilə ümumi xərcləri arasındakı fərq:
- ✓ ümumi mənfəətdir
 - orta xərclərdir
 - son hədd gəliridir
 - orta gəlirdir
 - orta mənfəətdir
482. əlavə əmtəə vahidinin satışından əldə olunmuş gəlir:
- minimum gəlirdir
 - ✓ son hədd gəliridir
 - orta gəlirdir
 - ümumi gəlirdir
 - maksimum gəlirdir
483. Anti-inhisar Şerman qanunu harada və nə vaxt qəbul olunmuşdur?
- 1889-cu ildə Kanadada
 - ✓ 1890-cı ildə ABŞ-da
 - 1914-cü ildə ABŞ-da
 - 1935-ci ildə Belçikada
 - 1937-ci ildə Danimarkada
484. Eyni növ əmtəənin çoxlu sayda müstəqil istehsalçısı və həmin əmtəənin külli miqdarda təcrid olunmuş istehlakçısı ilə səciyyələnən bazar strukturu necə adlanır?
- Monopsoniya
 - İnhisar
 - Oliqopoliya
 - ✓ Polipoliya
 - Oliqopsoniya
485. Qeyri-təkmil rəqabət növlərinə nə aid deyil:
- oliqopsoniya
 - ✓ sadalananların hamısı aiddir
 - inhisar
 - inhisarçı rəqabət
 - oliqopoliya
486. Rəqabətin funksiyalarına aid deyil:
- əmtəələrin keyfiyyətinin yüksəldilməsini stimullaşdırma

- √ cəmiyyətdə sosial ədaləti təmin etməsi
- istehsalın səmərəliliyini stimullaşdırması
- istehsalçıların differensiasiyası
- resursların iqtisadi səmərəli bölgüsü

487. Bazar hakimiyyəti dərəcəsinin göstəricisi budur:

- Lorents əyrisi
- Pareto meyarı
- √ Lerner indeksi
- son hədd əvəzləmə norması
- Filips əyrisi

488. Bazar hökmüranlığı nədir?

- firmanın alıcılar üzərində hökmüranlığı
- √ bazar qiymətinə təsir etmək imkanı
- tələb qanunu ilə hesablaşmamaq imkanı
- tam rəqabət qabiliyyətilik
- rəqiblərin öz siyasətinə tabe edilməsi

489. Aşağıdakı təriflərdən hansı daha çox normal mənfəət anlayışına uyğun gəlir?

- son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olduqda firmanın əldə etdiyi mənfəət
- işlərin normal aparılması şəraitində firmanın alacağı mənfəət
- √ həmin sahədə firmanın qalması üçün zəruri olan minimum mənfəət
- heç bir tərif
- sahədə tipik firmanın əldə etdiyi mənfəət

490. Qeyri – təkmil rəqabət nəzəriyyəsinin əsaslarını kim yaratmışdır?

- K.Marks, F.Engels
- M.Fridman, L.Erxard
- V.Parreto, L.Valras
- √ D.Robinson, E.Çemberlin
- A.Smit, D.Rikardo

491. əgər Lerner indeksinin qiyməti 1-ə yaxınlaşırsa, deməli:

- √ sahə üçün bazar hakimiyyətinin yüksək dərəcəsi səciyyəvidir
- sahə nadir məhsul buraxır
- bazar payları firmalar arasında bərabər bölüşdürülmüşdür
- bütün sadalananlar düzdür
- firmaların təqdim etdiyi məhsul eyninövlüdür

492. Natural inhisar formalarına aid deyildir:

- təsadüfi forma
- sabit forma
- ümumi forma
- adı çəkilənlərdən heç biri
- √ təbii forma

493. Təkmil rəqabətli firma mənfəəti maksimumlaşdırır, əgər:

- orta gəlir orta xərclərə bərabər olarsa
- firmanın təkcə mühasibat mənfəəti deyil, iqtisadi mənfəəti də olarsa
- √ son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olarsa
- qiymət orta xərclərə bərabər olarsa
- əmtənin qiyməti orta dəyişən xərclərə bərabər olarsa

494. Qısamüddətli dövrdə rəqabət qabiliyyətli firmanın təklif əyrisi hansı əyri ilə üst-üstə düşür?

- ✓ son hədd xərcləri əyrisi
- orta dəyişən xərclər əyrisi
- ümumi xərclər əyrisi
- adları çəkilənlərdən heç biri ilə
- orta xərclər əyrisi

495. Sahə anlayışı təxmin edir:

- eyni resursları istifadə edən firmalar qrupunu
- bir texnologiya istifadə edən firmalar qrupunu
- ✓ bir-birini qarşılıqlı əvəz edən məhsullar istehsal edən firmalar qrupu
- ümumi təşkilati prinsiplərlə xarakterizə olunan firmalar qrupu
- bir-birini qarşılıqlı tamamlayan məhsullar istehsal firmalar qrupunu

496. Hansı bazar quruluşunda firmalar sərbəst olaraq sahəyə daxil ola və oradan çıxı biləcək?

- inhisar
- inhisarçı rəqabət
- ✓ təkml rəqabət
- duopoliya
- oliqopoliya

497. Heç biri əmtənin bazar qiymətinə təsir edə bilməyən eyni məhsul istehsal edən çoxsaylı firmaların bazar quruluşu - bu:

- inhisar
- ✓ təkml rəqabət
- oliqopoliya
- duopoliya
- inhisarçı rəqabət

498. Təkml rəqabətin şərti deyil:

- çoxlu miqdarda sərbəst istehsalçılar
- sahəyə girişin və aradan çıxışın azadlığı
- ✓ əmtələrin differensiasiyası
- qiymətlərə təsir etmənin mümkünsüzlüyü
- çoxlu miqdarda sərbəst istehlakçılar

499. Azərbaycan Respublikasında Antiinhisar qanunvericiliyinə uyğun olaraq hansı müəssisələr inhisarı hesab olunur?

- istehsalın 20%-ni öz əlində cəmləşdirən müəssisə;
- satışın 50%-ni öz əlində cəmləşdirən iki müəssisə;
- ✓ satışın 35 %-ni öz ilində cəmləşdirən bir müəssisə
- istehsalın 50% -ni öz əlində cəmləşdirən bir müəssisə;
- satışın 20%-ni öz əlində cəmləşdirən bir müəssisə;

500. Təbii inhisar

- əlverişli istehsal şəraitinə malik olan istehsalçı;
- ✓ nadir və sərbəst təkrar istehsal oluna bilməyən elementlərin sahibi olan istehsalçı
- istehsalın həcmi razılaşıdırən müəssisələr birliyi;
- rəqabət nəticəsində yaranan inhisar.
- əlverişsiz istehsal şəraitinə malik olan istehsalçı;

501. İnhisarin səciyyəvi xüsusiyyətlərinə aid deyildir?

- istehsalın əksər hissəsinin bir firmada təmərküzləşməsi

- inhisar mənfəətini mənimsəmək
- digər firmaların bazara girişinə mane olmaq imkanlarının olması
- ✓ bütün resursların tam mobilliyi
- bazar qiymətinə təsir göstərmək imkanı

502. Müasir iqtisadi nəzəriyyə neçə bazar strukturu tiplərini ayırır?

- 2
- ✓ 4
- 5
- 6
- 3

503. İstehsal inhisarçılığı nədir?

- əlverişli istehsal şəraitidir;
- ✓ müəyyən növ məhsul istehsalının əsas hissəsinin bir istehsalçının əlində cəmlənməsidir;
- istehsalçı müəssisələrin birləşməsidir;
- hansısa bir əmtənin ancaq iri müəssisələrdə istehsal olunması
- əlverişli satış şəraitidir

504. Rəqabət nədir?

- ✓ bazar təsərrüfatı subyektləri arasında əmtələrin istehsalı və realaşması ən yaxşı şərtləri uğrunda mübarizədir;
- istehlakçılar arasında mübarizədir;
- müəssisələr arasında bəhsləşmədir;
- istehsalçılar və istehlakçılar arasında resurslar uğrunda mübarizədir
- istehsalçılar arasında mübarizədir;

505. Rəqabətin hərfi mənası nədir?

- istehsalın nəticəsini yaxşılaşdırmaq;
- satışda, alışda əlverişli şərait;
- ✓ latın sözü olub (concuere) “toquşma” deməkdir.
- bazar
- iqtisadiyyatın inkişaf etdirmək;

506. Sağlam rəqabətin əsas metodlara aid deyil.

- qiymətin aşağı salınması;
- yeni əmtəə və xidmətlərin yaradılması və ett-nin nəticələrindən istisna və s.;
- ✓ saxta malların istehsalı
- malın keyfiyyətinin artırılması
- reklam, satışa qədər və satışdan sonrakı xidmətin inkişafı;

507. Haqsız rəqabətin əsas metodlara aid deyil .

- iqtisadi (sənaye) kəşfiyyatı;
- rüşvət və şantaj etmə işgüzar hesabatları ilə fırıldaqçılar;
- ✓ satışdan sonrakı xidmətin inkişafı;
- istehlakçıların aldadılması;
- rəqibin məhsulunun saxtalaşdırılması;

508. Mütləq inhisar meydana gələ bilər, əgər:

- bazarda həcmiə böyük inhisar firması fəaliyyət göstərirsə
- inhisarçı firmanın əmtəəsi böyük tələbə malikdirsə
- inhisarçı firma tarazlı qiymətdən aşağı xərclərlə istehsal etirsə
- sadalanan hallardan heç birində
- ✓ inhisarın buraxdığı əmtəənin əvəzediciləri yoxdursa

509. İnhisar hakimiyyəti- bu:

- öz əmtəsinə istənilən qiyməti təyin etmək imkanı
- istehlakçıların üstünlüklərilə hesablaşmamaq imkanı
- ✓ maksimum mənfəət götürmək məqsədilə qiymətə təsir etmə imkanı
- sadalananlardan heç biri
- zamanətli mənfəət əldə etmək imkanı

510. İlk antiinhisar qanunu qəbul edilmişdir:

- ✓ kanadada 1889-cu ildə
- abş -da 1914-ci ildə
- belçikada 1935-ci ildə
- danimarkada 1937-ci ildə
- abş -da 1990-ci ildə

511. Təkmil rəqabətli firmanın tələb əyrisi hansı görünüşdə olur?

- ✓ üfüqi xətt
- mənfə meyilli
- müsbət meyilli
- şaquli xətt
- qırıq xətt

512. Aşağıdakı bazarlardan hansı daha çox təkmil rəqabət şərtlərinə uyğundur?

- polad
- avtomobil
- ✓ firmaların səhmləri və istiqrazları
- dəbli geyimlər
- bərbər xidməti

513. Uzunmüddətli dövrdə təkmil rəqabətli sahədə təklif əyrisi:

- şaquli xətt
- mənfə meyilli
- ✓ bütün cavablar düz deyil
- bütün cavablar doğrudur
- üfüqi xətt

514. əgər əmtənin qiyməti orta dəyişən xərclərdən aşağı olarsa firma nə etməlidir?

- həmin əmtənin istehsalını artırmalı
- həmin əmtənin istehsalını olduğu kimi saxlamalı
- ✓ həmin əmtənin istehsalını dayandırma
- düzgün cavab yoxdur
- həmin əmtənin istehsalını azaltmalı

515. Təkmil rəqabətli sahədə tarazlıq qərarlaşır, əgər:

- firmanın son hədd gəliri orta gəlirdən yüksək olarsa
- firma iqtisadi mənfəət əldə edərsə
- orta xərclər son hədd xərclərindən yüksək olarsa
- orta xərclər son hədd xərclərinə bərabər olarsa
- ✓ qiymət minimal orta xərclər səviyyəsində olarsa

516. Bazar quruluşunun təsnifatı zamanı bu əlamət nəzərə alınmır:

- sahədə firmaların sayı

- qiymətlər üzərində ayrı-ayrı firmaların nəzarəti
- ✓ firmanın fəaliyyət göstərdiyi sahə
- bütün sadalananlar nəzərə alınır
- sahəyə müstəqil girmək və ondan çıxmaq

517. Təkmil rəqabət üçün sadalananlardan nə səciyyəvi deyildir?

- istehsal körtəbiiyi, təsərrüfat riski
- yüksək keyfiyyətli məhsul istehsalına nail olunur
- istehsalın qənaətli texnologiyaları istifadə olunur
- zəif istehsalçılar bazardan sıxışdırılıb çıxarırlar
- ✓ cəmiyyətin təbəqələşməsinin qarşını alır

518. Hansı rəqabətin növü deyildir?

- funksional
- sahədaxili
- ✓ firmadaxili
- sahəarası
- firmalararası

519. Bazarda təkmil rəqabətin şərtləri o halda yerinə yetirilir ki, əgər:

- firmalar qiymətə təsir göstərirlər
- ✓ firmalar bazar qiymətinə təsir göstərmirlər
- bazara yeni firmaların daxil olması üçün baryerlər mövcud olur
- bütün sadalananların hamısının yeri var
- istehlakçılar bazar haqqında natamam informasiyaya malik olurlar

520. Antiinhisar tənzimlənməsinin belə tədbirlər qrupu mövcud deyil:

- inzibati-hüquqi
- iqtisadi
- ✓ qanunvericiliyi
- bütün sadalananlar mövcuddur
- inzibati-iqtisadi

521. İnhisarçı sahəyə digər firmaların girməsi yolundakı baryerlərə aid deyil:

- bu əmtəənin istehsalına müstəsna hüquqları firmaya verən patentlər
- bütün sadalananlar sahəyə daxil olmaq üçün baryerdir
- ✓ firmanın istehsal etdiyi əmtəəyə tələbin yüksək elastikliyi
- nadir xammal resursuna sahib olmaq
- bu fəaliyyət növünü yalnız bir firmaya icazə verən dövlət lisenziyaları

522. İstehsal kvotası uğrunda mübarizə inhisarın belə formaları üçün səciyyəvidir:

- kartel və trest
- trest və konsern
- konsern və kartel
- sindikat və trest
- ✓ sindikat və kartel

523. İnhisar hakimiyyətinin mənbəyi kimi sadalananlardan hansı çıxış edə bilər?

- bazarın həcmi
- istehsalın miqyası
- inzibati yardım
- ✓ bütün sadalananlar
- istehsal resursları üzərində nəzarət

524. Müasir antiinhisar tənziplənməsinin əsas obyektlərinə aiddir:

- √ bütün sadalananlar
- firmaların qovuşması
- qiymətlərlə bağlı sövdələşmələr
- qiymətləri saxlamaq məqsədilə ticarətin məhdudiyətləri
- bazarın inhisarlaşması

525. İnhisarçı firmanın bazar hakimiyyətinin dərəcəsi hər şeydən əvvəl bundan asılıdır:

- √ onun məhsuluna tələb elastikliyindən
- məhsulun standartlaşdırılması dərəcəsindən
- sahəyə daxil olmaq üçün baryerlərin olmasından
- firmanın mənfəətinin kəmiyyətindən
- alıcıların məlumatlandırılması dərəcəsindən

526. Məhsul buraxılışının istənilən həcmindən firmanın ümumi xərcləri bərabərdir:

- orta ümumi xərclərlə orta dəyişən xərclərin fərqinə
- √ orta ümumi xərclərin əmtəə buraxılışının həcmindən
- orta aşkar xərclərin orta dəyişən xərclərin cəminə
- son hədd xərclərinin əmtəə buraxılışının həcmindən
- orta dəyişən xərclərin əmtəə buraxılışının həcmindən

527. Təkmil rəqabətli firmanın ümumi gəlir əyrisi necə olur?

- mənfi meyilli əyri
- müsbət meyilli əyri
- əmtəənin qiyməti ilə üst-üstə düşən düz üfüqi
- düz şaquli
- √ koordinatın başlanğıcından çıxan müsbət meyilli xətt

528. Sahədə firmaların sayı həddən artıq çox olarsa Herfindal-Hirşman indeksi :

- mənfidir
- vahidə bərabərdir
- sonsuzluğa yaxınlaşır
- hesablanmır
- √ sıfıra yaxınlaşır

529. Herfindal-Hirşman indeksinin kəmiyyəti vahidə yaxınlaşarsa, bu o deməkdir ki :

- sahə üçün qabağçıl texnoloqiyların istifadə edilməsi səciyyəvidir;
- sahədə müstəsna məhsul istehsal edilir;
- √ sahə üçün bazar hökmüranlığının yüksək səviyyəsi səciyyəvidir;
- bütün göstərilənlər düzqündür
- sahədə çox sayda firma fəaliyyət göstərir;

530. Bazar quruluşunun tipinin müəyyənləşdirilməsi üçün iqtisadçılar tərəfindən aşağıdakı səciyələrdən hansı istifadə edilir?

- satıcıların sayı və onlar arasında bazarın bölüşdürülməsi səciyyəsi.
- bazar iştirakçılarının qarşılıqlı əlaqəsinin səciyyəsi
- sahə hədlərinin yüksək olması
- √ bütün yuxarıdakılar doğrudur
- müxtəlif firmalar tərəfindən istehsal olunan məhsulların bircinslilik dərəcəsi

531. Bazarda təkmil rəqabət şərtləri o vaxt yerinə yetirilir ki;

- firmalar iqtisadi mənfəət əldə edə bilmir

- ✓ istehlakçılar bazar haqqında tam informasiyaya malik deyillər
- firmalar müxtəlif əmtəələr istehsal edir
- yuxarıda göstərilən bütün şərtlər yerinə yetirilməlidir
- istehlakçılar bazar haqqında tam informasiyaya malik deyillər

532. Sadalananlardan hansı rəqabəti doğuran şəraitlərə aid deyil?

- Çoxsaylı bərabərhüquqlu bazar subyektlərinin mövcud olması
- Bazar subyektlərinin tam iqtisadi təcridliyi
- Bazar subyektlərinin bazarın konyukturasından asılılığı
- Sadalananların hamısı aiddir
- ✓ Dövlətin bazar subyektlərindən biri kimi bazarda iştirakı

533. Rəqabətin müsbət cəhətinə aid deyil:

- qeyri-səmərəli müəssisələrin sıxışdırılıb çıxarılmasına rəvac verməsi
- istehsalçıların istehlakçılara nisbətdə diktəsinin qabağını alması
- ✓ inhisarların yaranmasına gətirib çıxarda bilməsi
- qiymətlərin süni sürətdə şişirdilməsinə mane olması
- resurslardan rasional istifadəyə rəvac verməsi

534. Rəqabətin qeyri-qiymət metodlarına aid deyil:

- əmtəələrə satışdan sonra xidmət
- əmtəənin keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması
- ✓ dempinq qiymətlərinin tətbiqi
- sadalananların hamısı qeyri-qiymət metodlarına aiddir
- əmtəənin istehlakçıya çatdırılması

535. Ümumi mənfəət bərabərdir:

- ✓ istehsal olunmuş və satılmış məhsulun kəmiyyəti ilə orta mənfəətin hasilinə
- orta və son hədd mənfəətin cəminə
- orta xərclər ilə istehsal olunmuş və satılmış məhsulun kəmiyyətinin hasilinə
- ümumi gəlir və ümumi xərclərin cəminə
- orta gəlirlə orta xərclərin fərqinə

536. Təkmil rəqabətin üstünlüklərinə nə aid deyil?

- İstehsal səmərəliliyi təmin edilir
- Sahibkar fəallığını inkişaf etdirir
- Özünütənzimləmə qabiliyyəti
- ✓ Sadalananların hamısı təkmil rəqabətin üstünlüklərinə aiddir
- Resursların bölgüsünün səmərəliliyi təmin edilir

537. Təkmil rəqabətli firma üçün qısamüddətli dövrdə əmtəənin qiyməti bərabərdir:

- orta xərclər + iqtisadi mənfəət
- son hədd xərclərinə
- ✓ son hədd gəlirinə və orta gəlirə
- sabit xərclər
- orta xərclərə

538. İstehsal səmərəliliyi təxmin edir:

- cəmiyyətin resursları elə bölünüb ki, hansı ki, ictimai tələbatların ödənilməsini maksimallaşdırır
- alıcıların bütün tələbatları ən yaxşı halda ödənilir
- bütün firmalar iqtisadi mənfəət alır
- bütün firmalar tarazılı vəziyyətdə olur
- ✓ cəmiyyət üçün zəruri olan hər bir əmtəə ən bahalı üsulla istehsal olunur

539. Bütün birləşmiş firmaların öz kommersiya və istehsal müstəqilliyini itirdiyi inhisar forması- bu:

- kartellidir
- sindikatdır
- sadalananlardan heç bir
- konserndir
- ✓ trestdir

540. Hər bir məhsul vahidini eyni qiymətə satan inhisar- bu:

- ✓ sadə inhisardır
- oliqopoliyadır
- mönopsioniyadır
- dövlət inhisarındır
- təbii inhisardır

541. əgər təkmil rəqabətli bazarda fəaliyyət göstərən firma öz məhsulunun təklifinin azalırsa, onda bu:

- əmtənin bazar qiymətinin azalmasına səbəb olar
- bazarda əmtə artıqlığına səbəb olar
- ✓ bazara heç cür təsir köstərməz
- bazarda əmtə difisitinə səbəb olar
- əmtənin bazar qiymətinin yüksəlməsinə səbəb olan

542. Antiinhisar qanunvericiliyinin başlıca məqsədi:

- ✓ bazarda rəqabət şərtlərini saxlamaqdır
- kiçik biznesə yardım etməkdir
- büdcəyə vergi daxil olmalarını artırmaqdır
- aşağı qiymətlərin təyin edilməsidir
- istehlakçıların hüquqlarını qorumaqdır

543. İnhisar şəraitində qiymətlərin artması bu səbəbdən saxlanılır:

- ✓ alıcılıq qabiliyyətinin məhdudluğu
- qiymət diskriminasiyası
- resurslara qiymətlərin artması
- inhisar şəraitində qiymətlərin artması heç nə ilə məhdudlanmamışdır
- əmtələrin defisiti

544. Təkmil rəqabətli sahənin tələb əyrisi necə olur?

- Şaquli xətt
- doğru cavab yoxdur
- müsbət mailliyə malikdir
- ✓ mənfi mailliyə malikdir
- üfüqi xətt

545. Firmanın məhsulunun sahədə xüsusi çəkisi haqqında verilənlər əsasında hesablamaq olar:

- firma məhsulunun son hədd faydalılığını
- son hədd əvəzləmə normasını
- amortizasiya normasını
- Lerner indeksini
- ✓ Herfindal-Hirşman indeksini

546. Bazar qiyməti ilə məhsul satışından əldə olunan pulla onun istehsalına çəkilən son hədd xərclərinin məbləği arasındı fərq:

- iqtisadi mənfəətdir

- √ istehsalçının əlavə gəliridir
- dəyişən xərclərdir
- sabit xərclərdir
- mühasibət mənfəətdir

547. Məhsulun bazar qiyməti azalarsa, təkmil rəqabət bazarında fəaliyyət göstərən firma

- daha çox həcmdə məhsul satar
- öz məhsulunda qiymətin dəyişməz qalmasına çalışar
- bazar qiymətindən yüksək qiymətə satış həyata keçirər
- √ daha aşağı səviyyədə son hədd gəliri əldə edər
- Öz məhsulunun təklifini artırar

548. əgər təkmil rəqabəti bazarda bazar tələbinin artması nəticəsində əmtənin qiyməti yüksəlsə, əmin olmaq olar ki:

- doğru cavab yoxdur
- sahədə fəaliyyət göstərən firmaların sayının azalması ilə qiymət ilkin səviyyəsinə enəcək
- təklifin artması sahədə fəaliyyət göstərən firmaların sayının azalması ilə nəticələnməyəcək
- √ təklifin artması sahədə fəaliyyət göstərən firmaların sayının artması ilə nəticələnməyəcək
- təklifin artması nəticəsində qiymət ilkin səviyyəsinə qədər aşağı düşər

549. Təkmil rəqabət bazarında bazar tələbinin artması nəticəsində qiymətlər yüksəlsə:

- əmtə qıtlığı yaranır
- firmalar iqtisadi mənfəət ala bilmir
- firmaların arasında rəqabət güclənir
- √ bazara yeni firmaların axını nəzərə çarpır
- doğru cavab yoxdur

550. Qısamüddətli dövrdə təkmil rəqabət bazarı üçün doğrudur.

- bazar tələbinin kəmiyyəti sabitdər və qiymətdən asılı deyil
- √ bazar qiymətinin dəyişməsi ilə firmalar istehsalın həcmi dəyişirlər
- firmalar iqtisadi mənfəət əldə etmir
- tələbdən heç bir dəyişiklik mümkün deyil
- tələbin qiymətə görə elastikliyi sıfıra bərabərdir.

551. Təkmil rəqabətli firmanın təklif əyrisi qısamüddətli dövrdə ibarətdir:

- son hədd xərcləri əyrisinin artan hissəsidir
- son hədd xərcləri əyrisinin azalan hissəsidir
- √ orta dəyişən xərclər əyrisindən yuxarıda yerləşən son hədd xərcləri əyrisinin bir hissəsidir
- son hədd xərcləri əyrisindən yuxarıda yerləşən orta dəyişən xərclər əyrisinin bir hissəsidir
- son hədd xərcləri əyrisindən yuxarıda yerləşən orta xərclər əyrisinin bir hissəsidir

552. Aşağıdakılardan hansı inhisarın bazar hökmürlüğü indeksini göstəricisidir.

- √ $(P-MC)/P$
- I/P
- $P/(P-MC)$
- $(P-MC)/E$
- P/E

553. Qapalı inhisar tipinə aiddir:

- əhəmiyyətli dərəcədə müsbət miqyas effekti mövcuddur;
- düzqün cavab yoxdur
- √ firma məhsul satışı üzrə müstəsna hüquqa malikdir;
- firma məhsulu minimal qiymətlə satır;
- firma çox aşağı istehsal xərcləri ilə məhsul istehsal edir;

554. İnhisar hökmürlanlıđı tullantısız texnoloqiya əsaslanan mebil istehsalı olan inhisar hansı tipə aiddir?

- dövlət inhisar
- monopsoniya
- təbii inhisar
- qapalı inhisar
- ✓ açıq inhisarı

555. Yeni firmaların sahəyyə daxil oşlması üçün maneələrə aiddir:

- firmaların razılaşdırılmış qiymət siyasəti yeritməsi
- ✓ bütün göstərilənlər
- patentlər
- miqyas effekti
- tanınmış ticarət nişanları

556. əgər əmtənin qiyməti onun istehsalına çəkilən orta xərcləri ödəmək üçün kifayət deyilsə, firma:

- yeni texnologiyaya keçməli
- qiymət bütün orta xərcləri örtənəcən istehsalı davam etdirməli
- istehsalı dayandırmalı
- əmtənin qiymətini artırmalı
- ✓ qiymətin son hədd xərclərinə bərabər və orta dəyişən xərclərdən çox olduđu səviyyədə istehsalı davam etdirməli

557. Mənfəəti maksimumlaşdıran rəqabət qabiliyyətli firma qısamüddətli dövrdə istehsalı davam etdirməyəcək, əgər:

- məhsulun qiyməti orta xərclərdən aşağı olarsa
- orta dəyişən və orta sabit xərclər bərabər olarsa
- məhsulun qiyməti son hədd xərclərindən aşağı olarsa
- ✓ məhsulun qiyməti orta dəyişən xərclər minimumundan aşağı olarsa
- orta sabit xərclər məhsulun qiymətindən yüksək olarsa

558. Təkmil rəqabət şəraitində son hədd xərcləri əmtənin qiymətinə bərabərdir, ona görə ki,

- son hədd gəliri əyrisi mövcüd deyil
- ✓ tələb əyrisi üfüqidir
- son hədd xərcləri əyrisinin mövcud olmaması
- tələb əyrisi şaqulidir
- son hədd gəliri şaqulidir

559. AVC əyrisinin ən aşağısında yerləşən nöqtə adlanır:

- ✓ firmanın bağlanması nöqtəsi
- düzgün cavab yoxdur
- itgisizlik nöqtəsi
- qısamüddətli firmanın tarazlıq nöqtəsi
- uzunmüddətli dövrdə firmanın tarazlıq nöqtəsi

560. Təkmil rəqabətli bazarda iqtisadi mənfəət:

- ✓ uzunmüddətli dövr ərzində ola bilməz
- daima yeri var
- əgər son hədd gəliri son hədd xərclərindən çox olarsa ola bilər
- əgər ümumi xərclər firmanın ümumi gəlirindən çox olarsa ola bilər
- mühasibat mənfəəti ilə üst-üstə düşür

561. Yüksək inhisarçı mənfəət götürmək məqsədilə müvazinətli qiymətdən yuxarı və ya aşağı xüsusi bazar qiymətinin müəyyənləşdirilməsi adlanır:

- sövdələşmə qiyməti
- sərbəst qiymət
- alıcı qiyməti
- satıcı qiyməti
- ✓ inhisarçı qiyməti

562. Bir neçə əmtəə istehlakçının və çoxsaylı müstəqil istehsalçının olması ilə səciyyələnən bazar strukturu necə adlanır?

- Oliqopoliya
- İnhisar
- Monopsoniya
- ✓ Oliqopsoniya
- Polipoliya

563. Oliqopoliya modelində firmanın davranış strategiyası bundadır:

- dəyişməz qiymət siyasəti həyata keçirməlidir
- bütün cöstərilənlər
- bazarda payının qorunmasına çalışmalıdır
- ✓ rəqiblərin davranışını nəzərə alaraq qərar qəbul edilməlidir
- firmanın mənfəətinin bölgüsü

564. Qiymət diskriminasiyası – bu:

- qiymətlərin daimi artımı
- istehlak əmtəələrinə yüksək qiymətin təyin edilməsi
- işçiyə onun milliyyətindən və cinsindən asılı olaraq əməkhaqqının müxtəlifliyi
- daha keyfiyyətli əmtəəyə qiymət artımıdır
- ✓ eyni məhsulun müxtəlif qiymətlərə, müxtəlif alıcılara satışıdır

565. Duopoliya aşağıdakı hallarda ola bilər:

- inhisar
- inhisarçı rəqabət
- ✓ oliqopoliya
- təkmil rəqabət
- sadalanan halların heç birində

566. Firmalar arasında saziş – geniş yayılmış haldır:

- inhisar
- təkmil rəqabət
- bütün sadalanan hallarda
- inhisarçı rəqabət
- ✓ oliqopoliya

567. Sadalanan sahələrdən hansı bir qayda olaraq oliqopolik quruluşa malikdir:

- ✓ avtomobil istehsalı
- məişət xidmətləri
- kənd təsərrüfatı
- ticarət
- ayaqqabı istehsalı

568. Müxtəlif məhsullar istehsal edərək rəqabət aparan çoxlu firmaların olduğu bazar quruluşu - bu:

- inhisar
- duopoliya
- təkmil rəqabət
- oliqopoliya

✓ inhisarçı rəqabət

569. Oliqopoliya – bu:

✓ bir neçə iri firmanın fəaliyyət göstərdiyi baza tipi

- qiymət diskriminasiyası həyata keçirən firma
- bazarlarda qiymət artıran və azaldan firma
- qiymətlərə nəzarət məqsədilə istehsalın məhdudluğu haqqında müqavilə bağlamış firmalar qrupu
- müxtəlif əmtəələr istehsal edərək rəqabət aparan çoxlu firmaların bazarı

570. Eyni əmtəə istehsal edən yalnız iki satıcı rəqib olduğu bazar quruluşu modeli - bu:

✓ duopoliya

- təkmil rəqabət
- inhisar
- oliqopoliya
- inhisarçı rəqabət

571. Təkmil və inhisarçı rəqabət bazarlarının ümumi cəhəti:

- eyni təbiətli əmtəələr istehsal edirlər
- təkmil və inhisar rəqabəti üçün sadalananlar arasında ümumi cəhət yoxdur
- müxtəlif əmtəələr istehsal edir
- ✓ bazarda çoxlu alıcılar və satıcılar fəaliyyət göstərir
- firma məhsuluna tələb qrafiki üfüqi xətt formasındadır

572. Mənfəəti maksimallaşdırmaq üçün inhisarçı firma istehsalın elə həcmi seçməyə çalışır ki, orada:

✓ son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olsun

- son hədd gəliri orta xərclərə bərabər olsun
- son hədd xərcləri məhsulun qiymətinə bərabər olsun
- son hədd xərcləri minimal olsun
- son hədd xərcləri ümumi xərclərə bərabər olsun

573. İnhisarçı firmanın davranışına xarakterik olan odur ki, o, cəhd edir:

✓ az məhsul istehsal etməyə və ona yüksək qiymət müəyyən etməyə

- alıcı tələbinə uyğun əmtəəni istehsal etsin
- son hədd xərclərinə müvafiq olan qiyməti müəyyən etməyə
- istehsalın elə həcmi ki, $MR=P$ olsun
- çox məhsul istehsal etməyə və ona mümkün olan aşağı qiymət müəyyən etməyə

574. İstehlakçının inhisar vəziyyəti – bu:

- oliqopoliya
- oliqopsoniya
- duopoliya
- inhisar rəqabəti
- ✓ monopsoniya

575. İnhisarçı firma bacarır:

- öz əmtəəsini istənilən qiymətə sata
- istənilən həcmdə əmtəəni istənilən qiymətə satmaq
- tələbin elastikliyinə təsir edə
- istənilən həcmdə məhsul sata
- ✓ maksimum mənfəət verə bilən məhsul buraxılışı və qiymət kombinasiyasını seçə

576. əvəzedicisi olmayan əmtəənin sahədə vahid istehsalçısı – bu:

- oliqopoliya
- duopoliya
- ✓ inhisar
- monopsoniya
- təkmil rəqabətli firma

577. Uzunmuddətli dövr də inhisarçı rəqabət bazarında tarazlıqla uzunmuddətli dövr də təkmil rəqabət bazarında tarazlıqın oxşarlığı ondadır ki;

- bütün cavablar dođrudur
- bazarın bərabər paylara bölünməsi mövcuddur
- firmalar  mt ləri eyni bir qiymətə satırlar
- bazar qiymətləri son hədd x rl rinə bərabərdir
- ✓ firmalar iqtisadi m nf t əldə etmirlər

578. Qeyri-təkmil rəqabət şəraitində istehsal səmərəliliyinə çatılmaz,  unki:

- sahədə məhdud sayda istehsalçı fəaliyyət göstərir
- firmalar differensiasiya edilmiş məhsullar istehsal edirlər
- ✓ firmalar qiymətləri qaldırır v  əmtə istehsalı həcmini azaldırlar
-  mt  alıcısının miqdarı məhduddur
- qiymət diskriminasiyası mövcuddur

579. İqtisadiyyatda inhisarçı tendensiyalar nə vaxt xüsusilə güclənmişdi?

- XX əsrin ikinci yarısında
- XIX əsrin birinci yarısında
- ✓ XIX və XX əsrlərin hüdudunda
- XVIII əsrdə
- hazırkı dövr də

580. Təkmil rəqabətin çatışmazlıqlarına nə aid deyil?

- İnsanlar arasında əmlak qeyri-bərabərliyinin t zah r n  aparır
- ✓ Sadalananların hamısı təkmil rəqabətin çatışmazlıqlarına aiddir
- Ona bazar qeyri-müəyyənliyi və risk xasdır
- Məhsulun differensiasiyasını nəzərdə tutmur
- İnhisarların yaranma tendensiyasını dođurur

581. İnhisarın mənfi x susyyətl rinə aid deyil:

- məhsulun qiymətinin artırılması
- xammalın qiymətinin aşıđı salınması
- resur bölgüsünün qeyri-səmərəliliyi
- gəlirlərin qeyri-bərabərliyinin artması
- ✓ sadalananların hamısı inhisarların mənfi x susyyətl ridir.

582. Oliqopoliyanın təkmil rəqabətdən fərqi ondadır ki;

- onlar arasında əhəmiyyətli fərqlər yoxdur
- oliqopoliya zamanı daha aşıđı qiymətlər m  yy nl şdirillir
- məhsullar differensiallaşdırılmışdır
- ✓ sahəyə daxil olmaq   n maneələr mövcuddur
- oliqopoliya şəraitində təkmil rəqabətdə olduđundan daha çox məhsul istehsal olunur

583. İnhisarçı rəqabətin inhisarla oxşarlığı ondadır ki;

- ✓ firmalar bazar h km ranlığına malikdirlər
- sahədə iri firmalar fəaliyyət g st ririr
- firmalar iqtisadi m nf t əldə edirlər

- əmtəələrə tələbin mütləq elastikliyi mövcuddur
- firmalar sahəyə tam nəzarətedirlər

584. Firma əmtəələrinin differensiallaşdırmasını həyata keçirir ki;

- istehlakçılara əmtəələrin seçimi imkanlarını asanlaşdırın
- istehlakçıların tələbatları daha dolğun ödənilsin
- dünya standartlarının tələblərinə uyğunlaşsın
- ✓ öz mənfəətini artırsın
- rəqabətin tələblərinə uyğunlaşsın

585. əmtəələrin differensiallaşdırılması anlayışı dedikdə nə başa düşülür:

- firmanın istehsal etdiyi əmtəənin konstruksiyasında dəyişiklik edilməsi
- doğru cavab yoxdur
- firmanın istehsal etdiyi məhsulların keçidinin genişləndirilməsi
- ✓ rəqabət əmtəələrinin sırasında firmanın öz əmtəəsini fərqləndirməsi
- firmanın istehsal məhsulunun istehlak kəfiyyətlərinin yüksəldilməsinə çalışması

586. İnhisarçı firma qiymət diskriminasiyası həyata keçirərsə:

- ✓ firmanın gəliri vahid qiymətə satıldığından çox olar
- bazarda əmtəə qıtlığı yaranar
- topdansatış alıqları üstünlük əldə edər
- onun istehsalının həcmi azalar
- doğru cavab yoxdur

587. Bir qayda olaraq inhisarçı bazarlarda:

- ✓ qiymətlərin artmasının qarşısı bazar tələbi ilə alınır
- qiymət yüksək olduqca, mənfəət də çoxalır
- əmtəə qıtlığı mövcuddur
- təklifin artması ilə son hədd gəliri çoxalır
- tarazlı təklifin kəmiyyəti dəyişməyir

588. Tələb sınıq ayrısı modeli, Kurno modeli, Bertran modeli, Ştaketberq modeli – bunların hamısı davranış modelləridir:

- təkmil rəqabətli firmaların
- monopsoniyaların
- inhisar rəqabəti şəraitində firmaların
- ✓ oliqopoliyaların
- inhisarların

589. Firma hansı bazar quruluşu şəraitində daha çox rəqabət davranışını nəzərə almalıdır:

- inhisar
- monopsoniya
- təkmil rəqabət
- ✓ oliqopoliya
- inhisar rəqabəti

590. Qiymətdə liderlik modeli nə üçün xarakterikdir:

- ✓ oliqopoliyaya
- monopsoniyalar
- təkmil rəqabətə
- inhisarçı rəqabətə
- inhisara

591. İnhisarçı rəqabətin üstünlüyü ondadır ki:

- bazar nöqtəyi-nəzərindən firmalar səmərəli məhsul həcmi istehsal edirlər
- qiymətlər çox aşağı səviyyədə saxlanılır
- cəmiyyət nöqtəyi-nəzərindən resurslardan səmərəli istifadəyə səbəb olur
- təkmil rəqabət firmalar arasında qızğın “qiymət müharibələrinə” aparır
- ✓ məhsulların müxtəlifliyi istehlakçıların zövqlərini daha yaxşı reallaşdırmağa imkan yaradır

592. Hal-hazırkı dövrdə bazar münasibətlərinin ən geniş yayılmış tipi:

- oliqopoliya
- inhisar
- mükəmməl rəqabət
- ✓ inhisar rəqabəti
- duopoliya

593. Firmanın davranış strategiyası, bu:

- ✓ rəqiblərin davranışını nəzərə almaqla qərarların qəbul edilməsi
- uzunmüddətli və qısamüddətli dövrlərdə məqsədlərin koordinasiyası
- dəyişməyən qiymət siyasətinin aparılması
- bazar payının saxlanmasına can atmaq
- qiymət diskriminasiyasının həyata keçirilməsi

594. İnhisar rəqabəti şəraitində uzunmüddətli dövrdə firmaların davranışı oxşardır

- monopoliyalara
- oliqopoliyalara
- sadalanan strukturların heç birində
- duopoliyalara
- ✓ təkmil rəqabətli firmalara

595. İnhisar rəqabəti şəraitində qısamüddətli dövrdə firmaların davranışı oxşardır:

- duopoliyalara
- sadalanan strukturların heç biri
- ✓ inhisarlara
- oliqopoliyalara
- təkmil rəqabətli firmalara

596. İnhisarçı rəqabət təkmil rəqabətdən onunla fərqlənir ki:

- nəinki bütün sahə, hətta ayrıca firma bazara nisbətən az məhsul çıxarır
- ✓ əmtəələrin müxtəlifliyi mövcud olur
- bütün sadalanan xüsusiyyətlər ilə
- sahədə digər kapitalların gəlməsi üçün maneə yoxdur
- sahə bazarında çoxlu firmalar mövcud olur

597. əgər əmtəələr bir neçə firma tərəfindən istehsal olunursa, hansı şəraitdə inhisarı onlar daha aşağı xərclərlə istehsal edə biləcəklər?

- sadə inhisar
- monopsopiya
- ✓ təbii inhisar
- oliqopoliya
- duopoliya

598. İnhisarçı firmanın təklif əyrisi hansı şəkildə olur:

- yüksələn əyri
- enən əyri
- şaquli əyrisi

- ✓ inhisarçı firmanın öz təklif əyrisi yoxdur
- üfûqi xətt

599. Təbii inhisarların adılərdən fərqi:

- son hədd gəliri məhsulun qiymətinə bərabərdir
- həmişə iqtisadi mənfəət var
- ✓ çox aşağı son xərcləri
- yüksək mənfəəti ola bilməz
- $MC = MR$ nöqtəsində tarazlıq qərarlaşmır

600. Hansı sahədə inhisar ictimai mənafeələrə cavab verə bilməz?

- ✓ yeyinti sənayesində
- qaz təchizatı
- su təchizatı
- rabitə
- enerji təchizatı

601. İnhisarçı sahəyə digər firmaların daxil olması yolundakı maneələrə aid deyildir:

- müəyyən məhsulu istehsal etmək üçün firmaya müstəsna hüquq verən patentlər
- yuxarıda sadalananlar sahəyə daxil olmaq üçün sədd hesab olunurlar
- ✓ firmanın istehsal etdiyi məhsula tələbin yüksək elastikliyi
- nadir xammal resurslarına malik olmaq
- həmin fəaliyyət növü ilə məşğul olmağı yalnız bir firmaya icazə verən dövlət lisenziyaları

602. Aşağıda göstərilənlərdən hansı düzgün deyil:

- ✓ inhisar həmişə mənfəət əldə edir.
- inhisarlar öz əmtəə istehsalına can atır və qiymət təyin etmək istəyirlər
- inhisarlar üçün qısamüddətli və uzunmüddətli dövrlər arasında heç bir fərq yoxdur
- eyni əmtəənin müxtəlif qiymətlərlə satışı qiymət diskriminasiyası adlanır
- inhisar şəraitində firma və sahə anlayışı eynidir

603. Təbii inhisara misal ola bilər:

- ✓ şəhər metropoliteni
- bütün göstərilən nümunələr təbii inhisara uyğundur
- İBM şirkəti
- OPEK təşkilatı
- “Respublika” Bankı

604. Nə oliqopolianın səciyyəvi xüsusiyyəti deyil?

- Sahəyə daxil olmaq müxtəlif maneələrlə məhdudlaşdırılıb
- Sahədə bir neçə iri firma fəaliyyət göstərir
- ✓ Oliqopoliyalar yalnız eyni növ məhsul istehsal edirlər
- Sadalananların hamısı oliqopolianın əlamətləridir
- Oliqopolist firmanın istehsal həcmi sahənin ümumi təklif həcminə təsir edir

605. Hansı rəqabət strukturu şəraitində firma uzunmüddətli dövrdə iqtisadi mənfəət əldə edə bilər?

- Təkmil rəqabət
- ✓ İnhisar
- Oliqopoliya
- Oliqopsoniya
- İnhisarçı rəqabət

606. Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- √ İnhisar şəraitində resurslar səmərəli bölünür
- İnhisarçı firmanın tələb əyrisi mənfəətli olur
- İnhisar şəraitində «firma» və «sahə» anlayışları eynidir
- İnhisarçı firma öz mənfəətini maksimumlaşdırmağa çalışır
- İnhisarçı firmanın tələb əyrisi son hədd gəliri əyrisindən yuxarıda yerləşir

607. Hansı deyim doğru deyil?

- √ İnhisar həmişə qiyməti qaldırır
- İnhisar alıcının seçim azadlığını məhdudlaşdırır
- Oligopolıya qeyri-təkmil rəqabət növüdür
- Rəqabət mahiyyət etibarilə mütərəqqidir
- Təkmil rəqabət qeyri-təkmildən daha səmərəlidir

608. Oyunlar nəzəriyyəsi aşağıdakı ehtimal üzərində qurulur:

- firma öz rəqiblərinin strategiyasını nəzərə almır
- √ hər bir firma öz rəqiblərinə davranışının rasional olduğunu hesab edir
- firmalar həmişə razılaşmasını rəqabətdən üstün tuturlar
- firmalar iqtisadi mənfəət əldə etməzlər
- hər bir firma öz sahəsində lider olmağa çalışır

609. Kartel yaranması ehtimalı o zaman böyük olar ki, bu zaman:

- firmaların məhsulları daha çox fərqlənir
- tələb daha yüksək tempə artır
- bazar elastikliyi daha yüksək olur
- bütün göstərilənlər doğrudur
- √ firmalar istehsal xərclərinin kəmiyyətinə görə çox az fərqlənirlər

610. Kurnonun duapoliya modelinin xüsusiyyəti ondadır ki;

- firmaların son hədd xərcləri bərabərdir
- √ firmaların buraxılışlarının həcmi əvvəlcədən veriləndir
- qiymətlər əvvəlcədən veriləndir
- firmalar kartel müqaviləsi bağlayırlar
- firmaların məhsulları bircinslidir

611. Bertranın duapoliya modelinin xüsusiyyəti ondadır ki;

- firmaların buraxılışının həcmi əvvəlcədən veriləndir
- firmalar mənfəətin maksimumlaşdırmasına yönəlmişlər
- qərarların birgə qəbul edilməsi qaydası
- √ qiymətlər əvvəlcədən veriləndir
- firmaların məhsulları bircinsdir

612. Oligopolik sahə lider firmanın mövcudluğu ilə səciyyələnərsə, bu zaman;

- əksaydər firmalar mənfəət əldə etmir
- yalnız lider firmanın mənfəəti maksimumlaşır
- √ əksaydər firmalar qiymətlərini lider firmanın qiymətlərinə uyğunlaşdırırlar
- əksaydər firmalarının qiyməti lider firmanın qiymətlərindən xeyli aşağı olur
- sahədə “qiymət müharibəsi” baş verir

613. İnhisarçı rəqabət şəraitində fəaliyyət göstərən firmalar qısamüddətli dövrdə iqtisadi mənfəət əldə edərlərsə, bu o deməkdir ki, uzunmüddətli dövrdə:

- bazarda əmtəələrin qıtlığı yaranacaq
- onların əldə etdiyi iqtisadi mənfəət artacaq

- firmalar daha aşağı son hədd xərcləri ilə istehsal edəcəklər
- √ bazarda firmaların sayı artacaq
- bazarda firmaların sayı azalacaq

614. İnhisarçı rəqabət şəraitində fəaliyyət göstərən firmalar üçün əsas rəqabət obyektı:

- əmtənin qiyməti və bazar payı
- √ bazar payı və satışın həcmi
- satışın həcmi və əmtənin kefiyyəti
- firmanın reklam kompaniyaları
- əmtənin kefiyyəti və onun qiyməti

615. Uzunmüddətli dövrdə inhisarçı bazarda tarazlıq o deməkdir ki;

- əmtələr son hədd xərclərinə bərabər qiymətə satılır
- √ əmtələr son hədd xərclərindən yüksək qiymətə satılır
- əmtələr orta xərclərə bərabər qiymətə satılır
- əmtələr təkmil rəqabət şəraitində olan qiymətlərə satılır
- əmtələr son hədd gəlirlərinə bərabər qiymətə satılır

616. İstehsal həcmının artması ilə inhisarlar üçün qaçırmazdır:

- onların mənfəətinin artması
- √ onların son hədd gəlirinin azalması
- onların son hədd xərclərinin azalması
- onların məhsullarının qiymətinin yüksəlməsi
- onların ümumi gəlirlərinin azalması

617. Təbii inhisar dövlət tərəfindən tənzimlənməlidir, cinsi əks halda:

- ehtiyatların soyğunçuluqla istifadəsi boş verə bilər
- başqa firmalar sahəyə daxil ola bilməyəcək
- məhsul artıqlığı baş verəcək
- firma itkilərlə üzləşəcək
- √ təklif optimal həcmdən az olacaq

618. Bazarın inhisarlaşması zamanı rifahın xalis itkiləri aşağıdakında təzahür edir:

- √ inhisarçı rəqabət qiymətindən yüksək qiymətə satır və inhisarçının təklifi rəqabət təklifindən aşağıdır
- inhisarçılığın təklifi mütləq qeyri- elastikliyidir
- inhisarlaşdırma məhsul artıqlığının yaratmasını şərtləndirir
- inhisarlaşdırma məhsul qıtlığının yaratmasını şərtləndirir
- inhisarçı rəqabət qiymətindən yüksək qiymətə satır və inhisarçının təklifi rəqabət təklifindən yüksəkdir

619. İstehlakçının əlavə qazancını bütünlükdə mənimsəyən firma:

- bazarı inhisarlaşdırır
- √ təkmil qiymət diskriminasiyası həyata keçirir
- bazarın seqmentləşməsini həyata keçirir
- yüksək gəlirin maksimallaşdırılmasına çalışır
- maksimum yüksək qiymətlə satır

620. Aşağıdakı müddəalardan hansı doğru deyildir:

- son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olanda inhisar öz gəlirini maksimallaşdırır
- √ inhisar üçün tələb əyrisi həmişə üfüqidir
- bütün təsdiqlər doğrudur
- bütün təsdiqlər səhfidir
- dövlət tərəfindən təbii inhisarlara nəzarət zəruridir

621. Tələb əyrisinin sınıq şəkli oliqopolist firma üçün mütləq güman olunur:

- ✓ son hədd gəliri əyrisində qırılma
- ki, əmtənin qiyməti son hədd gəlirindən yuxarı ola bilməz
- ki, firmanın davranışı optimaldır
- ki, firma öz məhsullarının qiymətini dəyişdirir
- son hədd xərcləri əyrisində qırılma

622. Təsdiq olunanlardan hansı doğrudur:

- oliqopolik bazarda təkamil rəqabət şəraitindən fərqli olaraq qiymətlər daha az dayanıqlıdır
- oliqopoliya şəraitində resursların səmərəli bölgüsünə nail olunur
- ✓ inhisar rəqabətində istehsal səmərəliliyinə nail olunmur
- inhisarçı rəqabətdə məhsulun differensiyası yoxdur
- firma inhisar rəqabəti şəraitində həmişə iqtisadi mənfəət əldə edir

623. Hansı müddəa düzgün deyil?

- ✓ təkamil rəqabət bazarında firmalar daha çox müxtəlif əmtəələr təklif edir, nəinki inhisarçı rəqabət şəraitində
- inhisarçı rəqabət şəraitində resurslardan istifadənin səmərəliliyinə nail olunmur
- oliqopoliya və inhisar rəqabəti şəraitində istehsalın həcmi aşağı, qiymətlər isə yuxarı olur, nəinki təkamil rəqabət şəraitində
- inhisarçı rəqabət şəraitində məhsulun differensiasiyası mövcuddur
- oliqopoliya şəraitində firma davranışının daha dəqiq modeli tələbin “sınıq” əyrisi modeli hesab olunur

624. Hansı müddəa düzdür:

- təkamil rəqabətə nisbətən oliqopolik bazarda qiymətlər daha az sabitdir
- oliqopolist firmaların rəqabəti daha çox qiymətlə, nəinki qeyri-qiymət vasitələrlə həyata keçirilir
- inhisarçı rəqabət şəraitində firma həmişə iqtisadi mənfəət əldə edir
- inhisarçı rəqabət şəraitində eynicinsli məhsullar istehsal olunur
- ✓ əgər oliqopolist firma məhsulun istehsal həcmi və ya qiyməti dəyişərsə bu rəqib firmaların mənfəətinə və satışın həcminə təsir edir

625. əmtənin qiyməti onun istehsalının son hədd xərclərindən yüksək olur:

- əmtəyə tələb elastikdir
- əmtə istehsalı təkamil rəqabət şəraitində həyata keçirilir
- ✓ əmtə istehsalı qeyri-təkamil rəqabət şəraitində həyata keçirilir
- əmtənin əvəzedicisi mövcuddur
- əmtəyə tələb qeyri-elastikdir

626. Oliqopoliyanın əlamətlərinə aşağıdakılar aid deyil:

- oliqopolist firmalar rəqabətin qeyri-qiymət metodlarına üstünlük verirlər
- hər firmanın istehsal həcmi o qədər yüksəkdir ki, bütün sahənin təklifinə təsir edə bilər
- oliqopoliyanın məhsuluna tələb əyrisi inhisar şəraitindəki tələb əyrisinə bənzəyir
- ✓ oliqopolist firmalar yekcins məhsullar buraxır
- sahədə bir neçə iri firmalar üstün yer tuturlar

627. Aşağıdakı müddəalardan hansı doğrudur:

- inhisar həmişə istehsal üçün qiymət üzrə elastik olan əmtəni seçir
- ✓ inhisar ümumi mənfəətini qiymət ayırı-seçkiliyi tətbiq etməklə artırır
- tələb əyrisi inhisar üçün həmişə üfüqidir
- inhisarlar qiymətin aşağı düşməsinə can atır
- inhisar özünün yüksək səmərəliliyi müqabilində yüksək mənfəət əldə edir

628. İnhisarçı firmanın son hədd xərcləri adətən məhsulun qiymətindən aşağı olur, ona görə ki;

- qiymət son hədd gəlirindən aşağıdır
- son hədd xərcləri orta xərclərdən aşağıdır

- son hədd xərcləri orta xərclərdən çoxdur
- əmtənin qiyməti maksimaldır
- ✓ qiymət son hədd gəlirindən yuxarıdır

629. İnhisarçı firma üçün tələb qrafiki və son hədd gəliri qrafiki necə yerləşmişlər?

- tarazlıq nöqtəsində kəsişirlər
- ✓ tələb qrafiki son hədd gəliri qrafikindən yuxarıdan keçir
- tələb qrafiki son hədd gəliri qrafikindən aşağıda keçir
- qrafiklər paraleldir
- üst-üstə düşür

630. Təbii inhisar üçün xarakterik deyil:

- yüksək ilkin kapital qoyuluşu
- aşağı son hədd xərcləri
- ✓ onun məhsuluna aşağı tələb
- bütün sadalananlar təbii inhisarlar üçün xarakterikdir
- yüksək sabit xərclər

631. Sahədə fəaliyyət göstərən firmalar hansı rəqabət quruluşunda bir-birindən daha çox asılıdırlar?

- təkmil rəqabət
- inhisarçı rəqabət
- ✓ oliqopoliya
- monopsoniya
- inhisar

632. Oliqopoliya məfhumunu ilk dəfə kim işlətməmişdir:

- ✓ Edvard Çemberlin
- Cohan Robinson
- Con Qelbreyt
- K.Marks
- Oqyusten Kurno

633. Reklam üçün yüksək xərclər hansı rəqabət quruluşuna xasdır?

- təkmil rəqabət
- ✓ inhisarçı rəqabət
- inhisar
- duopoloya
- oliqopoliya

634. Bu hallardan hansı inhisarçı rəqabətə uyğundur?

- bazarda telekommunikasiya xidmətləri göstərən vahid firma fəaliyyət göstərir
- ✓ bazarda çoxlu miqdarda satıcılar nisbətən oxşar qiymətlərlə ayaqqabı təklif edirlər
- avtomobil şinləri bazarında bir neçə iri firma fəaliyyət göstərir
- şəhərdə bir neçə super-marketlər
- çoxlu miqdarda fermerlər bazarda eyni qiymətlə kartof təklif edirlər

635. Kartel nədir?

- eyni əmtəələr istehsal edən iki rəqib firmanın fəaliyyət göstərdiyi bazar quruluşu
- bir neçə iri firmanın fəaliyyət göstərdiyi bazar tipi
- ✓ qiymətlər üzərində nəzarət məqsədilə istehsal həcmiminin məhdudluğu üzrə sazişə gəlmiş firmalar qrupu
- xeyli firmaların fəaliyyət göstərdiyi bazarın növü
- müxtəlif əmtəələr sataraq rəqabət aparan firmaların fəaliyyət göstərdiyi bazar quruluşu

636. Birinci növ qiymət diskriminasiyası müəyyən edir ki:

- ✓ əmtəələrin müxtəlif vahidləri müxtəlif qiymətlərlə müxtəlif alıcılara satılır
- alıcıların müxtəlif kateqoriyalarına qiymət imtiyazları verilir
- qiymətlər tələbin elastiklik qiymətindən asılı olaraq dəyişir
- qiymətlər əmtəənin keyfiyyətindən asılı olaraq fərqlənir
- qiymətlər alınan əmtəələrin miqdarından asılı olaraq fərq lənir

637. Üçüncü növ qiymət diskriminasiyası müəyyən edir ki,

- müxtəlif əmtəə vahidləri müxtəlif qiymətlərlə müxtəlif alıcılara satılır
- ✓ alıcıların ayrı-ayrı kateqoriyalarına qiymət imtiyazları verir
- qiymətlər tələbən qiymət elastikliyindən asılı olaraq dəyişir
- qiymətlər əmtəələrin keyfiyyətindən asılı olaraq fərqlənir
- alınan müxtəlif əmtəələrin miqdarından asılı olaraq qiymətlər fərqlənir

638. İkinci növ qiymət diskriminasiyası o deməkdir ki;

- əmtəənin müxtəlif hissələri müxtəlif alıcılara müxtəlif qiymətə satılır
- alıcıların müxtəlif kateqoriyalarına qiymət imtiyazları verilir
- qiymətlər tələbin elastiklik qiymətindən asılı olaraq dəyişir
- qiymətlər əmtəənin keyfiyyətindən asılı olaraq dəyişir
- ✓ qiymətlər alınan əmtəənin miqdarından asılı olaraq fərqlənir

639. Təsərrüfat işləri görmək hüququ əldə etmək üçün istisnasız bütün sahələrə görə ödənilən renta belə adlanır:

- ✓ Mütləq renta
- Differensial renta II
- İnhisar rentası
- icarə haqqı
- Differensial renta I

640. Belə torpaq rentası forması yoxdur:

- inhisar rentası
- ✓ nisbi renta
- differensial renta
- sadalanmış renta formalarının hamısı mövcuddur
- mütləq renta

641. Kredit kimi verilən pul şəklində kapital belə adlanır:

- sənaye kapitalı
- ticarət kapitalı
- maliyyə kapitalı
- məhsuldar capital
- ✓ borc kapitalı

642. Nemətlər və xidmətlər yaratmaq məqsədilə istehsal amillərinin koordinasiyası və kombinə edilməsi üzrə fəaliyyət:

- texnologiyadır
- kapitaldır
- əməkdir
- kommertiya fəaliyyətidir
- ✓ sahibkarlıq fəaliyyətidir

643. Nemətlərin istehsalı və xidmətlərin göstərilməsinə yönümlənmiş intellektual və fiziki fəaliyyət:

- texnologiyadır
- kapitaldır

- ✓ əməkdir
- kommersiya fəaliyyətidir
- sahibkarlıq fəaliyyətidir

644. İstehsalın mümkünlüyünə və nəticəliliyinə həlledici təsir edən xüsusilə mühüm element və ya obyekt:

- texnologiyalardır
- səmərəlilikdir
- idarəetmədir
- müəssisədir
- ✓ istehsal amilidir

645. əmtəənin istehsalı üçün müəyyən miqdarda kapitalın istifadə olunmasının tələb olunduğunu səciyyələndirən əmtəənin hansı xüsusiyyətidir

- kapital verimi
- kapital qoyuluşu
- ehtiyat tutumu
- ✓ kapital tutumu
- əmək tutumu

646. Bu səbəbdən təkmil rəqabətli firmanın tələb əyrisi sağa yerdəyişmə edə bilməz:

- bu ehtiyatla istehsal olunmuş məhsulun qiyməti yüksəldikdə
- əvəzləyici ehtiyatın qiyməti yüksəldikdə
- ✓ ehtiyatın qiyməti yüksəldikdə
- bütün göstərilən hallarda yerdəyişmə ola bilər
- tamamlayıcı ehtiyatların qiyməti endikdə

647. Amil gəliri:

- ✓ istehsal amilinin satışından onun sahibinin əldə etdiyi gəlir
- istehsal amilinin tədbiqindən firmanın əldə etdiyi ümumi gəlir
- istehsal amilinin son hədd məhsulunun pul forması
- doğru cavab yoxdur
- istehsal amilinin tədbiqindən əldə olunan mənfəətin firma tərəfindən mənimsənilən hissəsi

648. Torpaq qiymətinin ümumi meyli:

- ✓ artmağa
- müxtəlif keyfiyyətli sahələrin qiymətlərinin bərabərləşməsinə
- sabitləşməyə
- müxtəlif keyfiyyətli sahələrin qiymətlərindəki fərqlərin artmasına
- azalmağa

649. Bəzi əmtəələrin istehsal şəraitinin təkrarsızlığı səbəb olur, yaranmasına:

- mütləq renta
- differensial renta II
- ✓ inhisarçı renta
- sadalananların heç biri
- differensial renta I

650. Torpağa tələb əyrisi:

- ✓ mənfi mailliyə malik olur
- üfüqi düz xətt formasında olur
- şaquli düz xətt formasında olur
- sınıq xətt formasında olur
- müsbət mailli olur

651. Kim torpağı sərvətin anasıdır adlandırmışdı?

- D. Rikardo
- A. Smit
- ✓ U. Petti
- K. Marks
- C. B. Sey

652. Firma yeni müəssisənin tikilməsi üçün bankdan borc götürmək qərarındadır. İllik faiz dərəcəsi- 18%, gözlənilən mənfəət norması -20% . Bu şərtlərdə firma:

- yeni müəssisə tikməyəcək
- bu informasiyaya əsasən qərar qəbul edə bilməz
- bütün suallar düz deyil
- ziyana baxmayaraq firma tikəcək
- ✓ yeni müəssisə tikəcək

653. Sahibkar mənfəəti aşağıdakılardan gələn gəliri əks etdirir:

- torpaqdan
- kapital - mülkiyyətdən
- ✓ kapital - funksiyadan
- borc kapitalından
- müzdlü əməkdən

654. əməkhaqqının tənzimlənməsi nəzəriyyəsinin əsası kimin fikrinə əsaslanır?

- ✓ J.M.Keynsin
- T.Maltusun
- K.Marksın
- A.Smit
- M.C.Tuqan - Baranovskinin

655. Hansı nəzəriyyəyə görə əməkhaqqının səviyyəsi yalnız əmək məhsuldarlığı deyil, sosial qüvvələrin nisbəti ilə də müəyyən olunur:

- son hədd məhsuldarlığı nəzəriyyəsi
- izafi dəyər nəzəriyyəsi
- ✓ əməkhaqqının sosial nəzəriyyəsi
- davranış nəzəriyyəsi
- əməkhaqqının tənzimlənməsi nəzəriyyəsi

656. Kim əməyi zəruri və izafi əməyə ayırmışdır?

- A.Smit
- C.B.Sey
- T.Maltus
- D.Rikardo
- ✓ K.Marks

657. Təbii resursların mülkiyyətçiləri differensial renta alırlar, əgər:

- resurs tükənməzdirsə
- resursun təklifi tam qeyri elastikdirsə
- resursun təklifi tam elastikdirsə
- bütün sahələrdə resursun keyfiyyəti eynidirsə
- ✓ müxtəlif ərazilərdə resursun keyfiyyəti müxtəlifdirsə

658. Differensial rentanı I kim mənimsəyir?

- √ torpaq sahibi
- dövlət
- dövlət və icarədar
- muzzdlu işçi
- icarədar

659. Hansı iqtisadi konsepsiyaya görə bütün gəlirlərin, o cümlədən torpaq rentasının mənbəyi izafi dəyərdir?

- √ marksist
- keynsçi
- marşinalist
- merkantilist
- neoklassik

660. Mütləq torpaq rentasının mövcud olması səbəbi?

- √ torpaq üzərində xüsusi mülkiyyət inhisarı
- torpaqın keyfiyyətində olan fərq
- torpağın məhdudluğu
- torpaq üzərində ictimai mülkiyyət
- torpaq üzərində təsərrüfat obyektinin inhisarı

661. Torpağın təbii keyfiyyəti ilə hansı renta əlaqədardır?

- mütləq renta
- differensial renta II
- differensial renta I və II
- inhisar rentası
- √ differensial renta I

662. Torpaq rentası ödənilir:

- √ icarədar – sahibkar – torpaq sahibinə
- muzzdlu işçilər- torpaq sahibinə
- torpaq sahibi- dövlətə
- torpaq sahibi – icarədar sahibkara
- muzzdlu işçilər – icarədar sahibkara

663. Faiz normasının yüksəlməsi nəyə səbəb olur:

- pul kapitalına tələbin artmasına
- √ pul kapitalı təklifinin artmasına
- kapital bazarında tarazlığa
- investisiyaların artmasına
- pul kapitalı təklifinin azalmasına

664. Müəyyən neməti nə kapital edir:

- bu nemətin dəyəri
- bu nemətin bazar qiyməti
- bu nemətə insanların subyektiv münasibəti
- √ bu nemətdən gəlir əldə etmək üçün istifadə olunması
- bu nemətin xarici görünüşü, fiziki mahiyyəti

665. Kapitalın belə funksional forması yoxdur:

- sənaye kapitalı
- borc kapitalı
- √ kənd təsərrüfatı kapitalı
- bütün sadalananlar kapitalın funksional formasına aiddir

- əmtəə kapitalı

666. Qeyri-fiziki kapitala aid deyil:

- insan kapitalı
- √ qeyri-istehsal binaları və qurğuları
- bütün sadalananlar aiddir
- sadalananlardan heç biri aid deyil
- elmi kapital

667. İnvestisiyanın həcmi:

- faiz dərəcəsiindən asılı deyil
- √ faiz dərəcəsi artdıqda azalacaq
- faiz dərəcəsi artdıqda artacaq
- faiz dərəcəsinin aşağı düşməsilə azalacaq
- faiz dərəcəsi artdıqda arta və ya azala bilər

668. Borc kapitalı bazarında qiymət rolunu nə oynayır:

- mənfəət
- renta
- milli valyuta kursu
- depozit faizi
- √ faiz dərəcəsi

669. Kapitalın mahiyyətinin marksist baxışını seçin:

- √ kapital – izafi dəyər gətirən dəyərdir
- kapital – toplanmış əməkdir
- kapital - daha çox iqtisadi sərvət əldə etmək üçün yaradılan və istifadə hər gün edilən resursdur.
- kapital – puldur
- kapital – əvvəllər istehsal olunmuş nemətdir

670. İstehsal amilləri bazarında firmanın tarazlığı o zaman yaranır ki:

- √ ehtiyatlara çəkilən xərclərin son həddi əlavə bir ehtiyatın istifadə olunmasından yaranan gəlirin son həddi ilə bərabərləşir:
- resursların qiymətləri müqayisə edilir
- resursa tələb elastikliyi 0 bərabərdir
- bütün resurslar əvəz olunandır
- məhsuldarlığın azalması qanunu fəaliyyətini dayandırır

671. Amil gəlirlərinə nə aid deyil:

- əməkhaqqı
- √ təqaüd
- renta
- faiz
- mənfəət

672. əmək üçün iş vaxtı vahidində ödənilən qiymət - bu:

- √ əmək haqqı tarifi
- real əmək haqqı
- normal əməkhaqqı
- nominal əməkhaqqı
- minimum əməkhaqqı

673. İstehsal amillərinin son hədd məhsulu:

- bu məhsulun son vahidinin satış qiyməti
- istehsal amilinin əlavə vahidinin istifadəsindən əldə edilən ümumi satışdan gəlirin dəyişilməsinə bərabərdir
- təkmil rəqabət şəraitində təyin etmək mümkün deyil
- qeyri təkmil rəqabət şəraitində müəyyən etmək mümkün deyil
- ✓ istehsal amilinin əlavə vahidinin istifadəsi ilə məhsul həcminin əlavə vahidinin istifadəsi ilə məhsul həcminin artımına bərabərdir

674. Sadalananlardan hansı istehsal amilinə aid deyil:

- əmək
- ✓ əmək məhsuldarlığı
- torpaq
- bütün sadalananlar istehsal amillərinə aiddir
- kapital

675. İstehsal amillərinə tələbin əsas əlaməti onun törəmə xarakterli olmasıdır. Bu o deməkdir ki, istehsal amillərinə tələb asılıdır:

- onların təklifindən
- ✓ bu amillərin köməyi ilə istehsal olunmuş əmtəəyə olan tələbdən
- digər amillərə olan tələbdən
- əvəzləyici resurslara olan tələbdən
- onların qiymətindən

676. İstehsal amilləri bazarının tərkib hissəsi deyildir:

- əmək bazarı
- torpaq bazarı
- ✓ valyuta bazarı
- dünya bazarı
- kapital bazarı

677. Nəyin əsasında pul qoymaq vasitəsi kimi, torpaq sahəsinin alınması haqqında qərar qəbul edilməlidir.

- torpaq rentasının kəmiyyətinin təhlili əsasında
- ✓ torpaq sahəsinin diskontlaşdırılmış dəyərinin hesablanması əsasında
- sahənin münbitliyinin öyrənilməsi əsasında
- doğru cavab yoxdur
- sahənin qiymətinin təhlili əsasında

678. Torpağın qiyməti.

- ✓ kapitallaşmış rentadan ibarətdir
- həmişə torpağın münbitliyindən asılıdır
- faiz dərəcəsi ilə düzmütənasibdir
- yalnız tələb və təkliflə müəyyənləşir
- rentanın miqdarından asılı deyil

679. Torpağa əlavə kapital qoyuluşları səbəb olur:

- mütləq rentanın yaranmasına
- differensial renta I yaranmasına
- sadalananların heç biri
- inhisar rentaya
- ✓ differensial renta II yaranmasına

680. Sənayeləşdirmə dövründə torpağın hansı xüsusiyyəti daha üstün olmuşdu:

- ✓ faydalı qazıntıların olması
- torpaq üzərində mülkiyyətin forması
- yerləşmə məkanı
- su mənbələrinə yaxınlığı

- torpağın münbitliyi

681. Kapitala investisiyaları həyata keçiriləcək, əgər:

- faiz dərəcəsi azalarsa
- faiz dərəcəsi artarsa
- onların həyata keçirilməsi nəticəsində alınan məhsulun son hədd xərcləri son hədd gəlirindən yuxarı olarsa
- ✓ onların həyata keçirilməsi nəticəsində alınan məhsulun son hədd xərcləri son hədd gəlirindən yuxarı olmasa
- mənfəət norması çoxalarsa

682. Faiz dərəcəsi ifadə edir:

- kapitalın həcmi
- kapitalın natural formasını
- kapitalın məhsuldar formasını
- ✓ kapitalın istehlak dəyərini
- kapitalın dəyərini

683. İstehsal amillərindən birinin qiymətinin artması nəticəsində bütün amillərə tələbin azalması göstərir:

- istehsal amilləri bazarında tarazlıq
- xərclərin minimallaşması
- əvəzləmə effekti
- mənfəətin maksimumlaşdırılması
- ✓ məhsul buraxılışı effekti

684. əmək bazarında monopsonist rəqib firmaya nisbətən:

- yüksək əməkhaqqı ödəyəcək və az işçi götürəcək
- çox əməkhaqqı ödəyəcək və çox işçi götürəcək
- ✓ az əməkhaqqı ödəyəcək və az işçilər də götürəcək
- az əməkhaqqı ödəyəcək və həmin miqdarda da işçilər götürəcək
- az əməkhaqqı ödəyəcək və çox işçi götürəcək

685. Differensial renta I əlaqədardır:

- torpaq üzərində xüsusi mülkiyyətlə
- ✓ təsərrüfatın ekstensiv metodlarla aparılması ilə
- torpaq üzərində mülkiyyətin fərqləri ilə
- sahələrarası rəqabətlə
- təsərrüfatın intensiv metodlarla aparılması ilə

686. Differensial renta II əlaqədardır:

- torpaq üzərində xüsusi mülkiyyətlə
- torpaq üzərində mülkiyyətin formasındakı fərqlər ilə
- sahələrarası rəqabətlə
- ✓ təsərrüfatın intensiv metodlarla aparılması ilə
- təsərrüfatın ekstensiv metodlarla aparılması ilə

687. Rentanı təbii qüvvələrin bəxşişi hesab edirdilər:

- ✓ fiziokratlar
- marcanalistlər
- keynsçilər
- marksistlər
- merkantillistlər

688. Torpağın qiyməti hansı amillərdən asılıdır?

- sadalanan amillərin heç biri ilə
- ✓ bu amillərin hamısından
- torpağa tələb və təklif
- borc faizi dərəcəsi
- rentanın həcmi

689. Torpaqda təsərrüfatın aparılmasında iştirak etmirlər:

- torpaq sahibləri
- ✓ sənaye kapitalistləri
- muzdlu işçilər
- icarədarlar – kapitalistlər
- bütün sadalananlar iştirak edir

690. Qısamüddətli dövrdə torpağın təklifi:

- ✓ tam qeyri-elastiklik
- vahid elastiklə xarakterizə olunur
- azalır
- artır
- mütləq elastiklik

691. Yeni əmtəə istehsalına kapital qoyuluşunda gözlənilən mənfəət norması -12% -dir. Hansı faiz dərəcəsində bu qoyuluşu etmək məqsədəuyğundur?

- 13%
- 12%
- 16%
- 14%
- ✓ 10%

692. Tarixən kapitalın ilk formaları olmuşdur:

- məhsuldar və əmtəə kapitalı
- sələm və əmtəə kapitalı
- ✓ tacir və sələm kapitalı
- tacir və məhsuldar kapital
- pul və məhsuldar kapital

693. Dəyişən kapital üsürləri aşağıdakılardır:

- əmək vasitələri
- yuxarıda sadalananların hamısında
- xammal və materiallar
- əmək cisimləri
- ✓ iş qüvvəsi

694. Sabit kapital üsürləri aşağıdakılardır

- xammal və materiallar
- yuxarıda sadalananların hamısında
- ✓ əmək vasitələri
- işçi qüvvəsi
- əmək cisimləri

695. Tarazlı faiz dərəcəsi bərabərləşdirir

- yuxarıda göstərilənlərin hamısını
- xalis və ümumi investisiyaların həcmi
- nominal və real faiz dərəcələrini

- √ pul kapitalına tələb və təklifi
- istehlakı və yığıcı

696. əməyin qiyməti artır, əgər:

- √ mövcud əmək vasitəsilə istehsal olunan əmtəəyə tələb artacaqsa
- mövcud əmək növü vasitəsilə istehsal edilən əmtəəyə tələb azalacaqsa
- mövcud əməyin son hədd məhsulunun həcmi azalırsa
- mövcud əmək vasitəsilə istehsal edilmiş əmtəənin qiyməti qalxacaqsa
- mövcud əmək vasitəsilə istehsal edilmiş əmtəənin qiyməti düşəcəksə

697. əməyin ödənilməsinin son hədd xərcləri:

- bu məhsul istehsalı həcmnin artımında məhsul vahidinə düşən dəyişən xərclərin artımıdır
- bu ümumi və orta xərclər arasında fərkdir
- √ bu əlavə işçinin cəlb edilməsində əməyə ümumi xərclərin artımıdır
- inhisarçı üçün mütləq qeyri-elastikdir
- bu məhsul istehsalı həcmnin artımında məhsul vahidinə düşən sabit xərclərin artımıdır

698. Resurslara tələb asılı olur:

- həmin resursların köməyi ilə istehsal olunan məhsulun qiymətindən
- əvəzedici resursların qiymətlərindən
- bütün sadalanan cavablar səhfdir
- √ bütün bu cavablar düzdür
- həmin resursun qiymətindən

699. İş qüvvəsinin istehlak dəyəri nədədir?

- əməyin miqdarında
- əmək məhsuldarlığında
- əməyin ictimai xarakterində
- √ iş qüvvəsinin izafi dəyər yaratmaq qabiliyyətində
- əməyin keyfiyyətində

700. Yüksək ixtisaslı işi yerinə yetirməyə imkan verən nəzəri və praktiki hazırlığın məcmusu adlanır:

- elmi- texniki tərəqqi
- istehsal potensialı
- √ insan kapitalı
- təhsilin səviyyəsi
- əsas kapital